

TÜRKÇE
DEYİMLER VE ATASÖZLERİ
SORU BANKASI

TYT

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca bu kitabın her hakkı saklıdır ve TETRA YAYINLARI VE EĞİTİM HİZ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.ne aittir. Kitabın tamamının veya bir kısmının yayınevının önceden yazılı izni alınmadan kısmen de olsa çoğaltılması, yayımlanması, internet ortamına aktarılması yasaktır.

TETRA YAYINLARI VE EĞİTİM HİZ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Genel Yayın Yönetmeni
Gürdal Can YILMAZ

Yayın Koordinatörü
Gürdal Can YILMAZ

Yazar
Tetra Yayınları Türkçe Yayın Kurulu

Görsel Tasarım ve Dizgi
Zeynep YÜRÜK

Basım Yılı
Haziran / 2021

Baskı ve Cilt
Optimum Basım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No.:51/1 34295 Küçükçekmece/İSTANBUL
Tel: +90 212 463 71 25
Matbaa Sertifika No: 41707

Yayınevi Sertifika: 46614

ISBN: 978-605-69992-9-1

www.tetrayayinlari.com

Sunuş

Sevgili Öğrenciler,

TETRA Yayınları tarafından yayımlanan Türkçe Deyimler ve Atasözleri Soru Bankası, 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin okul derslerinde ve TYT Sınavı'nda deyimler, atasözleri, söz grupları, özdeyişler ve ikileme konularında daha başarılı olması için özenle hazırlanmıştır. İçeriğinde bulunan özgün, sınav müfredatına uygun sorularla eminiz ki deyimler ve atasözleri konusunu daha çok seveceksiniz.

Hedefimiz, okul derslerinizde, yazılı sınavlarınızda ve TYT Sınavı'nda karşınıza çıkacak deyimler ve atasözleri konulu soruları daha rahat ve kendinizden emin çözmenizdir.

Alanında uzman yazarlar tarafından hazırlanan bu kitap, Millî Eğitim Bakanlığı ve ÖSYM'nin Türkçe dersi deyimler ve atasözleri konularındaki tüm kazanımlarını içermekte olup sınavlarda karşınıza çıkabilecek her türlü soru tipini bünyesinde barındırmaktadır.

"Gelişime Hazır mısınız?" parolasıyla yola çıkan **TETRA Yayınları** olarak amacımız, hem konu odaklı sorularda hem de kaliteli sorularda yetkinliğinizi ve başarınızı arttırmak, karşınıza çıkacak sınavlarda deyimler ve atasözleri sorularının tamamını doğru yanıtlamanıza yardımcı olmaktır.

Kitabımızın siz değerli öğrencilerimizin başarısına başarı katması dileğiyle...

DEYİMLER VE ATASÖZLERİ HAKKINDA

Türk kültürünün ve sözlü edebiyatımızın en zengin ürünleri deyimler ve atasözleridir. Bugüne kadar deyimler ve atasözleri üzerine oldukça fazla sayıda çalışma yapılmıştır. Atasözlerimiz ve deyimlerimiz Türkçe öğretiminde anonim bir ürün olarak yer alırlar. Türkçe programında atasözlerimiz ve deyimlerimiz ile ilgili genel amaç, özel amaç ve hedef davranışlar bulunmaktadır. Türkçenin dört temel dil becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma çalışmalarında, atasözlerimizden ve deyimlerimizden faydalanılmaktadır.

İnsanların uzun gözlem ve tecrübeler sonunda vardıkları yargıları hikmetli düşünce, öğüt ve örneklemeler yolu ile veren; birçoğu mecazi anlam taşıyan; yüzyılların oluşturduğu biçimle kalıplaşmış bulunan; daha çok sözlü gelenek içinde kuşaktan kuşağa geçerek yaşayan; anonim nitelikte özlü sözlere atasözü denir. Arapça "nush, nasihat, meviza", Farsça "pend" ve Moğolca "erdeni üge: cevherli söz"ün anlattığı düşünceyi zamanımıza kadar getiren sözlerdir; anlamından da anlaşılacağı gibi atalardan geçmiştir. Buna göre tarihî hayatı olan sözlerdir. Zamanın akışı ve toplumsal çevrenin coğrafyası içinde biçim ve içeriğini kazanarak bugüne kadar gelen bu sözlere özellikle Irak Türklerinin "eskiler sözü" demeleri bundandır.

Atasözü genel bir adlandırmadır. Bunun içerisinde darbimeseller ve deyimler (tâbirler) yer alır. Atasözü çeşitli biçimleriyle her şeyden önce bir yargı içerir. Darbimesel tamlamasının eskiliği ve bunun yeni kuşaklar için artık çok yabancı bir "Fârisî tamlama" hâline gelmiş olması dolayısıyla yargı içeren sözlere "Atasözü" denmesi ve bunların dışında kalanların da deyim adıyla adlandırılması doğru olur. Fakat deyimlerin de atalardan gelen bir miras olduğu unutulmamalıdır.

Çok geniş ve çeşitli anlamlarda kullanılan atasözleri, günlük hayatta en çok başvurduğumuz sözlerdendir. Öğüt vermek, örnek göstermek, sözümüze güç katmak düşüncelerimize delil bulmak, duygu ve düşüncelerimizi en kısa yoldan belirtmek istediğimiz zaman atasözlerinden yararlanırız.

Atasözleri, kendi başlarına bir edebî tür olmasalar bile özellikle söyleyişi kuvvetlendirme, fikirlerimize kuvvetli birer kanıt oluşturma ve az sayıda cümle ile öz ifadeler kurabilme açısından konuşma ve yazma eğitiminde; ilgi ve merak uyandırma açısından dinleme eğitiminde; metinlerdeki söyleyişleri daha anlamlı hâle getirip, vurgu ve tonlamayı kolaylaştırma açısından okuma eğitiminde kullanılabilirler.

Türkçe programında, "Öğrencilere Türk dilini sevdirmek, dilimizin kurallarını sezdirmek; onları, Türkçeyi gelişim süreci içinde bilinçle, özenle ve güvenle kullanmaya yöneltmek" ve "Sözlü ve yazılı Türk ve dünya kültür ürünleri yoluyla, Türk kültürünü tanıma ve kazanmalarında Türk yurdunu ve ulusunu, doğayı, hayatı, insanlığı sevmelerinde yardımcı olmak" biçiminde ifade edilen genel amaçlardan, öğrencilere Türk dilini sevdirmek için, dilimizin güzel ve kültürümüzün zengin örneklerinden biri olan atasözlerinden yararlanmamız gerektiği fikrini çıkarabiliriz.

Türkçe, deyim bakımından dünyanın en zengin dillerinden biridir. Gerek yazıda gerek sözde, farkında olarak veya olmayarak kullandığımız bu deyimler âdeta ifadenin ayrılmaz bir parçası durumundadırlar. İfadeye canlılık ve doyuruculuk katmak amacıyla edebiyatın bütün türlerinde kullanılan deyimler, şair ve yazarların göz ardı edemeyeceği çok değerli bir ifade unsurlarıdır. Atasözleri gibi, deyimler de az sözle çok mana ifade etmenin en güzel örneğini teşkil etmektedir. Son yıllarda deyimler üzerine çok yönlü ve kapsamlı çalışmalar yapıldığını görmekteyiz.

Bütün büyük diller tarihin derinliklerinden kalıtsal yollardan taşıdıkları söz varlığının bir bölümünü, bu uzun yolculukta değiştirip geliştirerek işlevselliklerini sürdürmeye çalışırlar. Ses, yapı, söz dizimi ve anlamsal yapılarını geliştirerek yeni yeni çözümler üretirler. Türk dili de tarihin derinliğinden günümüze dek gelişip ulaşırken zaman zaman ihtiyaçlar oranında yeni türetmeler yaparak yoluna devam etmiştir. Sondan eklemeli bir dil olarak sonsuz sözcük yapma imkânı olmasına karşın Türkçede birlikler oluşturmak yoluyla yeni kavramları adlandırma yolu da sıkça kullanılmıştır.

Türkçenin sosyal hayatın getirdiği yeni kavram, nesne ve durumları anlatmak için söz türetme yollarından biri de deyimleştirilmedir. Genel bir ifadeyle deyim oluşturulan kelimelerden en az birinin az çok gerçek anlamının dışında kullanılmış olması icap eder. Bir başka özellik de deyim yapılarında kolay kolay değişmeyen bir kalıplaşmanın söz konusu olmasıdır. Bu kalıplaşmış yapılar bir anlam bütünlüğü de yaratmaktadır. Ancak bu kalıplaşmanın kökeni tarihe dayanır. Deyimin ne olduğu konusuna eğilen araştırmacılar çoğunlukla tek kelimelik deyim olmayacağını belirtmişlerdir. Deyim tanımlarında; çoklukla anlatıma çekicilik katma özelliği vurgulanmakta ve yapı bakımından en az iki kelimedenden oluşmaları gerektiği kabul edilmektedir.

Deyimler ve atasözleri hakkında şunlar söylenebilir:

- a.** Deyimler yargı bildirmez. Deyimler, bir durumu, olayı ya da varlığı tasvir etmek, açıklamak, ifade etmek amacıyla yararlanılan kalıplaşmış söz gruplarıdır. Atasözleri ise bir gözlem ve tecrübenin neticesinde ortaya çıkmış ve herkesçe benimsenen bir yargıyı dile getirir. Bazı olaylardan ders almayı, bir ahlaki nasihat verilmeyi sağlar.
- b.** Atasözleri de deyimler gibi kalıplaşmış sözlerdir. Hatta bu kalıplaşma deyimlerden daha sıklıdır. Deyimlerdeki kelimeler, başta, ortada ve sonda birtakım değişiklikler gösterebilir. Atasözleri bir yargı taşıdıkları, aynı zamanda bir öğüt anlamı içerdikleri için belli bir kip ve şahıs eki ile kalıplaşmıştır. Bu yüzden atasözlerinin bir tek biçimi bulunmaktadır. Deyimler arasında birden fazla kiple kalıplaşmış örneklerin bulunması bu esnekliğe örnek teşkil eder. Deyimlerdeki kalıplaşma daha çok söz dizimi bakımındandır.
- c.** Atasözleri ve deyimlerde sanat ve ses özellikleri bakımından, millî bir zemine dayanmaları bakımından birçok ortak yön bulunmaktadır. Deyimlerin amaç bakımından da atasözlerinden farklı olduğu görülmektedir. Deyimlerin amacı bir kavramı özel bir kalıp içinde çekici, hoş bir anlatımla ifade etmektir. Atasözlerinde ise bir öğüt, bir yol gösterme, bir tecrübeyi ortaya koyma amacı görülmektedir.
- ç.** Deyimler ve atasözleri arasındaki farklar arasında olumsuz kullanım da dikkat çekmektedir. Atasözleri arasında olumsuz biçimde kalıplaşanlar da bulunmaktadır.

- Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yıl:2002(2) Sayı:12
- TÜRK DÜNYASI, Dil ve Edebiyat Dergisi/TURKISH WORLD, Journal of Language and Literature Issue: 43 (Bahar-Spring 2017) - ISSN: 1301-0077 Ankara, TURKEY

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

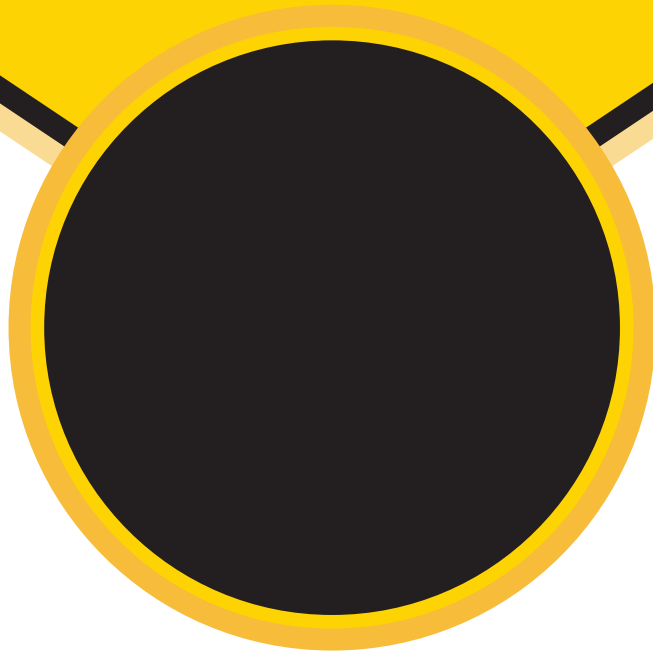
O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Akif Ersoy

İçindekiler

TEST-1	9-12	TEST-16	69-72
TEST-2	13-16	TEST-17	73-76
TEST-3	17-20	TEST-18	77-80
TEST-4	21-24	TEST-19	81-84
TEST-5	25-28	TEST-20	85-88
TEST-6	29-32	TEST-21	89-92
TEST-7	33-36	TEST-22	93-96
TEST-8	37-40	TEST-23	97-100
TEST-9	41-44	TEST-24	101-104
TEST-10	45-48	TEST-25	105-108
TEST-11	49-52	TEST-26	109-112
TEST-12	53-56	TEST-27	113-116
TEST-13	57-60	TEST-28	117-120
TEST-14	61-64	CEVAP ANAHTARI	121-128
TEST-15	65-68		

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “malını mülkünü kaybetmek” anlamında bir deyim kullanılmıştır?

- A) Böyle bir şey yazmaya kalkarsam adım deliye çıkacak.
B) Baskılar sonucunda ben de ağız değiştirmek zorunda kaldım.
C) Bu akılsız hamleleri sonucunda o da adembabaya döndü.
D) Akıllı fikri bostanda olduğu için bunlardan nasıl ayrılacağını tekrarlıyordu.
E) Son yıllarda Allah yürü ya kulum demiş ve birdenbire ünlü bir iş adamı oluvermiştir.

2. I. Akan suya inanma, eloğluna güvenme.
II. Toprağı işleyen ekmeği dişler.
III. İnsanoğlu çiğ süt emmiştir.
IV. Bağa bak üzüm olsun, yemeye yüzün olsun.
V. Baş başa vermeyince taş yerinden oynamaz.

Numaralandırılmış atasözlerini anlam bakımından ikişerli eşleştirdiğimizde hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdakilerin hangisinde kullanılan deyim, cümlenin anlamına uygun düşmemektedir?

- A) Ahmet, Mehmet'e göre zembemle yıkanmış gibi iyi bir insandır.
B) Uzun zamandır ona kafayı takmış, diş biliyordu.
C) Konuşmalarıyla toplantıdaki herkesi çileden çıkardı.
D) Son zamanlardaki çalışkanlığı ve başarısıyla herkesin diline düşmüştü.
E) Son yaşanan gelişmelerle durum onun aleyhine dönmüştü.

4. Dilimizde “el” ile ilgili birçok deyim bulunmaktadır. Örneğin; “gücünün yettiği kadarını yapmak” anlamında “elinden geleni ardına koymamak” deyimini, “bir işte uzluk, ustalık kazanmak” anlamında “eli alışmak” deyimini, “birisi bir iş yaparken öbürü boş durak” anlamında “eli armut devşirmek” deyimini, “çaresiz kalmak” anlamında “eli koynunda kalmak” deyimini, “bir şey satılamayıp sahibinde kalmak” anlamında “elinde patlamak” deyimini kullanırız.

Yukarıdaki kaç numaralı deyim anlamı yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Bir kış, neredeyse adam boyu kar yağmış. Aylarca bir toplu iğne başı kadar bile toprak görünmemiş. İnsanlar burunlarını dahi dışarıya çıkaramamış. Hazıra dağ dayanmaz hesabı, halkın yiyeceği de tükenmeye başlamış. İnsanlar lokmalarını sayar hâle gelmişler. Kıtık sadece insanları değil hayvanları da vurmuş, bir deri bir kemik kalmışlar.

Hoca'nın emektar eşeği de kıtlıktan fazlasıyla nasibini almış, gündün güne kötölemiş. Elinde avucunda bir şey kalmayan Hoca, eşeğin kulağına bir umut eğilip:

-, demiş, yonca bitecek. Sen de yersin ben de!

Bu parçada anlatılanlara göre boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Eşek eşeği ödünç kaşır
B) Eşeğe altın semer vursalar yine eşektir
C) Ölme eşeğim ölme
D) Yük altında eşek kalır
E) Eşek at olmaz, ciğer et olmaz

6. Dünyada hiçbir dost, insana kitaptan daha yakın değildir. Sıkıntımızı unutmak, donuk hayatımıza biraz renk katmak, biraz ışık vermek, daracık dünyamızda bulamadığımız şeyleri yaşamak için, tek çaremiz kitaplara sarılmaktır. Bırakınız ıssız bir adaya gitmeyi, herhangi bir yolculuğa çıkarken bile hangi okur yazar, yanına bir iki roman, bir iki şiir kitabı almayı düşünmez? Yolculukta, çoğu zaman olduğu gibi çevremize bakıp dalmaktan, yanımıza aldığımız kitapları okuyamayacağımızı bilsek bile, onları gene de el altında bulundurmak isteriz. Çünkü onların can yoldaşı olduğunu biliriz. Düşünüyorum da şu dünyadan kitap yok olursa yaşamak ne kadar güçleşir, çekilmez bir ağırlık olurdu! Romancı veya şair için yazmak nasıl dayanılmaz bir ihtiyaçsa okur için de yazılanları okumak, öyledir. En kötümser zamanlarımızda yardımımıza koşan onlardır. Ataç, ölüm yatağında, kendini görmeye gelen Sebahattin Teoman'a "Hastalıkta ağrıları dindirici en iyi ilaç şiirmiştir. Boyuna şiir okuyorum." dememiş miydi?

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada kullanılan herhangi bir deyim anlamını karşılamaz?

- A) Neşe, canlılık veya değişiklik kazandırmak
- B) Yaşama gücünü artırmak
- C) Buyruğunda olmak, istediği anda o şeyden yararlanabilmek
- D) Ortadan kalkmak, kaybolmak
- E) Güç duruma düşene istekle yardım etmek

7. Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin ilgili olduğu kavram yanlış verilmiştir?

- A) Zahirenin ambarı, sabanın ucundadır. (Çalışma, emek)
- B) Yalnız öküz, çifte koşulmaz. (Yardımlaşma, birliktelik)
- C) Önce can, sonra canan. (Bencillik)
- D) Ağır taş, yerinden oynamaz. (Zorluk)
- E) İğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batır. (Öz eleştiri)

8. Toplumcu gerçekçi yazarlar, toplumdaki düzensizlik ve çatışmalar ile köy gibi küçük yerleşim yerlerinin sorunları üzerinde; eserlerini ağa-köylü, öğretmen-imam, halk-yönetici, zengin-fakir, güçlü-güçsüz, aydın-cahil gibi belirgin farklılıklar üzerine kurmuşlardır. Toplumcu gerçekçilerin eserlerinde üzerinde durdukları bir başka konu da büyük şehirlere göçün ortaya çıkardığı problemler olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse "bir konunun üzerinde yoğunlaşmak, düşünmek" anlamı ortaya çıkmaz?

- A) kafa eskitmişler
- B) kafa patlatmışlar
- C) kafa yormuşlar
- D) kafalarını kaldırmamışlar
- E) kafalarını işletmişler

9. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde "Herhangi bir duruma alışkın olan kimseyi benzer kötü durumlar etkilemez." anlamı vurgulanmıştır?

- A) Altın yerde paslanmaz, taş yağmurdan ıslanmaz.
- B) Acı patlıcanı kırağı çalmaz.
- C) Diken battığı yerden çıkar.
- D) Ekmeği ekmeğe ver, bir ekmeğe de üste ver.
- E) İnsan yedisinde ne ise yetmişinde de odur.

10. Aşağıdaki deyimlerden hangisinde bir duygu sözü değildir?

- A) Suya sabuna dokunmamak
- B) Yüreği soğumak
- C) Bayram havası esmek
- D) Küplere binmek
- E) Burnunda tütme

11. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi hem gerçek hem de mecaz anlamını düşündürecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Hamama giren terler.
- B) Boş çuval dik durmaz.
- C) Meyve veren ağaç taşlanır.
- D) Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.
- E) Yuvarlanan taş yosun tutmaz.

12. Atasözleri ve deyimleri oluşturan sözcükler kalıplaşmış sözcüklerdir. Kendi içlerindeki sözcükler yer değiştiremez. Eş anlamlısı dahi olsa başka bir sözcükle de ifade edilemez.

Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde sözü edilen kurala aykırı bir durum vardır?

- A) Ağızdan burun yakın, kardeşten karın yakın.
- B) Fakirlik ayıp değil, tembellik ayıp.
- C) Bir kanatla kuş uçmaz.
- D) Nasihat istersen tembele iş buyur.
- E) Tekerlek kırıldıktan sonra yol gösteren çok olur.

13. Bazı atasözleri birbirine ters durumları ifade edebilir.

Buna göre, aşağıdaki atasözü ikililerinden hangisi karşıt durumları ifade etmemektedir?

- A) Damlaya damlaya göl olur. / Taşıma su ile değirmen dönmez.
- B) Söz gümüşse sükut altındır. / Söz var iş bitirir, söz var baş yitirir.
- C) İyilik yap denize at. / Merhametten maraz doğar.
- D) Akıl akıldan üstündür. / Aklın yolu birdir.
- E) Harama el uzatılmaz. / Üzümünü ye, bağını sorma.

14. Geçerken geceleri mahallenden, dizlerim titriyor. Tam evinin önünden perdene bakacağım diye ödüm patlıyor kalbim dayanmayacak diye. Buzlu gecelerimi sana adadım. Senin için dondum, senin için yanıyorum. Ama sen benden habersiz, bense çaresiz... Kendi limanımda sabahlıyorum her gece. Yaşamıyorum kıyına. Biliyorum ki kıyın dolu, bana yer yok. Ne bahtsız gemiymişim be! Fareler kemiriyor dibimi. Her an batacakmışım gibi hissediyorum diplere. Yalnız sana çırpınıyorum, yalnız sana kulaç atıyorum. Yaklaştıkça ben, uzaklaşıyorum senden. Aşılıyor aramızdaki mesafeler. Ey yâr, suçlamam seni. Sen varlığımdan bile habersiz... Sen başka gemilere limansın.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu parçada kullanılan deyimlerden birinin anlamını içeren bir söz kullanılmıştır?

- A) Birden onu karşımda görünce boş bulunup ürktüm.
- B) Kemikten bir tahta gibi gıcırdayarak Nihat yerinden kalktı.
- C) Etrafı iyice gözleyip komutanına bir rapor hazırladı.
- D) Zavallı adamın o halini görünce üzülmemek elde değil.
- E) Onları sıkmamak için bahçeyi terk etmek zarafetin en sade kaidelerindendi.

15. Ailemizin onayı olmayan kişiler ile arkadaşlık kurmaktan çekinmeliyiz. Eğer ailemiz o kişi ile arkadaşlık kurmamızı istemiyorsa onların mutlaka bir bildiği vardır, diyerek ailemizin sözünü dinlemeli ve ileride Eğer sevdiği arkadaşı kötü alışkanlıklara sahipse bunu o kötü alışkanlıklardan vazgeçirmelidir. Arkadaş insanın her anında yanında olmalıdır. Sadece sevinçli ve mutlu günlerinde değil zor günlerinde de yanında olmalıdır. Çünkü herkes iyi gün dostudur fakat önemli olan kötü gün dostu olabilmek ve arkadaşının elinden tutarak onu bu zor durumdan kurtarabilmek ve gerçek arkadaş olmaktır. Arkadaşlarımızla her zaman iyi geçinmeli ve onlara yalan söylememeliyiz. Eğer gerçekten iyi bir insan isek arkadaşımızın arkasından işler çevirmemeli ve onlara yanlış şeyler yapmamalıyız. Arkadaşlarımızın fiziki görünümü ile dalga geçmemeli ve onları toplum içinde küçük düşürecek, rencide edecek tavır ve davranışlardan kaçınmalıyız.

Bu cümle aşağıdaki deyimlerin hangisiyle sürdürülürse “çaresiz kalarak çok pişman olmak” anlamı ortaya çıkar?

- A) dizimizi dövmemeliyiz.
- B) avucumuzu yalamamalıyız.
- C) başımıza çorap örmemeliyiz.
- D) başımıza bela almamalıyız.
- E) başımızı taştan taşa vurmamalıyız.

TEST
2

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bilinen bir eksiği, kusuru bulunmayan” anlamına gelen bir deyim yer verilmiştir?

- A) Bu masa su içinde on bin lira eder, dedi ihtiyar adam.
- B) Sizin hatırınız yanında bu hediyenin adı bile olmaz.
- C) Aslı astarı olmayan haberlerle itibarımızı zedeliyorlar.
- D) Bu evin akarı kokarı yok lakin artık bize dar gelmeye başladı.
- E) Onlara göre biz bir elimiz yağda bir elimiz balda yaşıyoruzuz.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kan” sözcüğü bir deyim içinde kullanılmamıştır?

- A) Ameliyat olacak hastaya kan vermek için hastaneye gitti.
- B) Şimdi de kan ter içinde masanın başına oturdum.
- C) Benim için hiçbir önemi yoktu, aramızda kan bağı bile bulunmuyordu.
- D) Bu takım aylardır kan kaybetmeye devam ediyor.
- E) Uykusuzluk ve yorgunluktan gözleri kan çanağına dönmüştü.

3. I. Keçi kurttan kurtulsa gergedan olur: Gözü doymayan hırslı insanlar küçük bir çıkar için bütün varlığını tehlikeye atar.

II. Adam adama yük değil, can gövdeye mülk değil: Konuğumuzdan veya yanımıza bir iş için gelen kimseden yüksünmemeliyiz çünkü onlar yanımızda sürekli olarak kalmazlar.

III. Aba altında er yatar: Giyim kuşam kişiliğe ölçü olamaz.

IV. Altın yerde paslanmaz, taş yağmurdan ıslanmaz: Değerli kişi veya nesnelere, ne türlü uygun koşullar içinde bulunurlarsa bulunsunlar değerlerini ve niteliklerini yitirmezler.

V. Kaymağı seven mandayı yanında taşır: Sevdiği şeyden yoksun kalmak istemeyen kişi, onu sağlayacak araçları eli altında bulundurmalı ve bunun için gereken sıkıntılara katlanmalıdır.

Numaralandırılmış atasözlerinden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi tedbirli olmak ile ilgilidir?

- A) Sinek pekmezciyi tanır.
- B) Sırça köşkte oturan komşusuna taş atmamalı.
- C) Kurtla ortak olan tilkinin hissesi, ya tırnaktır ya bağırsak.
- D) Köpeği dövmeli ama sahibinden utanmalı.
- E) Yılanın başı küçükken ezilir.

5. Aşağıdaki deyimlerden hangisi, parantez içinde verilen anlamı taşımamaktadır?

- A) Ayağı yerden kesilmek (mutululuk)
- B) İtimat beslemek (endişe)
- C) Sudan çıkmış balığa dönmek (şaşkınlık)
- D) Burnunun direği sızlamak (üzüntü)
- E) Burnundan solumak (öfke)

6. İnsanın bir başarıya ulaşması için, olumlu sonuçlar elde etmesi için önce azimli olması sonra çok çalışarak sabırlı olması gerekir. Çünkü azim ve sabrın olduğu yerde başarı kendiliğinden doğacaktır. İnsanda önce başaracağına dair inanç olmalı ve amacını gerçekleştirebilmek için de azimli, hırslı olması gerekir. İsteddiğimiz hedeflere hemen ulaşamayız. Bunun için belli bir zaman geçmesi gerekir. Yani çok azimli olabilirsin fakat sonucunu bir iki günde alamayabilirsin. Süreç de önemlidir. Örneğin; bir meyve ağacı yetiştirmek istiyorsun. Güzel meyveler yetiştirmek için azimle çalışıyorsun. Hemen meyvenin olmasını bekleyemezsin. Mevsimi gelince o meyve kendiliğinden olgunlaşacaktır ve sen de istediğin amaca ulaşmış olacaksın. Bundan dolayı hayatta da böyle olmalısın. Uzun lafın kisası;.....

Bu parça, anlam akışına göre aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanmalıdır?

- A) Abdal tekkede, hacı Mekke'de bulunur.
- B) Cambaz ipte, balık dipte gerek.
- C) Tekkeyi bekleyen, çorbayı içer.
- D) Fırsat sakal altından geçer.
- E) Martta yağmaz, nisanda dinmezse sabanlar altın olur.

7. I. İyi gitmeyince kişinin işi, muhallebi yerken kırılır dişi.
 II. Talihsiz hacıyı deve üstünde yılan sokar.
 III. Ağustosta suya girsem balta kesmez buz olur.
 IV. Acı acıyı keser, su sancıyı.
 V. Kaynana pamuk ipliği olup raftan düşse gelinin başını yarar.

Numaralandırılmış sözlerden hangileri “işlerin ters gitmesi” anlamı taşımaz?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
 D) IV ve V E) I ve V

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklayıcısıyla birlikte verilmiştir?**

- A) Ne dediğini bilmeyen, abuk sabuk konuşan biriydi o.
 B) Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde burada bir ayı yaşarmış.
 C) O da fasulye gibi kendini nimetten saymayı çok severdi.
 D) Fırsat bu fırsat deyip gelip görüyorlar, yiyip içiyorlar.
 E) Bu çeşit yazılara cevap vermek hasma fırsat vermek olur.

9. **Aşağıdaki özdeyişlerden hangileri anlam doğrultusu bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Cahil kimsenin yanında kitap gibi sessiz ol.
 B) Kabukta dolaşan böcek, meyvenin tadını almaz.
 C) En büyük cezaevi, cahil bir insanın kafasının içidir.
 D) İnsan eğitimle doğmaz ama eğitimle yaşar.
 E) Öğrenmek pahalıdır ama cehalet çok daha pahalıdır.

10. Türkiye’de edebî eleştiri, uzun bir emekleme döneminin sonunu müjdeleyen ışığı görebilmiş değildir hâlâ. Bireysel pratikler itibarıyla hiç de yetkinlikten yoksun olmayan eleştiri uygulamalarının etkin ve kapsayıcı bir bütünlüğe ulaşmamasının ardında yatan nedenlerden en önemlisi belki de edebî eleştirinin zeminindeki akademik yatırım eksikliğidir. Edebiyat dergilerinin sayfalarında kalan ancak üzerinden belli bir süre geçtikten sonra akademik araştırmalara konu olan edebî eleştiri örnekleri bir eleştiri geleneğinin veya eleştiri disiplinlerinin oluşması için yeterli veriler sağlamıyor ne yazık ki. Üniversitelerde ders olarak okutulan “edebiyat kuramları” ve “edebî eleştiri” konulu metinlerin hem nicelik olarak yetersizliği, hem de yaygın bilinirliğe sahip eleştiri literatürünün Türk dili ve edebiyatı uzmanlarınca hazırlanmamış olması da konuya ışık tutması bakımından önemlidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili söz gruplarının birinin yerine kullanılamaz?

- A) kısır bir döngü
 B) olgun nitelikte
 C) olgunluğa ulaşamama
 D) asıl sebeplerinden
 E) kılavuzluk etmek

11. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi doğa olayları ile ilgilidir?**

- A) Ağılda oğlak doğsa ovada otu biter.
 B) Ak koyunu gören içi dolu yağ sanır.
 C) Bir tepe yıkılır, bir dere dolar.
 D) Dokuz at bir kazığa bağlanmaz.
 E) Ağustosun yarısı yaz yarısı kışır.

12. Satın aldığımız ancak sonrasında memnun kalmadığımız ya da kullanmadığımız ürünlerin tekrardan aynısını almak için yaptığımız harcamaları hesapladığımızda, aslında kaliteli bir ürüne vereceğimiz paradan daha maliyetli olduğunu söyleyebiliriz. Yani ucuz ve kalitesiz bir ürün çabuk deforme olacağından ve kullanım dışı kalacağından, yenisini alarak tekrardan harcama yapacağınız bir gerçektir. O an kaliteli ve uzun ömürlü kullanım sunacak, malzemenin çalınmamış, işçiliği iyi bir ürüne yapacağınız harcama tutarını, yıllar içerisinde fazla fazla çıkartmış olacaksınız. Yani aslında kaliteli bir ürüne sahip olarak yıllar boyunca o ürüne harcama yapmayacaksınız. Size sorun çıkartmayacak, işlerinizi yarıda bırakmayacak, yenisini alana kadar ya da tamirden gelene kadar stres yaşamayacaksınız.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu parçada anlatılanlar ile anlamca aynı doğrultuda değildir?

- A) Ucuz alan, pahalı alır.
- B) Ucuz etin yahnisi yavan (tatsız) olur.
- C) Ucuzdur vardır illeti, pahalıdır vardır hikmeti.
- D) Parası (akçesi) ucuz olanın kendisi kıymetli olur.
- E) Ucuz etin yahnisi yenmez.

13. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi “paranın gücü” ile ilgili değildir?

- A) Zenginin sermayesi kasasında, âlimin sermayesi kafasında.
- B) Zengin kesesini döver, züğürt dizini.
- C) Zenginin horozu bile yumurtlar.
- D) Zengin arabasını dağdan aşırır, fakir düz ovada yolunu şaşırır.
- E) Zenginin kağnısı dağdan aşar, fakirin eşeği düz yolda şaşar.

14. Deyimlerin başlıca özellikleri, aşağıda sıralanmıştır:

1. Kalıplaşmış sözlerdir. Yerleri değiştirilemez; bir kelime çıkarılıp, aynı anlama da gelse yerine başka bir kelime konamaz. “Eli yüzü düzgün” deyimini, “yüzü eli düzgün” biçiminde; “baş kaldırmak” deyimini, “kafa kaldırmak” biçiminde değiştirilip söylenemez; söylense de deyim olmaz.
2. Bir araya gelirken, çoklukla kendi gerçek anlamlarından ayrı bir anlam belirtirler. “Altın kesmek” deyimini, “altını kesip doğramak, parçalara ya da dilimlere ayırmak” anlamında kullanılmaz; bu söz “çok para kazanmak, kazanır durumda olmak” anlamında kullanılır. Ancak kimi deyimlerde, kalıplaşmış sözden çıkan anlam, gerçek anlamın dışında değildir. “Sesi çıkmamak; çoğu gitti, azı kaldı” deyimlerinde olduğu gibi.
3. Çoklukla mastar hâlinde olduklarından fiil çekimine girerler. “Burnunu çekmek” deyimini, “burnunu çektii”; “bozuk çalmak” deyimini, “bozuk çaldı”; “güçlük çıkarmak” deyimini, “güçlük çıkardı” biçiminde çekimlenebilir.
4. Deyimlerin birçoğu benzetme ve söz sanatları ile süslüdür. Anlatıma güzellik, canlılık ve çekicilik katmak için bu şekilde kullanılırlar. Bu bakımdan, genel kural niteliği taşımazlar. Bu yönleriyle de atasözlerinden ayrılırlar. Çünkü atasözleri genel kural niteliği taşırlar; yol göstermek, ders ve öğüt vermek amacı güderler. “Ağaçtan maşa olmaz.” deyimini, netleşmiş bir genel kural olmayıp sadece durum belirtmektedir. Oysa “fiyatı kırmak” atasözünde genel bir kural vardır.
5. En az iki kelimedenden oluşurlar. Bir kısmı kelime grubu, bir kısmı da cümle hâlinde biçimlenmiştir. “Günaha sokmak, içini dökmek” ve “elifi görse mertek sanır”, “burnu yere düşse almaz” gibi.

Yukarıda numaralandırılmış bölümlerin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer alan deyim gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) El ayak çekilince sokağın başında buluştular.
- B) Bu sorumsuzluğu büyük bir hataya yol açtı.
- C) Başından geçenleri günü gününe not almıştı.
- D) Hırsızlar bütün odanın altını üstüne getirmişti.
- E) Onun bu sözleri herkesin sinirine dokunmuştu.

TEST
3

1. "Ağız" kelimesi kullanılarak yapılmış birçok deyim ve atasözü bulunmaktadır.

Buna göre, aşağıda "ağız" kelimesi ile kurulmuş yapılardan hangisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Ağız yemese yüz utanmaz
B) Ağız tamburası çalmak
C) Ağız kalabalığına getirmek
D) Ağız dil vermemek
E) Ağız ağıza vermek

2. İnsanın, olanak varsa eşi, çocuğu, parası ve hele sağlığı olmalı ama mutluluğunu yalnız bunlara bağlamamalı. Kendimize dükkanın arkasında, yalnız bizim için bağımsız bir köşe ayırıp orada gerçek özgürlüğümüzü, kendi sultanlığımızı kuralıyız. Orada, yabancı hiçbir konuğa yer vermeksizin kendi kendimizle her gündertleşmeliyiz; eşimiz, çocuğumuz, servetimiz, adamlarımız yokmuş gibi konuşup gülmeliyiz. Öyle ki, hepsini yitirmek felaketine uğrayınca onlarsız yaşamak bizim için yeni bir şey olmasın. Kendi içine çevrilebilen bir ruhumuz var; kendi kendine yoldaş olabilir; kendi kendisiyle, çekiş dövüş, alışveriş edebilir. Yalnız kalınca, ne yapacağımızı bilmez oluruz diye korkmamalıyız.

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) gık demeden – elden ayaktan düşeriz
B) baş başa verip - canımız sıkılır
C) ikilemde kalmadan – burnumuzdan soluruz
D) kaçacak delik aramadan – kadere boyun eğeriz
E) kan ter içinde – kalbimiz yerinden oynar

3. I. İğne deliğinden Hindistan'ı seyretmek
II. Habbeyi kubbe yapmak
III. Kendi kanatlarıyla uçmak
IV. İpin ucunu kaçırmak
V. Kantarın topuzunu kaçırmak

Numaralandırılmış deyimlerden kaç tanesi "küçük bir olaydan büyük anlamlar çıkarmak" anlamını taşımaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. • Bir şeyin gerçek değeri, ancak ona çok ihtiyaç duyulduğu zaman iyi anlaşılır.
• Bir konu üzerinde sonradan yetiştikleri hâlde kendilerinden önce yetişmiş olanları geçenler vardır.
• Güzel yaşamak isteyen kişi, bu yaşayışın yükünü çekmeyi göze almalı ve gerekli kaynakları elinin altında bulundurmalıdır.
• Başladığın bir işte her zaman güçlüklerle karşılaşacağını varsay ki sonunda hayal kırıklığına uğramayasın, iyi sonuçlar aldığında sevin.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi, verilen anlamlar ile eşleştirildiğinde boşta kalır?

- A) Abanın kadri yağmurda bililir.
B) Boynuz kulaktan sonra çıkar ama kulağı geçer.
C) Canı kaymak isteyen mandayı yanında taşır.
D) Sanatı ustasından görmeyen öğrenmez.
E) İşini kış tut da yaz çıkarsa bahtına.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "göz" kelimesi deyim içinde kullanılmamıştır?**

- A) Biraz evvel gazeteye göz gezdirdiğim zaman bir-biri ardı sıra üç havadis görmüştüm.
B) Göz göre göre masumların kanına girmem için benden ferman almaya mı geldiniz?
C) Yeter oldu bu sitemler yetişir / Göz göz oldu kara bağrım tutuşur
D) Adı duyulmamış, şiiiri bilinmeyen gençleri tutar, gözler önüne sererdi.
E) Allah sağ gözü sol göze muhtaç etmesin, deyip gitti buralardan.

6. Terzi kendi söküğünü dikemez

Bu terziilik mesleğidir mi bilmez

Kuş kafesinde kendini mahpus sanır

Kendi yurdunda özgürlük mü var görülmez

Aşığa Bağdat sorulmaz

Yâri Bağdat'ta yoktur arar ayaklar mı yorulmaz

Aşık bir kuş misalidir kanadı var ey anlamaz

Yârini arar aşkla yâri aradığı ilde bulamaz

Aşağıdakilerden hangisi bu şiirde geçen atasözlerinden birinin anlamıdır?

- A) Rahat görünen öyle işler vardır ki onunla uğraşanların dinlenmesi, kimileri için yorucu olan davranışlarla olur.
- B) Kendisine gerekli olan şeyler kolay taşınır olan kimsenin bir yerden başka yere göçmesi daha kolaydır.
- C) Bir acıyı onu çekenden başkası tam anlayamaz veya aynı ölçüde üzülemez.
- D) Bir şeye çok istekli olan kimse, o şeyi elde etmedeki zorlukları hiçe sayar.
- E) Bir kimse alışmadığı, sıkıcı bir duruma kendini kolay kolay uyduramaz, ondan bir an önce kurtulmaya çalışır.

7. Atasözlerinin bir kısmı, anlattığı olay ve savunduğu düşünce bakımından bütün insanlığın benimsediği ve kabul ettiği düşünceyi ele alır, davranışı telkin eder. Bu durumda atasözleri evrensel bir nitelik taşır. Ancak büyük bir çoğunluğu da daha çok önem verdiği, daha sıklıkla ele aldığı konu ve düşünceyle ilgili olarak, durumu teşhis etme, konuya yaklaşma, konuyu somutlaştırma ve anlatma gibi yönleriyle hem dili oluşturan kültürü hem de o kültürü yansıtan dili ifade ederek ulusal niteliklerine bürünür.

Verilen bilgilere göre aşağıdaki atasözlerinden hangisi üslup olarak ulusallık-evrensellik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) Ateş düştüğü yeri yakar.
- B) Veren el, alandan üstündür.
- C) Hacı hacıyı Mekke'de, derviş dervişi tekkede bulur.
- D) Acıkan ne olsa yer, acıyan ne olsa söyler.
- E) Bal tutan parmağını yalar.

8. "En verimli yağmur, alın teridir." (Cenap Şahabettin)

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu özdeyiş ile anlamca aynı doğrultuda değildir?

- A) İşleyen demir ışıldar.
- B) Boş çuval dik durmaz.
- C) Yazın başı pişenin kışı aşı pişer.
- D) Fakirlik ayıp değil, tembellik ayıptır.
- E) Emek olmadan yemek olmaz.

9. Ne yaparsınız bu adamlara: Yazılı olmayan lafı dinlemezler, kitaba geçmedikçe sözlere inanmazlar; gerçeğe sakallı olmadıkça yani değer verip önemsemmezler. Budalalıklar yazı kalıbına döküldü mü bir ciddilik kazanıyor. "Bir yerde duydum." dersiniz olmaz. "Bir yerde okudum." diyeceksiniz. Ben insanların sözleriyle yazılarını ayırt etmediğim için konuşurken yapılan yanlışların yazarken de yapıldığını bildiğim, zamanımıza eski zaman kadar değer verdiğim için bir dostun dediklerine büyük bilgilerin sözleri kadar yani kıymetli sayıyorum; kitaplar kadar kendi gördüklerimden de faydalanıyorum. Onlar der ki: Erdem, uzamakla daha büyük olmaz. Ben de derim ki: Gerçek, ihtiyarlamakla daha akıllı olmaz. Hep söylerim: Örneklerimizi yalnız yabancılardan ve kitaplardan almak budalalıktır. Örnek bakımından zamanımız Homeros ve Platon zamanından daha az zengin değildir. Ama çoğumuzun istediği doğru söz söylemek değil, yani bir işte doğruyu, iyiyi gösterdiğini sanmaktır. Sanki Platon yahut Vascossan'ın dükkânından getireceğimiz tanıtılar kendi köyümüzden getireceğimiz tanıtılardan daha soyluymuş gibi. Gözümüzün önünde olup bitenleri, yararsız eklentilerden ayırıp belirtmeye, düşüncelerimizi onlar üzerinde işletip değerlerini yani açıklığa kavuşturmaya gücümüz yetmiyor.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilemez?

- A) ağızdan ağıza dolaşmak
- B) kulak vermek
- C) değer vermek
- D) akıl hocalığı taslamak
- E) meydana çıkarmak

10. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi “Öğrenim görmüş olsalar bile bazıları eğitilmemiş gibi davranabilirler.” anlamını taşımaktadır?

- A) Adam adamdır olmasa da pulu, eşek eşektir atlastan olsa çulu.
- B) Mektepten çıkan eşek Marsivan'dan çıkmaz.
- C) Eşek kulağı kesilmekle küheylan olmaz.
- D) Her zaman eşek ölmez, on köfte on paraya olmaz.
- E) Eşeğe altın semer vursalar yine eşektir.

11. I. Takdir ile uslanmayanın hakkı kötektir.
II. Ağaç yaşken eğilir.
III. Eti senin kemiği benim.
IV. Ala keçi her vakit püsküllü oğlak doğurmaz.
V. Ana ile kız, helva ile koz.

Numaralandırılmış atasözlerinden kaç tanesi “terbiye etmek” konusuna örnek gösterilebilir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

12. “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.” Mustafa Kemal Atatürk

Aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün bu sözü ile anlamca aynı doğrultuda değildir?

- A) Âlim unutmamış, kalem unutmamış.
- B) Aslında her şey, tükenen bir kaleme tükenmez dedikleri kadar yalan.
- C) Kalem kılıçtan keskindir.
- D) Kalemin yaptığını kılıç yapmaz.
- E) Okumadan alim, yazmadan katip olunmaz.

13. Aşağıdakilerin hangisinde deyim, cümlenin anlamına uygun düşmemektedir?

- A) Ahını yerde koymadı, bu sefer de istediğini elde edemedi.
- B) Artık açıkça mahallenin başına dert olmaya başlamış.
- C) Kitaptan öğrendikleri, hayattan gözlediklerinin yanında deveye kulak kalır.
- D) Görülüyor ki insanlara bir şeyi anlatmak deveye hendek atlatmaktan güçtür.
- E) Dilinden hiç düşürmediği cümleleri hep birer bilmece gibi şeylerdi.

14. Mahmut Bey'in adamlarını kendi taraflarına çekmek için her türlü girişimde bulunmuşlardı.

Bu cümledeki altı çizili deyim cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olmasına yol açmak
- B) Davranmak, teşebbüs etmek
- C) Bir düşüncüyü, bir davranışı, bir isteği işe dönüştürmek, gerçekleştirmek
- D) Bir durum yaratmak
- E) Düzenli bir duruma getirmek

15. Kinaye bir sözcüğün hem gerçek hem mecaz anlamda kullanılmasıyla birlikte ağırlıklı olarak mecaz anlamının ön plana çıkmasıdır. Atasözü ve deyimlerde kinaye örneği görmek oldukça yaygındır.

Örneğin: Hamama giren terler.

Boş çuval dik durmaz.

Verilen bilgilere göre, aşağıdaki atasözlerinin hangisi hangisinde kinaye örneği yoktur?

- A) Mum dibine ışık vermez.
- B) İşleyen demir pas tutmaz.
- C) Ateş düştüğü yeri yakar.
- D) Dost bin ise az, düşman bir ise çoktur.
- E) Ayağını yorganına göre uzat.

TEST
4

1. I. Haramzade pazar bozar, helalzade pazar yapar.
II. Harman dövmek keçinin işi değil.
III. İş anlatılıncaya kadar baş elden gider.
IV. İki serçeden börek olur.
V. İnsan yedisinde ne ise yetmişinde de odur.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi numaralandırılmış anlamlardan biriyle eşleşmez?

- A) Sütü bozuk kişi, iki kimsenin arasını açar, anlaşmalarına engel olur; soylu kişi ise arabuluculuk yapar, anlaşmalarına yardım eder.
B) Önemli işler herkese yaptırılmaz.
C) Doğruluğuna, dürüstlüğüne herkesin inandığı bir kimse, aşağılık kimselerin atmak istedikleri çamurla kirletilemez.
D) İnsanların birbirlerine her zaman gereksinimleri olur.
E) Kişinin çocukluğundaki huyları, özellikleri yaşlılığında da değişmez.

2. Öyle durduk yerde ateş yakılmaz
Yaktın söndürmezsen, başa çıkılmaz
Tavşan uyur iken, tüfek sıkılmaz
Niyet etmemişsen kaldırma bence.

Bu şiirde yer alan deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Belirmek, ortaya çıkmak
B) Çok sevmek
C) Çok iyi ağırlamak
D) Bir şeye gücü yetmek
E) Eşit olmak, denk kalmak
3. Akılsız kimse iyi niyetli olsa dahi yaptığı işin ne gibi kötü sonuçlar doğuracağını hesap edemediğinden dostuna bilmeyerek fenalık edebilir, akıllı düşmanın yapacağı kötülükse akıl yoluyla sezilir ve gereken tedbir alınabilir.

1. Deli dostun olacağına akıllı düşmanın olsun.
2. Domuz derisi post olmaz eski düşman dost olmaz.
3. Akıllı düşman akılsız dosttan hayırlıdır.
4. Dost bin ise azdır, düşman bir ise çoktur
5. Cahilin dostluğundan arifin düşmanlığı yeğdir.

Numaralandırılmış atasözlerinden kaç tanesi yukarıda verilen açıklamaya örnek gösterilemez?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Sütçünün kızı, bir güğüm sütü başına koymuş pazara götürüyordu. Güneş henüz doğmamıştı.

Kız, sütü pazarda sattıktan sonra eline geçecek para ile yapacaklarını tasarlamaya başladı:

– Bitiştiğimdeki komşudan birkaç tavuk satın alacağım. Tavuklar her gün yumurtlayacak, bu yumurtaları da pazarda satacağım.

Kazandığım para ile kendime güzel bir giysi yaptıracağım. Saçlarımı da yeşil kurdele ile tutturacağım.

Kurdele yeşil renkte olacak çünkü yeşil bana çok yakışıyor. Ondan sonra da, bu yeni giysimi giyerek panayıra gideceğim.

Bu hayalleri kurarken başını sallaması ile birlikte başındaki güğüm yere düştü ve içindeki sütün hepsi döküldü.

Şimdi, kızın hayalinde canlandırdığı mutluluk bir anda kaybolmuştu. Geriye boş bir süt güğümü ve eve döndüğü zaman babasından işiteceği azar kalmıştı.

Babası ona “.....” atasözünü söyleyerek çok kızdı.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdaki atasözlerinden hangisi gelmelidir?

- A) Domuz derisi post olmaz, eski düşman dost olmaz.
B) Eşek bile düştüğü yere bir daha düşmez.
C) Aksak eşekle yüksek dağa çıkılmaz.
D) Katıra, baban kim demişler; dayım at, demiş.
E) Acemi katır, kapı önünde yük indirir.

5. **Aşağıdaki özdeyişlerden hangisi anlam doğrultusu bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Dürüstlük pahalı bir mülktür, ucuz insanlarda bulunmaz.
B) Eller çoğalınca işler hafifler.
C) Yaşamak sanat, birlikte yaşamak büyük sanattır.
D) Biz hepimiz tek kanatlı melekleriz ancak birbirimize sarılırsak uçabiliriz.
E) İnsanlar birbirine yardımdan el geçtikleri gün insanlık yok olur.

6. Atasözü ve deyimlerde bazı meslek erbabı kişiler ya da belli uğraşlar içinde olanlarla ilgili olarak olumsuz kanılar da zikredilmiştir. Çoban, kadı, hekim, kasap, terzi, bezirgân ve dilenci gibi belli sıfatlarla anılan insanlar olumsuz yönleriyle örneklenmişlerdir. Bunların kimisi bazı gerçekleri vurgulamak için onların örnek gösterilmesi şeklinde, bazıları ise doğrudan o mesleği icra edenlerin taşıdıkları özelliklerini yermek, kötülemek biçimindedir. Atasözü ve deyimlerde yaptıkları işi doğru dürüst yapmayanlar, görevini kötüye kullananlar ya da yaptığı işle sosyal yaşamı dengeleyemeyenler alaylı bir üslupla eleştirilmiştir

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu açıklama ile örtüşmemektedir?

- A) Bakmakla usta olursa kediler kasap olurdu.
B) Terzi kendi söküğünü dikemez.
C) Çağrılmayan yere çörekçi ile börekçi gider.
D) Çobana verme kızı, ya koyun güttürür ya kuzu.
E) Kasap, ekmeği yavan yer.

7. Yer kabuğunda beklenmedik bir anda ortaya çıkan enerji ile beraber yaşanan deprem, çok ciddi sarsıntılara yol açmakta ve binalara hasar verirken onları yıkmaktadır. Özellikle aniden gelişen ve saniyeler içerisinde çok ciddi etkiler bırakan deprem, insanlarda en büyük korku ve paniği yaratan doğal felaketler içerisinde geliyor. Bu bağlamda dünyanın en büyük depremi yapılan araştırmalar ile beraber, Şili'de meydana gelen deprem olarak belirlenmiş durumda.

Bu metinde kaç tane deyim bulunmaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

8. Köylüler toplaşıp hanımefendiye giderek arazilerini hancıya satmamasını isteyip daha yüksek bir bedel önerdiler. Hanımefendi arazilerini onlara bırakmaya razı oldu. Sonraları köylüler, kendilerinin bütün arazileri alması için uğraşmaya başladılar, böylece bütün toprakları ortaklaşa ekip biçebilirlerdi. Bu konu hakkında tartışmak için kaç kez bir araya geldilerse de bir çözüme ulaşamadılar; şeytan araya nifak sokmuştu çünkü.

Yukarıdaki paragrafta yer alan altı çizili söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bozgunculuk yapmak
B) Aralarını yapmak
C) İnsan ilişkilerini değiştirmek
D) Beklentinin dışında davranmak
E) İnsanların küsmesine neden olmak

9. Dil yaydır, söz ok,
Söyleyene söz çok.
El ne derse desin aldırma;
Dilin kemiği yok

(Arif Hikmet PAR)

Yukarıdaki şiirde yer verilen atasözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan doğru veya yanlış her şeyi söyleyebilir.
B) Görüştüğün kimseyi ağırlayacak, onun istediklerini yapacak durumda olmayabilirsin ama tatlı dille onun gönlünü hoş edebilirsin.
C) İnsan kendisini ancak tatlı diliyle sevdirebilir.
D) Tekrar tekrar söylemekten usanmak
E) Sürekli olarak aynı kişiden veya şeyden söz etmek

10. • Eski zamanlardan günümüze ulaştıkları için kimin tarafından söylendikleri belli değildir.
• Kısa ve özlü sözlerdir. Yani az sözcükle çok şey anlatır.
• Kalıplaşmış sözlerdir. Herhangi bir değişikliğe uğramaz.
• Genellikle mecaz anlam taşır.
• Öğüt verirler.

Yukarıdakilerden kaç tanesi hem deyim hem de atasözü için ortaktır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

11. Babasının adı anılınca Ferit'in boğazına bir yumruk tıkanı.

(A. İlhan)

Yukarıdaki cümlede altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok üzölmek
B) Gözü bir şey görmemek
C) Kimselere bir şey diyememek
D) Hüzünlenmek
E) Sesi çıkmamak

12. Birçok kişide başarıya hırsı vardır hatta işleriyle ilgili özel bir yeteneğe bile sahip olabilirler ama yine de ilerleyemezler, neden? Belki de işe egemen olabildikleri için kendilerine egemen olmalarına gerek olmadığını düşünüyorlar.

(John Stevenson)

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yukarıdaki paragraf ile aynı doğrultudadır?

- A) Ne oldum dememeli, ne olacağım demeli.
- B) İnsan kıymetini insan bilir.
- C) İnsan beşer, kuldur şaşar.
- D) Küheylan at, çul içinde de bellidir.
- E) Herkes aklını pazara çıkarmış, yine kendi aklını almış.

13. Yunus Emre'ye göre öz, biçimden önce gelmektedir. Yani nasıl söylediğinden önce ne söylediği önemlidir. O da bir değerler dünyasına bağlı her büyük şair gibi şiiri kutsal bir bağlamda ele almış, şiirini bu anlam çerçevesinde kurmuş, söze bir anlam ve görev yüklemiştir. Bu durum onun söyleyiş gücünde asla bir olumsuzluğa yol açmamıştır. Çünkü güzel olanın güzel söylenmesi hâlinde güzel sonuçlar doğuracağını farkındadır. Çünkü şiir, bir söz sanatıdır. Yunus, bu yüzden şiire öncelikli olarak bu dikkatle bakar ve sözün şiir olabilmesinin şartını "sözü pişirmek" şeklinde ifadelendirir. Son derece ilginç sayılması gereken bu ifade tarzı sözün şairin zihin ve gönül dünyasında bir işlemde geçmesi, çiğ yiyeceklerin pişirme işlemiyle nasıl lezzetli ve faydalı hâle geliyorlarsa sözün de benzer bir işleme tabi tutulmasını belirtmektedir

Yukarıdaki metinde geçen "sözü pişirmek" ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözlerimize derin anlamlar yüklemek
- B) Söz söylemeden önce iyi düşünmek
- C) Söylenenlerde samimi olmak
- D) Sözü ölçüp biçmek, olgunlaştırmak
- E) Sözün içeriğini genişletmek

14. Edebî bakımdan da büyük bir eserdir İstiklal Marşı. Esasen zamanın ruhunu yakalamış bir eserin edebî açıdan zayıf olması düşünülemez. Zamanın ruhu, dönemin en usta şairinin kaleminden mısralara yansımıştır. Vezniyle, kafiyeleriyle, sanatlarıyla fakat bunlardan da önemli olarak zamanın ruhunu yansıtan iç ahengi ve derin anlam bütünlüğüyle bir şaheserdir İstiklal Marşı.

Parçada geçen "zamanın ruhunu yakalamak" ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zamanın gerisinde kalmak
- B) İçinde bulunduğu zamanı yansıtmak
- C) Yazıldığı döneme yön vermek
- D) Yazıldığı dönemi bugüne taşımak
- E) Yazıldığı dönemin etkisinde kalmak

15. Sözünü tartmadan söyleyen aldığı cevaptan incinmesin.

(Mevlana)

Cümlede geçen "sözlerini tartmak" ifadesi yerine aşağıdakilerden hangisi kullanılamaz?

- A) Mantıklı konuşmak
- B) Ölçülü konuşmak
- C) Etkili konuşmak
- D) Düşünerek konuşmak
- E) Ne söylediğini bilmek

TEST
5

1. "Çocuğun, saraçlık işlerine eli çok yatkın olduğu için amcasına asıl bu yolda yardım ederdi." -

(Halikarnas Balıkcısı)

Yukarıdaki cümlede altı çizili deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zanaatkâr
B) Üstün yetenekli
C) Beklenilmeyecek derecede olan
D) Üstesinden gelen
E) Elle yapılan işlerde becerikli

2.

Keçiye can kaygısı, kasaba yağ kaygısı	Bir kişi önemli bir kayıbdan dolayı çırpınıp kıvrılırken başka bir kişi bu durumdan ne kadar çok yararlanabileceğini düşünür.
Ala keçi her vakit püsküllü oğlak doğurmaz.	Değerli bir şeyden her zaman istenilen verim alınmaz.
Hangi taş pekse (katıysa), başını ona vur.	Kendi kusurun yüzünden zor bir duruma düştüğünde kendini suçla ve başkalarından yardım isteme.
Göz görmeyince gönül katlanır.	Yakınıımızda bulunmayanların özlemine, acısına daha kolay dayanabiliriz.
Akşama karşı gitme, tana karşı yatma.	Gün batmadan bütün işler halledilmelidir.

Yukarıdaki atasözlerinden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

- A) Keçiye can kaygısı, kasaba yağ kaygısı
B) Akşama karşı gitme, tana karşı yatma.
C) Göz görmeyince gönül katlanır.
D) Ala keçi her vakit püsküllü oğlak doğurmaz.
E) Hangi taş pekse (katıysa), başını ona vur.

3. A'dan z'ye (kadar)

.....

Baştan aşağı, tamamen, tamamıyla, bütünüyle: Evi ni a'dan z'ye değiştirdi.

Aba altında er yatar.

.....

Giyim kuşam kişiliğe ölçü olamaz.

Abdala 'kar yağıyor' demişler, 'titremeye hazırım (durmuşum)' demiş.

.....

Varlıklılar için sıkıntı olabilecek bir durum, yoksullar için söz konusu bile olmaz.

Aç gözünü, açarlar gözünü.

.....

Yaptığın işlerde uyanık davranmazsan çok kötü durumlarla karşılaşır, gözünü dört açmak zorunda kalırsın.

Yukarıdaki sözlerin ait olduğu gruplarla ilgili aşağıdaki sıralamalardan hangisi doğrudur?

- A) Deyim - atasözü - deyim - atasözü
B) Atasözü - deyim - atasözü - atasözü
C) Deyim - atasözü - atasözü - atasözü
D) Deyim - deyim - atasözü - atasözü
E) Deyim - atasözü - deyim - deyim

4. Ali, birdenbire zayıflamak, birdenbire saçlarını ağarmış görmek, birdenbire belinde müthiş bir ağrı ile iki kat oluvermek, hemen yüz yaşına girmiş kadar ihtiyarlamak istiyordu.

Yukarıdaki cümlede altı çizili deyimın anlamı aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer almaktadır?

- A) Güç bela hareket ederek salona geçti.
B) İki büküm oldum sabahtan beri, diye söylendi.
C) Sırt ağrısı da belirtilerden biriymiş.
D) Oturduğu yüksek yerden eğilerek kulağına fısıldadı.
E) Başımın ağrısı iyice arttı.

5. Bilirim sevdiğim kusurun yoktu
Sana karşı benim gayetten çoktu
Felek bulut oldu üstüme yağdı
Yaşları gözüme dolan dünyada
Ah yalan dünyada yalan dünyada
Yalandan yüzüme gülen dünyada
Ne yemek ne içmek ne tadım kaldı
Garip bülbül gibi feryadım kaldı
Alamadım eyvah muradım kaldı
Ben gidip ellere kalan dünyada

(Neşat Ertaş)

Aşağıdakilerden hangisi şiirde yer alan altı çizili bölümlerden birinin anlamıdır?

- A) Duygusuz olmak
B) Dileğine kavuşmak
C) Dünyaya değer vermemek
D) Tebessüm etmek
E) Ağlamak

6. Yakınlık kurduğumuz kimsenin sağlama olanağı bulunmayan şeyi, ondan beklemeden kendimiz elde etmeye çalışmalıyız.

Yukarıdaki anlama sahip atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aç ölmez gözü kararır, susuz ölmez benzi sararır.
B) Açık yaraya tuz ekilmez.
C) Aç elini kora sokar.
D) Aç ile dost olayım diyen peşin karnını doyursun.
E) Tırnağın varsa başını kaşı.

7. Terazi var, tartı var; her şeyin bir vakti var: Hemen her şeyin, her işin bir ölçüsü ve zamanı vardır. Eğer bunlara dikkat edilmezse işler yolunda gitmez, karışıklık baş gösterir, hayat altüst olur, düzen gerektiği gibi kurulamaz.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi açıklaması verilen atasözü ile aynı anlamı içermektedir?

- A) Ay ışığında ceviz silkilmez.
B) Tekkeyi bekleyen çorbayı içer.
C) Zahmetsiz rahmet olmaz.
D) Sabır acı ise de meyvesi tatlıdır.
E) Zahirenin ambarı sabanın ucundadır.

8. **Aşağıdaki Cahit Sıtkı Tarancı'nın Otuz Beş Yaş şiirinin hangi bölümünde "merhamet etmemek" anlamında kullanılan bir deyim yer almaktadır?**

- A) Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün.
B) Delikanlı çağımızdaki cevher,
Yalvarmak, yakarmak nafile bugün
C) Gözünün yaşına bakmadan gider.
Şakaklarıma kar mı yağdı ne var?
Benim mi Allahım bu çizgili yüz?
Ya gözler altındaki mor halkalar?
D) Neden böyle düşman görürsünüz;
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?
Zamanla nasıl değişiyor insan!
Hangi resmime baksam ben değilim:
E) Nerde o günler, o şevk, o heyecan?
Bu güler yüzlü adam ben değilim
Yalandır kaygısız olduğum yalan.

9. **Atasözü:** Herkesin geçtiği köprüden sen de geç

Anlamı: Herkesin tuttuğu yoldan sen de git.

Atasözü: Herkesin gönlünde bir aslan yatar.

Anlamı: Herkesin kendine göre büyük bir emeli vardır.

Atasözü: Herkesin hamuru ekmeğine göredir.

Anlamı: Bir iş için yapılacak hazırlık, gereksinim ölçüsünde olmalıdır.

Atasözü: Herkesin tenceresi kapalı kaynar.

Anlamı: Bir kimsenin durumu, içinde bulunduğu yaşayış şartları başkalarının gereği gibi bilinemez.

Atasözü: Herkesin yorulduğu yere han yapılmaz.

Anlamı: Yetersiz olanaklarla büyük işler yapmayı tasarlıyorsan başarılı olamazsın, vazgeç daha iyi.

Yukarıdaki atasözlerinden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

- A) Herkesin yorulduğu yere han yapılmaz.
B) Herkesin tenceresi kapalı kaynar.
C) Herkesin hamuru ekmeğine göredir.
D) Herkesin gönlünde bir aslan yatar.
E) Herkesin geçtiği köprüden sen de geç

10. Deyim: Başına gelmek

Anlamı: Beklenmedik, şaşırtıcı bir olay veya durumla karşılaşmak

Deyim: Dediğine gelmek

Anlamı: Birinin düşüncesini önce kabul etmezken sonradan doğru bulup kabul etmek

Deyim: Hesabına gelmek

Anlamı: Yararına uygun, elverişli olmak

Deyim: Sözüne gelmek

Anlamı: Sonunda birinin söylediğini kabul etmek

Deyim: Üstüne gelmek

Anlamı: Bir şey yapılırken veya konuşulurken çıka-gelmek

Yukarıda yer alan deyim-anlam eşleşmelerinden kaç tanesi doğrudur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

11. Yönetici koçu ve iş stratejisti Irina Baranov, "Hepimizin bilmediği şeyler var ama bunu ifade etmek güçsüzlüğü yansıtır." diyor. Yani patronunuza asla "Yapamam", "Bilmiyorum" demeyin; "Sorun değil, en kısa zamanda bitiririm", "Elimden geleni yapacağım" diyerek güvenini kazanın... Bir diğer önemli meseleyse zam isteme! Kariyer koçu Robin Ryan, "Zam isterken ihtiyaçlarınızı değil, gücünüzü ve başarılarınızı vurguladığınıza emin olun." diyor. İş dışındaki hayatınızın ne kadarını paylaşmanız gerektiğinden de emin olun. Ne kadar arkadaşça yaklaşırsalar da arkadaşınız olmadığını unutmayın, mesafenizi koruyun. Diğer yandan yüz yüze konuşma alternatifini ön planda tutun, epostayla işin içinden kolayca sıyrılmaya çalışmak her zaman doğru bir strateji olmayabilir.

Son olarak sizinle ilgili her kararın patronunuzun elinde olmadığını, onun da hesap vermesi gereken birileri olabileceğini aklınızdan çıkarmayın yoksa patronunuz yetkisini kullanarak sizi işinizden edebilir. Unutmayın ki.....

Yukarıdaki metin aşağıdaki atasözlerinden hangisiyle tamamlanmalıdır?

- A) Aklına geleni işleme, her ağacı taşlama.
B) Büyük lokma ye büyük söz söyleme.
C) Meyve veren ağaç taşlanır.
D) Büyük balık, küçük balığı yer.
E) Büyük başın büyük derdi olur.

12. Tayfanın akıllısı, geminin dümeninden uzak durur:

Kimse anlamadığı, beceremeyeceği işe karışmama-lıdır.

Aşağıdaki deyimlerden hangisi verilen atasözü ile ilgilidir?

- A) Baltayı taşa vurmak
B) Çizmeyi aşmak
C) Maraza çıkarmak
D) İki dirhem bir çekirdek
E) Ne şiş yansın ne kebab

13. • Bir kimseye en büyük kötülüğü kendisine çok yakın olanlar yapar.

• Akışı ne kadar yavaş olursa olsun akarsuya gir-mek tehlikelidir, eloğluna güvenmek de doğru değildir, insanı zarara sokabilir.

• Gözü doymayan hırslı insanlar küçük bir çıkar için bütün varlığını tehlikeye atar.

• Doğru olmakla birlikte başkalarının işine gelme-yen sözleri söyleyenlerin sevilmediğini anlatan bir söz.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen anlam-lardan birisi ile eşleşmemektedir?

- A) Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur.
B) Akan suya inanma, eloğluna güvenme.
C) Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.
D) Kartala bir ok deymiş, o da kendi yeleğinden.
E) Abdalın dostluğu köy görününceye kadar.

14. • Doğrudan doğruya kendisine söylenemeyen düşünce ve uyarıların, o kimsenin çok yakınına söylendiğinde kullanılan bir söz.

• Herhangi birine dolaylı olarak söylenecek uyarı söz konusu olduğunda kullanılan bir söz.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki anlamla eşleşmektedir?

- A) Cahile söz (laf) anlatmak deveye hendek atlat-maktan güçtür.
B) Anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul zur-na az.
C) Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla.
D) Akıllı sözünü akılsıza söyletir.
E) Ağır kazan geç kaynar.

TEST
6

1. “Yollar ıssızdı, el ayak çekilmişti, sokaklarda yolu şaşırırdım.” -

(Halikarnas Balıkcısı)

Yukarıdaki cümlede altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dağılmak
B) Etrafta dostu kalmamak
C) Ortalıkta hiç kimse kalmamak
D) Danışacak insan olmamak
E) Yoksun kalmak

2. Bu çocuk iyice zıvanadan çıktı. Bu böyle gitmez. Çözüm bulmak zorundayız.

Yukarıdaki altı çizili söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sinirlendirmek
B) Söz dinlememek
C) Başına buyruk davranmak
D) Öfkelenmek
E) Aklını yitirmek, çılgın gibi davranmak

3. Akıllı olmak da bir şey değil, mühim olan o akılı yerinde kullanmaktır.

(Descartes)

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki özdeyiş ile anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Akıl para ile satılmaz.
B) Söz var iş bitirir, söz var baş yitirir.
C) Akıl akıldan üstündür.
D) Tayfanın akıllısı, geminin dümeninden uzak durur.
E) Tembele iş buyur, sana akıl öğretsin.

4. Karşılaştığım nice tehlikeler, ölümün ta kendisi bile aklımı başımdan alıp allak bullak etmemiştir beni.

Yukarıdaki altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üzülme
B) Dert sahibi yapmak
C) Beklentisi olmamak
D) Karmakarışık bir duruma getirmek
E) Kendine getirmek

5. Kanaat gibi devlet olmaz.

Yukarıdaki atasözünde altı çizili sözün kullanıldığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasal bakımdan örgütlenmiş millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel varlık
B) Bu tüzel varlığın yönetim organları
C) Büyüklük, mevki
D) Mutluluk
E) Talih

6. Camdan evde oturanlar başkalarına taş atmamalıdır.

(G. Nerbert)

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yukarıdaki özdeyiş ile aynı doğrultudadır?

- A) Kişiyi nasıl bilirsin, kendin gibi.
B) İğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batır.
C) Herkes aklını pazara çıkarmış, yine kendi aklını almış.
D) Alçak yerde tepecik kendisini dağ sanır.
E) Karga keklığı taklit edeyim derken kendi yürüyüşünü şaşırılmış.

7. Töre ve gelenekleri bildiren atasözleri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda bahsedilen atasözlerinden biridir?

- A) Çirkefe taş atma, üstüne sıçrar.
B) Ayağını yorganına göre uzat.
C) Bugünkü işini yarına bırakma.
D) Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var.
E) Bal bal demekle ağız tatlı olmaz.

8. ‘... zengin bir tasvir ve izah yapabilmek için evde kitaplar devirdi.’

(M. Ş. Esendal)

Yukarıdaki cümlede yer alan altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bütün ayrıntılarıyla düşünmek
B) İstemeden bir davranışta bulunmak
C) Tedbirsiz davranmak
D) Bir veya birden çok kitabı başından sonuna kadar okuyup bitirmek
E) Konusu geçmek

9. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yardımlaşma ve dayanışma ile ilgilidir?**

- A) Bir korkak bir orduyu bozar.
B) El el ile, değirmen yel ile
C) Çalma el kapısını, çalarlar kapını.
D) Her koyun kendi bacağından asılır.
E) Cana gelecek kaza (zarar) mala gelsin.

10. Ünlü yazar kalemini çok iyi kullandığı romanlarında da diğer edebî türlerde olduğu gibi daima kendi türküsünü söyledi. Bu da ona başarının kapılarını ardına kadar açtı.

Yukarıdaki parçada geçen “kendi türküsünü söylemek” ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duygularını eserlerine yansıtmıştır.
B) Yazılarında karamsar hava hakimdir.
C) Türk şiirine yeni bir anlayış getirmiştir.
D) Kendine özgü bir üslup kullanmıştır.
E) Konu seçerken özgür davranmıştır.

11. Bir yazarın zihnine ettikleri ile onun edebî varlığını inşa eden, kalemini besleyen, derinleştiren, güçlendiren, ona yol olan yazarlardan biridir Tanpınar. Günümüzün pek çok usta yazarı için onun “paltosundan” çıktığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Yukarıdaki metinde Tanpınar için kullanılan ‘paltosundan çıkmak’ kelimesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Yazardan esinlenmek, etkilenmek, izinden yürümek
B) Yeni yazarlar yetiştirmek, edebiyata kazandırmak
C) Yazarın desteğiyle varlığını sürdürmek
D) Yazarın kalıcı olması
E) Yazar sayesinde ünlü olmak, tanınmak

12. Bizim konuşmalarımızda devrik cümleler elbette vardır. Mesela konuşurken: “Gittim sabahın erken saatlerinde çarşıya ben.” diye söze başlarız. Ama kalemi elimize aldığımız zaman: “Ben sabahın erken saatlerinde çarşıya gittim.” diye yazarız. Devrik cümlelerle yazılmış bir makaleyi veya bir kitabı okuduğum zaman, kendimi nadasa bırakılmış bir tarlada yürüyormuşum gibi hissediyorum.

Yukarıdaki metinde yazar “nadasa bırakılmış tarlada yürümek” ifadesi ile ne anlatmak istemiştir?

- A) Okuduğundan bir şey anlamadığını
B) Sözcüklerin anlamına uygun kullanılmadığını
C) Okuduklarının kendisini geliştirmemesi
D) Yazılan eserlerin amacından uzaklaşması
E) Yazılan eserlerin gerekli ilgiyi görmemesi

13.

I.	Yanlış hesap Bağdat'tan döner.	Sıkıntı, güçlük çekmeden iyi ve güzel işler başarılamaz.
II.	Zahmetsiz rahmet olmaz.	İşin içinde olmayanlar o işi kolay veya kârlı sanırlar.
III.	Uzaktan davulun sesi hoş gelir.	Bir kişinin iyi ve becerikli olduğu yaptığı işlerden anlaşılır.
IV.	Bağa bak, üzüm olsun, yemeye yüzün olsun.	Kişi, karşılık beklediği işten istediğini alabilmek için gereken harcamaları yapmalıdır.
V.	Varsa hünere, her yerde vardır yerin.	Bir haksızlık varsa sahibine mutlaka döner.

Yukarıdaki atasözleri yandaki anlamlar ile eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Keçiboynuzunun Yunanca adı "keration", İngilizcede "carob", Arapçada "kırıt"tır. Keçiboynuzunun tohumu yıllarca elmas ölçmek için kullanılmış. Elmaslar, keçiboynuzu tohumları ile tartılıp satılmış. Bu nedenle keçiboynuzu, kırat veya karat dediğimiz ölçü birimine isim babalığı yapmış. Prof. Dr. Aydın Akkaya açıklamasına göre keçiboynuzu çekirdeği doğada ağırlığı değişmeyen bir tohumdur. Tohumlu bitkilerden yalnız keçiboynuzu uzun süre suda bekletildikten sonra filiz verebilir. Bu, hem çok kuruduğu ve meyvesinden çıktıktan sonra son ve sabit ağırlığını aldığı için hem de içine su alması ihtimalinin çok az ve çok uzun süreye bağlı olduğu içindir. Bu sebeple Araplar, Selçuklular, Osmanlılar dönemlerinde ağırlık ölçüsü olarak kullanılmıştır. Dört tanesi bir dirhem eder. Dirhem 3 gr ağırlığa eş kabul edilir. Satıcı, iki dirhemlik bir şey satarken (sekiz çekirdek) deyip bu da benim ikramım olsun derse, müşterinin saygın ve itibarlı olduğunu göstermiş. Bu itibar çoğunlukla giyim kuşamda kendini gösterir.

Parçada hikayesi verilen deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok nazlı davranmak
B) Çok güzel ve özenli giyinmiş
C) Ağırdan almak
D) Özelliklerini azar azar ortaya koymak
E) Verimi az, zahmeti çok olan bir işle çok uğraşmak

15. Hayalperest ÖLÜNÜN ŞARKILARI adlı eser, tekniğe hizmet eden ustaca öykülerden oluşuyor. Thomas Ligotti, hikâye dilini dahi karakterin bilincine uyacak ve sorunsal ortaya serecek şekilde seçmiş. Bu, okurken kahramanların zihinlerini ve öykünün anahtar kelimelerini bazı yerlerde birbirine karıştırmamıza sebep olsa da Ligotti'nin amacının bu olduğunu zaten hissediyoruz. Hayalperest ÖLÜNÜN ŞARKILARI yazarlara ve yazar adaylarına büyük eşikler atlatarak derecede özenle yazılmış, harika bir ilk kitap.

Yukarıdaki metinde yer alan "eşik atlatmak" ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Meşhur olmaya başlamak, tanınmak
B) Bir alanda en iyisi olmak, söz sahibi olmak
C) Herhangi bir konuda belli bir olgunluğa ulaşmak
D) Herhangi bir konuda önde gitmek, önyak olmak
E) Yazarlar arasında ayrıcalıklı olmak, seçkin duruma gelmek

16. "Dünya kelamı etmek" deyimının anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konuşmak
B) Önemsiz konuları gündeme getirmek
C) Kazanç sağlamak
D) Uzun yaşamak
E) Çok sıkılmak

TEST

7

1. Akıllı adam hem kitapları hem de doğrudan doğruya hayatı okur.

Yukarıdaki altı çizili söz grubunun sahip olduğu anlama aşağıdaki deyimlerden hangisi en yakındır?

- A) Bir aracı yardımıyla
B) Kimseler bilmeden
C) Direkt olarak
D) Açık bir şekilde
E) Her zaman, her daim

2. Deyimler anlatıma akıcılık, çekicilik katan, çoğunun gerçek anlamından ayrı bir anlamı bulunan, genellikle de birden çok sözcüklü dil ögesi, kalıplaşmış sözcük topluluğudur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

- A) Bir anda hareket eden araç yüreğimizi ağzımıza getirdi.
B) Bugün dükkân erken siftah yaptı.
C) Beklediğin kitap dün çıktı.
D) Yaptığı hareket âdeti hırsıza yol göstermiş.
E) Son günlerde işler tıkırında gitmiyor.

3. Galiba bu sene soğuk aman dedirtecek.

(R. H. Karay)

Yukarıdaki cümlede yer alan deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Sakın ha, böyle bir iş yapayım deme" anlamında kullanılan bir söz
B) Karşı koyan birini boyun eğmek zorunda bırakmak
C) Rahat bırakmamak
D) Fırsat vermemek
E) Önce direnirken zor karşısında boyun eğmek

4. Öğretmen öğrencisine, bildiği için kendine güvenen kişi, bilmediği şeylere de karışır ve bunlarda yanılır, diyerek öğüt verir ve bu konu ile ilgiliatasözünü söyler.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdaki atasözlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) Taş yerinde ağırdır.
B) Kelimeleri tartarak konuşmalı.
C) Çok bilen çok yanılır.
D) Derdini söylemeyen derman bulamaz.
E) Doğru söyleyenin tepesi delik olur.

5. Bu kadar üst perdeden konuşabilmenin altında yatan sebebi gerçekten merak ediyorum.

Yukarıdaki cümlede yer alan altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ne söylediğini bilmeden, düşüncesiz, tutarsız konuşmak
B) Heyecanlı söz söylemek
C) Hafif sesle yavaş konuşmak
D) Gelişigüzel konuşmak
E) Üstünlük taslayarak söz söylemek

6. • Fol yok yumurta yok.
• Ayıkla pirincin taşını.
• Dostlar alışverişte görsün.
• Armut piş, ağzıma düş.
• Atı alan Üsküdar'ı geçti.

Bazı deyimler de cümle hâlinde yazılmaktadır. Yukarıdakilerden kaç tanesi cümle hâlinde yazılmış deyimlere örnek olarak verilebilir?

- A) 5 B) 4 C) 3 D) 2 E) 1

7. Çıkmadık candan umut kesilmez.
Yukarıdaki atasözü ile en yakın anlama sahip özdeyiş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayat dardır doğru; ama ümit de geniştir.
(Wolfgang Van Goethe)
- B) Umut olmadan, umulmayı bulamayız.
(Roger Garaudy)
- C) Ne bir gemi tek demire bağlanır, ne de hayat tek bir ümide.
(Epiktotes)
- D) Her şeyin yok olmaya doğru yol aldığı en son ana kadar, ümit vardır.
(Thales)
- E) Umut, insanoğlunun bütün acılarının merhemidir.
(La Bretonne)

8. Gerekli gereksiz her şeyi kafaya takmak yok mu? İşte bizi azaltan şeydir bu. Umudumuzu avuçlarımızdan alan, bizi yaşadığımız andan koparan... Sen böyle yapma kızım sana bir şey kazandırmaz.

Yukarıdaki paragrafın anlamlı bir bütün oluşturması için boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bir düşüncedir (düşünce) almak
- B) Arpacı kumrusu gibi düşünmek
- C) Düşünüp (düşünmek) taşınmak
- D) Önünü ardını düşünmemek
- E) Düşünceye varmak

9. Umay, arkadaş seçimlerinde pek başarılı olmayan bir çocuk olmasa da annesi bunun tam tersini düşünmektedir.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi Umay'ın annesinin kızına öğüt verirken kullandığı atasözlerinden biri değildir?

- A) Çürük iple kuyuya inilmez.
- B) Bana arkadaşını söyle san kim olduğun söyleyeyim.
- C) Can canın yoldaşdır.
- D) İtle yatan bitle kalkar.
- E) Körle yatan şaşı kalkar.

10. Dedem eskiden evimizin neşe kaynağıydı fakat o olaydan sonra kendi kabuğuna çekildi. İn cin top oynayan bu mahallede acısını çeker yalnız başına. Adam ettiği torunlarından birisi bile çalmaz kapısını. O da beklemez zaten gelmelerini.

Aşağıdakilerden hangisi paragrafta yer alan söz gruplarından birisinin anlamı değildir?

- A) Yapılan yanlış bir işin doğurduğu sıkıntı ve üzüntü içinde bulunmak
- B) Dışarı ile olan ilişkilerini kesmek
- C) Birine başvurmak
- D) Hiçbir canlı varlık bulunmamak
- E) Ümidini kesmek

11. • Bizim dosyayı yine rafa kaldırmışlar.
• Rahat durmadın, beni zor durumda bıraktın.
• Hiç rahat yüzü görmedim desem yeridir.
• Makinenin elime değmesine ramak kalmıştı ki güçlükle kendimi geri attım.
• Bazı şeylerin üstüne sünger çekmek gerekiyor.

Aşağıdaki anlamlardan hangisi yukarıdaki cümlelerde yer alan deyimlerden biri ile eşleşmemektedir?

- A) Artık üstünde durmamak
- B) Bir işin yapılması birine güç gelmek
- C) Yaramazlık etmemek veya kıyılamamak
- D) Bir şeyin olmasına çok az kalmak
- E) Bir şeyi hiç olmamış saymak

12. Köklü bir şiir geçmişine sahip olan edebiyatımızda şairler sanatlarına çok değer vermişler ancak bazen birtakım duygu, sezgi, hatıra, hâl, düşünce ve gerçekleri anlatmada şiirin “kifayetsiz” kaldığını itiraf-tan kaçınmamışlardır yani şiir ile her türlü duygu ve düşünce, bilgi ve tecrübe anlatılmış ancak buna bir de şiirin anlatmadaki yetersizliği ilave edilmiştir. Söz gelişi Behçet Necatigil’in “Raf” başlıklı şiirinin son dizesi “Bütün şiirler güdük” şeklindedir. Bu şiirde geçmiş, hatıraları, tanıdık yüzleri anlatmada onlarla ilgili eşyaların daha fazla etkili olduğu, şiirlerin bu hatıraları anlatmada “güdük” kaldığı dile getirilmektedir.

Yukarıdaki metinde geçen “güdük kalmak” ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Çok etkili olmak, güzel anlatmak
- B) Bitmemiş, eksik ve yetersiz olmak
- C) Duyguları bire bir yaşatmak
- D) Edebî yönü olmamak, sıradan olmak
- E) Şiir özelliği taşımamak, düz metin olma

13. Edebî duyarlılık ve insana yaklaşım bakımından, ne Tolstoy’dan ne de Dostoyevski’den bir santim bile aşağı kalır tarafı yoktur Çehov’un. Onun talihsizliği; bu iki yüzyıl boyunca hikâyenin hiçbir zaman romanın sahip olduğu konuma yükselememiş olması, hep onun gölgesinde yaşamaya mecbur kalmasıdır. Eğer modernizmin ruhu romana değil de öyküye yansısı bugün Dostoyevski’nin tahtına Çehov kurulmuş olabilir. Bununla birlikte kül yutmayan edebiyatseverler için Çehov, zaman ırmağının her saniyesinde durup kendine bakmanın; kirlenen, paslanan, aşınan, yıpranan varlığımızla yeniden karşılaşip onun üzerine serin su serpmenin edebiyattaki adıdır.

Yukarıdaki altı çizili sözcük grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İşten anlayan, iyi yapan kimse
- B) Sağduyu sahibi olan, ilgili
- C) Anlayışlı ve zeki, üretken
- D) Aldanmaz, kolay inanmaz
- E) Her konuda bilgi sahibi olan

14. İlk hikâyeniz Afyon yerel gazetesinde siz 15 yaşındayken yayınlanmış. Nasıl oldu?

Evet, “Baca Temizleyicisi”. Çocuk öyküsü değildi. Özellikle sosyal içerikli ve kadın sorunlarını içeren öyküler yazıyordum o dönem. Yunus Nadi Ödülü’nü de öyle bir öyküyle kazandım: “Bahçıvan’ın Oğlu”. Artık kitaplarım yayımlanmaya başlamıştı ama ben hep kendi düzeyimi ve kaleminin düzeyini yükseltmeyi hedef edindim. Yoksa beni hâlâ kim okur, günümüzün çocuklarını düşünebiliyor musunuz? Çocuğa görelilik anlamında hiçbir zaman hedefimden sapmadım. Konferanslarımda soruyorlar, “Hocam siz çocuk düzeyine nasıl bu kadar inebiliyorsunuz?” Diyorum ki bir dil sürçmesi oldu, ben çocuk düzeyine inmiyorum, çocuğa erişmeye çalışıyorum, elimi tutsun diye. Üç kuşak kabuk değiştirdik biz onlarla birlikte. Şimdiki kuşak çocuklarına da erişmek kolay değil. “Mo’nun Gizemi” bu bilinçle ortaya çıktı.

Yukarıdaki metinde “kabuk değiştirmek” ifadesi ile yazar hangi özelliğini vurgulanmıştır?

- A) Yeni türde eserler yazdığı
- B) Farklı yaş gruplarına hitap ettiği
- C) Yazarken farklılaşmaya gittiği
- D) Kendisini çok geliştirdiğini
- E) Özgün bir yazar olduğu

15. Sözü sanatkar gibi kullanabilmek için dilimizin incelikleri kadar, o dili konuşan insanların genel zevklerini ve anlayışlarını, kültürlerini iyi bilmek gerekir. Örneğin, Prof. Dr. Muhittin Serin’in, hat sanatını anlatan kitabından seçtiğimiz şu paragrafa bakalım: “Sanat bir lisandır. Kökleri mazide olan kahramanlıkların örf, âdet, inanç, müşterek duygu ve düşüncelerin lisandır. Sanat, beynelmilel değer taşımakla beraber, bir sanat eserinden, daha çok aynı kültür ve aynı dine mensup insanlar zevk alır.

Yukarıdaki metinde geçen “beynelmillel değer taşımak” ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Tüm dünyada geçerli olmak
- B) Herkes tarafından kabul görmek
- C) Geçmiş çok eskiye dayanmak
- D) Ortak değerleri yansıtmak
- E) Millî ve yerli özellikler taşımak

TEST

8

1. Bazı atasözleri zıt anlamli olabilir.
Aşağıdakilerden hangisi buna örnek olarak gösterilemez?
- A) Damlaya damlaya göl olur./ Taşıma suyla değirmen dönmez.
B) İyilik yap denize at./ Merhametten maraz doğar.
C) Akan suya inanma, el oğluna güvenme./ İnsanoğlu çiğ süt emmiştir.
D) Fazla mal göz çıkarmaz. / Azıcık aşım ağrısız başım.
E) Söz gümüşse, sükût altındır. / Sükût ikrardan gelir.

2. Tekrar başlayan tipinin içinde bata çıka, bir iki sokak geçtik.

(Reşat Nuri Güntekin)

Yukarıdaki cümlede altı çizilen söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yavaş yavaş
B) Ağır
C) Güçlkle
D) Sessiz
E) Engelleri aşarak

3. Konaktaki hoşbeş merasimi de yerine getirildi. Peyami Safa

Aşağıdaki konuşmalardan hangisi altı çizili söz grubuna dahildir?

- A) – Merhaba
B) – Saat kaç?
C) – Görüşmeyeli nasılsınız?
D) – Ne zaman geldiniz?
E) – Herkese selamımı iletin lütfen.

4. Sabah aydınlığının donuk, kırmızı sessizliği; gecenin soğuk, karanlık perdesini parçalayarak büyüyor ve genişliyordu. Pencereye dayandım. Önümde, ayağımın altında duran bütün evler, sonsuz bir uykunun kâbuslarını tamamlıyor gibi mat ve cansız duruyorlardı. Deniz; sınırsız, mat bir lacivertlikle uyuyor ve tan vaktinin sona eren gölgeleriyle titreyen uzak ve sisli sahillere beyaz dalgalarıyla sonsuz bir sınır çiziyordu.

Aşağıdaki deyimlerden hangisi yukarıdaki paragrafta geçen zaman dilimlerinden herhangi biri ile eşleştirilemez?

- A) Sabahlar (sabahışerifler) hayrolsun!
B) Gün doğmak
C) Gün ağarmak
D) Üstüne güneş doğmamak
E) Gün atmak

5. Çağır Karac'oğlan çağır
Taş düştüğü yerde ağır,
Gönül sevdiğinden soğur
Görülmeği görülmeyi.

(Karacaoğlan)

Yukarıdaki şiirde yer alan atasözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişinin değerini en iyi bilenler, kendi çevresinde bulunanlardır.
B) Ağırbaşlı insan kimsenin oyuncağı olmaz, onu yıpratmaya kimsenin gücü yetmez.
C) İnsan mutlu olduğu yerde rahattır.
D) Sonunu düşünmeksizin aklına eseni yapan, herkese sataşan kimse bu davranışının büyük zararlarını görür.
E) Değerli kişi veya nesnelere, ne türlü uygunsuz koşullar içinde bulunurlarsa bulunsunlar değerlerini ve niteliklerini yitirmezler.

6. Vaktiyle köyün birinde ahalinin tarlaları ve meyve sebze bahçelerini suladığı bir su kaynağı varmış. Bu kaynak köyün ortak malıymış. Civarda başkaca su kaynağı olmadığından bütün köylü arazisini bu kaynaktan nöbetleşe sıra ile sularmış. Kimin ne vakit, ne kadar su kullanacağı belliymiş ve herkes kendi sırasını takip eder, komşularının hakkına da saygı gösterirmiş.

Ancak her köyde olduğu gibi bu köyde de açığöz bir adam varmış. Sebze bahçesi su kaynağının hemen yakınında bulunan bu adam, herkes gibi sırası geldiğinde gider, kaynaktan suyunu almış ama bununla yetinmeyip kaynak ile bahçesi arasına gizli bir su yolu kazmış. Kimseler fark etmesin diye de su yolunun üzerini taşla tahtayla kapatıp üstüne de saman bal-yaları yığmış. Su, diğer vakitlerde bu saman altından aka aka açığözün tarlasına kadar gidermiş.

Yaz ortasında herkesin tarlası susuzluktan yanıp kavrulurken, onunki fidanların boy üstüne boy atıkları, yemyeşil bir hâlde olmuştuk. Üstelik bostanın ortasındaki sulama havuzu da her zaman silme doluymuş. Köylüler "Bu işin içinde bir iş var." diyerek araştırmışlar ve kısa bir süre sonra da bu uyanığın saman altından su yürüttüğünü fark etmişler.

Yukarıda hikâyesi verilen deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gizlenmek
B) Kolaylıkla kötülük edebilmek
C) Belli etmeden iş çevirmek, ortalığı karıştırmak
D) Belirli ve doyurucu bir düşünce ortaya koyamamak
E) Yararsız şeylerle uğraşmak

7. Nesnelere algıladığımız görüntüleri yargılamak için doğruyu eğriden ayırt edecek bir aracımız olması gerek, bu aracı doğrulamak için bir kanıtlanma yapmamız gerek, kanıtlamayı doğrulamak için bir araç, alın size bir kısır döngü. Kendileri kararsızlıklarla dolu olan duyularımız tartışmamıza son veremeyeceğine göre akla başvurmak zorundayız diyelim: Hiçbir akıl başka akla dayanmazlık edemez, öyle olunca da akıldan akıla gider dururuz.

Aşağıdakilerden hangisi parçada altı çizili durumun anlatılan çözüm yolunu ifade eden bir atasözüdür?

- A) Çok bilen çok yanılır.
B) Bin bilsen de bir bilene danış.
C) Akıllı, sözünü akılsıza söyletir.
D) İş bilen kılıç kuşanın.
E) Yol bilenle yürüyen, yorulmaz.

8. Sağlıklı olmak ve yaşamak, işte benim bütün bilgim. Böyle iken, düşüncemin kendi yetersizliğini yüzüne vermaktan hiç geri kalmadım. Gerçekten düşüncemin en çok üstünde durduğu şeylerden biri de budur. Herkesin gözü dışardadır ben gözümü içime çevirir, içime diker, içimde gezdiririm. Herkes önüne bakar, ben içime bakarım.

Yukarıdaki paragrafta yazarın altı çizili sözle anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnızlık çektiğini
B) Kendini dinleyen birisi olduğunu
C) Öz eleştiri yapabilen birisi olduğunu
D) Herkesten farklı davrandığını
E) Önsözlerinin güçlü olduğunu

9. Bazı sözler atasözlerinin birkaç özelliğini içinde barındırdığı için atasözü olarak verilebiliyor fakat bu sözler birkaç özellik bakımından atasözüne benzerse de atasözü olarak kabul görmüyor. Özdeyiş adı verilen bu sözler; söyleyeni genelde belli olan, öğüt verici sözlerdir. Bunlar içinde yazanı, söyleyeni belli olanlar da olmayanlar da vardır. Bunlar atasözleriyle karıştırılmamalıdır.

Verilen bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi özdeyiş değildir?

- A) Unutma ki ağzında bal olan arının kuyruğunda iğnesi vardır.
B) Ya sus yada susmaktan daha değerli şeyler söyle.
C) Yaşamak solumak değil, çalışmaktır.
D) Sanat ve sanatçıdan yoksun bir toplumun canlılığı olmaz.
E) Ya devlet başa ya kuzgun leşe.

10. Nasreddin Hoca bir zamanlar yumurtacı esnaflığına soyunmuş. Ne var ki, on para saydığı yumurtayı dokuz paraya satıyormuş. Bakmışlar, Hoca iflas edecek.

- "Ne yapıyorsun Hocam?", demişler, "Bu külliye zarar, artık alıp eksik satıyorsun."

Hoca: "Sağ olun dostlarım." demiş, "Ben yaptığımı biliyorum, dostlar alışverişte görsün."

Yukarıdaki paragrafta Nasreddin Hoca'nın söylediği atasözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir şeyi dostları için de dilemek amacıyla kullanılan bir iyi dilek sözü
B) Tehlikeli işleri başkalarına bırakıp kendileri sonuçtan yararlanmak için bir kenara çekilenlerin bencilliğini anlatan bir söz
C) Sözü edilen kötü bir durumla yakınların karşılaşmaması için söylenen söz
D) Gösteriş olsun anlamında kullanılan bir söz
E) Çıkarı dolayısıyla yakınlık gösteren kimse, işini yürütecek başkalarını bulduğunda sizinle ilgisini keser

11. I.	İyi insan sözünün üstüne gelir.	Bir sır en yakın dostta bile söylenmemelidir.
II.	Darı unundan baklava, incir ağacından oklava olmaz.	Çıkarı dolayısıyla yakınlık gösteren kimse, işini yürütecek başkalarını bulduğunda sizinle ilgisini keser.
III.	Her ağaçtan kaşık olmaz.	Yokluğunda kendisinden söz edilen kimse, konuşmanın üzerine gelirse o iyi insandır, denilir.
IV.	Söyleme dostuna, o da söyler dostuna	Kötü gereçle iyi iş görülemez.
V.	Söz var iş bitirir, söz var baş yitirir.	Özelliği olan bir iş için sıradan birisi kullanılamaz.

Yukarıda açıklaması verilen atasözleri ve anlamları eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Deyimler sadece düz yazılarda değil şiirlerde de kullanılabilir.

Aşağıdaki şiirlerin hangisinde deyim kullanılmıştır?

- A) Uykuların kaçır geceleri
Bir türlü sabah olmayı bilmez
Dikilir gözlerin tavanda bir noktaya
Deli eden bir uğultudur başlar kulaklarında
- B) Bir gün kızsan bana,
alsan başını,
yüz bin yıllık yere gitsen,
dönüp kavuşacağın yer ben'im demedim mi?
- C) Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce.
- D) Güneş gibi ol şefkatte, merhamette.
Gece gibi ol ayıpları örtmekte.
Akarsu gibi ol keremde, cömertlikte.
Ölü gibi ol öfkede, asabiyette.
Toprak gibi ol tevazuda, mahviyette.
Ya olduğun gibi görün ya görüldüğün gibi ol.
- E) İleri atılıp sellercesine
Göğsünden vurulup tam ercesine,
Bir gül bahçesine girercesine
Şu kara toprağa girenlerindir.

13. Köyün dışında yedi kat el gibi yaşıyor, herkese hakaretle bakıyor, pazara indiği zaman kendine verilen selamı bile almıyordu.

(Ömer Seyfettin)

Yukarıdaki cümlede altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni
B) Kimseyi tanımayan
C) Çok yabancı
D) Özgür
E) Sakin

14. Âyinesi iştir kişinin lâfa bakılmaz

Şahsın görünür rütbe-i akli eserinde

Yukarıdaki şiirde yer alan atasözünün anlamı hangisidir?

- A) Bir kimse kimi zaman tedbirsizliği yüzünden öyle yanlış iş yapar, başını öyle derde sokar ki böyle bir kötülüğü başkaları ona yapamaz.
- B) İnsanın işi bir kez ters gitmeye görsün, en sıradan işlerinde bile tersliklerle karşılaşır.
- C) Herkesi en çok ilgilendiren kendi derdidir.
- D) Hiçbir iş karşılıksız yapılmaz.
- E) Bir kimsenin nasıl bir kişi olduğu yaptıklarından anlaşılır.

15. Âvâzeyi bu âleme Dâvûd gibi sal

Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sadâ imiş.

(Baki)

Yukarıdaki beyitte geçen "gök kubbede hoş bir seda bırakmak" ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) İnsanlara faydalı olacak eserler yazmak
B) İyi yetiştirilmiş donanımlı bireyler yetiştirmek
C) Geride yaşanılmış güzel anılar bırakmak
D) Hayat boyunca iyi ve faydalı işler yapmak
E) Hayatı güzel yaşamak, dolu dolu yaşamak

TEST
9

1. Kentlerde doğup büyümüş olmalarına karşın orman karşısında duydukları korku hâlâ yaşıyordu içlerinde. Güpegündüz karşılarında buldukları bu kurda benzer yarattığı yalnız kendi gözleriyle değil atalarının gözleriyle de gördüler, damarlarında yatan anılar onlara yüzyıllardır süregelen kuyruk acısının hedefi olan kurdu gösteriyordu.

Yukarıdaki paragrafta altı çizili söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı maddelerin dilde bıraktığı yakıcı duyu
B) Hınç, alınacak öğ
C) Herhangi bir dış etken dolayısıyla duyulan rahatsızlık
D) Ölüm, yangın, deprem vb. olayların yarattığı üzüntü
E) Keskin, şiddetli

2. “Don Kişot, bütün romanların romanıdır... Hiç şüphesiz, Don Kişot'a bu engin niteliği veren yalnız Cervantes değildir. Her şaheser gibi onu da az çok yüzyıllar yaratmış, daha doğrusu tamamlamıştır. Her şaheser gibi o da düşünce tarihini emmiş, bir “karmaşa” hâline gelmiştir. Aslında kolayca ispatlanabilir ki insani ve evrensel sayılan eserler bu niteliklerini çoğu zaman sonradan anlamışlardır. Her eser doğduktan sonra gittikçe büyüyen bir bağımsızlık ve kendi kendine zenginleşen “ikinci bir içerik” kazanır. Ama şimdiye kadar eleştiri, kötü bir alışkanlıkla bu ikinci içeriği hep sanatçının ruh sermayesine mal etmiştir. Sanki her güzelliğin bir sahibi olması şartmış gibi! Ben, sahiplerini gölgede bırakan birçok şaheser biliyorum.

Yukarıdaki paragrafta altı çizili ifade ile Don Kişot romanının hangi özelliğine vurgu yapılmıştır?

- A) Roman türünde yazılan en özgün eser olduğu
B) Roman türüne yeni bir anlayış getirdiği
C) Roman türünde en çok okunan eser olduğu
D) Zamanla yeniden şekillendiği
E) Roman yazarlar için örnek teşkil ettiği

3. Bir şairin, bir sanat adamının nasıl değeri herkesten başka olmasında, kimseye benzememesindedir demek istiyorum? Şair, sanat adamı bana hiç benzemiyorsa, yalnız kendini söyleyip de beni söylemiyorsa ondan bana ne? Ben bir sanat eserinde kendi sevinçlerimi, kendi acılarımı görmeliyim ki ona ilgi gösterebileyim, onu anlayabileyim. Yoksa bana büsbütün yabancı kalır. Onun karşısında bir şaşkınlık duyabilirim ama sevemem, kendi hayatıma karıştıramam. Hayır, bir sanat adamının kişiliği herkesten başka olmasında değil, herkesle bir olmasındadır. Yalnız kendisinde bulunan bir şeyi söyler ama onu söyleyen bütün insanları söyler. Yalnız kendine vergi olan bir söyleyişi vardır ki, onda her insan, küçük büyük her insan kendini bulabilir. Yeni şair: “Malumdur benim suhanım mahlas istemez.” diyebilen, bunu haklı olarak söyleyebilen adamdır ama bu: “Benim şiirimde yalnız ben varım.” demek değildir: “Benim şiirimde bütün insanlık vardır ama bunu ancak ben böyle söyler, sezdirebilirim” demektir.

Yukarıdaki parçada altı çizili ifade ile genç yazarların hangi özelliği taşıması gerektiği vurgulanmıştır?

- A) Herkesten farklı olmaları
B) Ulusal ve yerli olmaları
C) Türkçeye hakim olmaları
D) Çok tanınmış ve ünlü olmaları
E) Evrensel konularda yazmaları

4. Okumak, insana olgunluk, konuşmak canlılık, yazmak da açıklık verir. Bu sebeple, az yazanın, hafızasının kuvvetli, az konuşanın hazırcevap, az okuyanın da bilmediğini bilir gibi göstermesi için, kurnaz olması lazımdır. Tarih kitapları insanı akıllandırır; şiir nükteci, matematik dikkatli kılar; felsefe eserleri de derinleştirir. Mantık ve hitabet, münakaşalarda ustalaştırır; ahlak da ağırbaşlı yapar. “İnsanın okuduğu şey benliğine işler.” Hatta insan zekâsına ket vuran her türlü engeli, iyi seçilmiş eserler okumakla ortadan kaldıracaktır. Tıpkı vücudun tutulduğu hastalıkların münasip idmanlarla iyi edilebileceği gibi. Mesela top oyunu, vücutta olan taşlarla böbrek hastalarına; ok atmak, akciğerle göğse, ağır yürüyüşler mideye, ata binmek baş ağrılarını iyi gelir. Bu sebeple bir kimsenin zihni dağınıksa matematikle meşgul olsun çünkü bir davayı ispat ederken biraz dalırsa davaya ta baştan başlaması lazım gelir. Eğer zekâsı farkları görüp ayırmaktan acizse skolastikleri tetkik etsin. Çünkü onlar “kılı kırk yararlar.”

Yukarıdaki metinde “kılı kırk yarmak” deyimini ile skolastiklerin hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Her olaya şüpheye yaklaştıkları
B) Her konuyu merak ettikleri
C) Sorumluluklarını önemsedikleri
D) Ayrıntılı incelemeyi sevdikleri
E) Çok kuralcı ve disiplinli oldukları

5. Okumak tabiatı tamamlar, tecrübe ile de tamamlanır. İnsanın tabiat vergisi olan kabiliyetleri kendiliğinden çıkan bitkilere benzer; okumakla budanmaları lazımdır. Okumak, tecrübeyle sınırlanmaz da başına buyruk bırakılırsa dağınık yönle yayılmış bir bilgi verir. Tecrübe ile yetişen kimseler, okumayı hor görürler. Basit kimseler ona hayrandırlar. Bilginler ondan faydalanırlar, çünkü okuma, sağladığı faydanın ne olduğunu öğretmez. Bu, insanın, göre göre, tahsile ihtiyaç duymadan onun ötesine varan bir kuvvetle elde ettiği bir bilgeliktir. Kitapları ne cerh etmek, ne yanlış bulmak için ne de zaten ispat edilmiş diye, olduğu gibi kabullenip konuşmalarında sana konu olsun diye oku. Bazı kitaplardan insan yalnız zevk alır, bazılarını olduğu gibi yutar. Bazılarını geveler ve hazmeder. Yani bazı kitaplardan yalnız birtakım parçalar okunur; bazıları baştanbaşa ama inceden inceye tetkik edilmeden, bazıları ise dikkat ve itina ile okunur. Bazı kitaplar da vardır, insan onları vekil vasıtasıyla yani başkalarının onlardan çıkardıkları parçaları okur. Bu ancak kitabın değeri ve konunun önemi az olduğu zaman yapılır. Çünkü böyle başkasının süzgecinden geçmiş kitaplar imbikten süzül-müş adı su gibi yavan olur.

Yukarıdaki parçada altı çizili ifade ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebî eser özelliği taşımadığı
B) Eser dilinin çok sade kalacağı
C) Düşünce ve duygu taşımada yetersiz olduğu
D) Kimse tarafından beğenilmeyeceği
E) İçerik olarak zenginliğini kaybedeceği

6. On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısı ile yirminci yüzyılın ilk yarısında dünya edebiyatına kazandırdıkları üç isim, onları belki olduğundan çok daha başka, çok daha köklü, çok daha zengin, çok daha farklı, çok daha derinlikli, çok daha içten, çok daha büyüü bir kimliğe büründürüp öne çıkarmaya yetmiş hatta artmıştı bile. Bu üç isim, hiç kuşkusuz Lev Nikolayeviç Tolstoy, Fiodor Mihayloviç Dostoyevski ve Anton Çehov'dur. Tostoy dış dünyanın, mekânın, mekân estetiğinin, aile ve toplumun; Dostoyevski bireyin, bunalımların, açmazların, çaresizlik ve umutsuzluk içinde kıvranan insanın ve onun topyekûn iç dünyasının; Çehov ise bütün bunların anlık yansımalarının, küçük işaret levhaları olarak karanlığın ortasına dağılan her türden kıvılcımın ruhumuzun bir başka tarafını aydınlattığı edebiyatçılarıdır.

Yukarıdaki metinde geçen "kimliğe büründürmek" ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Değerce birinden pek aşağı olmak
B) Nitelik kazandırmak
C) Aynı edebî anlayışa sahip olmak
D) Nitelik olarak aynı seviyede olmak
E) Yeterli olmamak, yüzeyde kalmak

7. Salâh Birsel'in denemeleri çoğu zaman güler yüz-lüdür, ironiye ve yergiye yer verilse de asıl olarak insanın yüreğini içten içe ısıtan bir "humour" vardır bu denemelerde. Salâh Birsel, edebiyat, sanat ve tarihin derinliklerinde, gizemli köşelerinde dolaştırır bizleri. Bazen günümüze, bazen yüzyıllar öncesine uzanır; daldan dala konmayı pek seven yazarımızla birlikte harika bir zaman-mekân yolculuğuna çıkarır. Böylece, pek çok sanatçının gizli yönlerini, yaşamlarından sayfaları, farklı kültürlerin enteresan özelliklerini öğrenme olanağı buluruz. Onun denemeleri kültürün, tarihin, edebiyatın, sanatın kaynaştığı gerçek birer fikir hazinesidir. Salâh Birsel'e göre denemelerde bulunması gereken başka bir özellik de öğreticiliktir...

Yukarıdaki parçada geçen "daldan dala konmak" ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Sabit bir düşünceye veya konuya bağlı kalmamak
B) Farklı türde eserler kaleme almak
C) Farklı yazarların düşüncelerinden etkilenmek
D) Nerede yaşadığı, vakit geçirdiği bilinmemek
E) Her sene farklı dergi ve gazetelerde yazılar yazmak

8. Atasözlerimiz, belirli zaman dilimlerinin insan yaşamını olumsuz yönde etkilemesinden de bahsetmektedir.

Örneğin: Nisan yağar sap olur, mayıs yağar çeç olur.

Nisan yağmuru ekinlerin sapını geliştirir, mayıs yağmuru ise başakların dolgunlaşmasını sağlar, anlamında kullanılan bir söz.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin başına diğerlerinden farklı bir ay getirilmelidir?

- A) ... ayı, dert ayı...
B) ...yarısı yaz, yarısı kıştır
C) ... çıkmadıkça dert çıkmaz.
D) ...kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.
E) içeri, pire dışarı.

9. Şunlar ki çoktur malları, gör nice oldu halleri.

Sonucu bir gömlek giymiş, onun da yoktur yenleri.

(Yunus Emre)

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi Yunus Emre'nin şiiri ile aynı doğrultudadır?

- A) Mal canı kazanmaz, can malı kazanır.
B) Baş sağlığı, dünya varlığı.
C) Dünya yıkılsa umurunda değil.
D) Mal da yalan mülk de yalan, var biraz da sen oyalan.
E) Az veren candan, çok veren maldan.

10. – Nasrettin Hoca akşam uyurken dışarıdan sesler gelmiş, Hoca karısına seslenmiş:
– Hanım kalk dışarıdan sesler geliyor. Hanımı:
– Kedidir kedi, deyip yatmış.

Nasrettin Hoca dayanamayıp dışarı çıkmış, bakmış ki iki adam kavga ediyor. Kavgayı ayırmaya kalkmış, ikisini ayıracakken arkadan biri Nasrettin Hoca'nın yorganını aldığı gibi kaçmış. Nasrettin hoca eve girince karısı sormuş:

- Bey ne oldu?
– Ne olacak hanım, yorgan gitti kavga bitti.

Yukarıdaki fıkrada kastedilen atasözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kavga edenlerden biri aman dilerse çekişme sona erer.
B) Ortaklaşa kullanılan bir mal, kimi zaman baba ile oğlu arasında bile kavgaya neden olur.
C) Bir konu üzerindeki görüşme sırasında uysallık gösterir, karşınızdakinin dediğini kabul ederseniz anlaşmazlık çıkmaz.
D) Anlaşmazlık sebebi olan şey ortadan kalktığında anlaşmazlık da sona erer.
E) Olaylar herkesin istediği biçimde meydana gelmez.

11. Erdemli olmayı göze al, bu yola gir; iyi yaşamayı sonraya bırakan, yolunda bir ırmağa rastlayıp da akıp geçmesini bekleyen köylüye benzer, ırmak hiç durmadan akıp gidecektir.

Yukarıda altı çizili söz grubuyla anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tehlikeye açık olmak
B) Tedirgin etmek
C) Uygunsuz veya yakışıksız görünmek
D) Gelebilecek her türlü zararı ve tehlikeyi önceden kabul etmek
E) Davranış ve yetenekleriyle ilgi ve önem kazanmak

12. İncir ağacının kökleri yayılma eğiliminde ve çok güçlü olduğundan, önüne ne çıkarsa parçalar. Bir evin yakınına dikilirse evin temellerine zarar verebilir. Bu sebepledeyimi kullanılır.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bir çuval inciri berbat etmek
B) Ocağına incir dikmek
C) Darı unundan baklava, incir ağacından oklava olmaz
D) İncir çekirdeği doldurmamak
E) İncir babadan, zeytin dededen

13. Huysuz kişi önüne gelene yakışır.
İnsan sevdiğiyle olur haşır neşir.
Herkesin toplumdaki yeri ayrı,
Köşe taşı köşeye yakışır.

(Arif Hikmet PAR)

Yukarıdaki şiirde yer alan atasözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Değerli kimselerin önemli mevkilerde bulunması gerekir.
B) Gönül alıcı, okşayıcı sözlerle karşınızdakinin inadi yenilebilir.
C) Babaya ün kazandıran da el içine çıkamayacak bir duruma düşüren de çocuklarının tutumlarıdır.
D) İyiliğe karşı iyiliği herkes yapabilir, önemli olan kötülüğe karşı iyilik yapabilmektir.
E) Kişi, olumsuz yanlarını gizlemeyi bilir.

14. Yeşil kurbağalar öter göllerde
Kırıldı kolum kanadım (1) kaldım çöllerde

Anasız babasız gurbet ellerde

Ya ben ağlamayım kimler ağlasın (2)

Şu mahzun gönlümü kimler eylesin (3)

Eğ'in'in etrafı dağdır meşedir

İçinde oturan beydir paşadır

Yüz elli mahalle beş yüz köşedir (4)

Tez gel (5) ağam tez gel olma yalancı

Benim ahım eder seni dilenci

Yukarıdaki türküde altı çizili sözlerden hangisi deyimdir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

15. "Ara sıra daha eski dil hususiyetlerine rastlanması tabiidir."

(Fahir İz)

Yukarıdaki cümlede yer alan altı çizili sözün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Bazı bazı B) Kimi vakit
C) Zaman zaman D) Anbean
E) Sık sık

TEST
10

1. Tahta döşetmek değil ya, üstüne bir de kuş kondurursan yine de burada oturulmaz.

(M. Ş. Esendal)

Yukarıdaki cümlede yer alan deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir işte uyanık davranarak aldanmamak
B) Bir konuda art arda birbirini tutmayan kararlar alınmak
C) Konu ile hiçbir ilgisi olmayacak biçimde ters anlamak
D) Olağanüstü, o ana kadar görülmemiş bir şey yapmak
E) Çok kısa sürmek, geçmek

2. Kılavuz ve yardımcı olmadan hiçbir iş başarılamaz.

Yukarıdaki anlama sahip atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sebepsiz kuş bile uçmaz.
B) Görünen köy kılavuz istemez.
C) Aba altında er yatar.
D) Alacağım olsun da alakargada olsun.
E) At yiğidin yoldaşdır.

3. Deyim: gitmek

Anlamı: Uzun sürmek, sürüp gitmek

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki boşluğa getirilirse anlam ile uyumlu olur?

- A) Acayibine
B) Ağrına
C) Akıp
D) Aklı
E) Gırla

4. Her ulusun atasözleri, kendi varlığının ve benliğinin aynasıdır. Atasözlerinde bir ulusun düşünceleri, yaşayışları, inanışları, gelenekleri görülür. Atasözleri, ulusların zekâlarındaki keskinliği, hayallerindeki genişliği, duygularındaki inceliği belirten en değerli örneklerdir. Bu sözler, derin felsefelerden başka güzel buluşlarla, parlak nüktelerle, ince alaylarla, sert taşlamalarla doludur. Böylece her atasözü, kendi ulusunun damgasını taşır.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yukarıda altı çizili kavrama örnek olarak gösterilebilir?

- A) Her horoz kendi çöplüğünde öter.
B) Zengin arabasını dağdan aşırır, züğürt ovada yolunu şaşırır.
C) Tekkeyi bekleyen çorbayı içer.
D) Tevekkelin gemisi batmaz.
E) Kelle sağ olsun da külah bulunur.

5. Franz Kafka "İçimizdeki donmuş denizin buz tabakasını kıracak bir balta olmalı kitap." der. Kitap okumak zannedildiği kadar kolay değildir. Kitaba nasıl davranacağını bilmek hüner ister. İşte meselenin bam teli burasıdır. Rüştü Onur "Bütün kitaplarda seni arıyorum..." der. Sahi, siz kimi arıyorsunuz her kitapta?

Yukarıdaki metinde geçen altı çizili ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Kitapların geçmişi koruduğu
B) Kitapların insan ruhunu dinlendirdiği
C) Kitabın insanı değiştirme özelliği
D) Kitapların gerçekleri yansıtmadığı
E) Kitaplar yüzünden insanların zarar gördüğü

6. Seslerin konuşmada nesnelere temsil etmesi gibi, resim-semboller de nesnelere temsil etmekteydi. Sümerler, resim-semboller ile sesler arasında bir fark gözetmemişlerdi. Bu çok dahice bir düşüneydi. Daha sonra, başlangıçtaki resim-sembollerin kullanımının sınırlı olduğu anlaşılınca, yazılı kelime hazinesini çoğaltmak için bunların sembolleri biraz değiştirildi. Sümerler, bu değişikliği fazladan çizgiler ilave ederek sağladılar.

Yukarıdaki parçada altı çizilen deyim anlamı hangisidir?

- A) Görülmesi veya bilinmesi gereken şeylerden haberi bulunmak
B) Hak ve görev bakımından bir kimse veya topluluğun adına davranmak
C) Ayrı tutmamak
D) Belirgin özellikleriyle yansıtmak, sembolü olmak
E) Üstünlük sağlamak

7. Uyandıktan sonra onu uyutturmayacak hayvanlar üzerinde yoktu. Uyuya uyuya iştahı kapandı. Midesi bozuldu. Yemedi, içmedi, hareket etmedi. Vücudu toksin doldu. Hastalandı. Bir ay daha üzerine pire koymayadınız açlıktan, halsizlikten ölecekti!.. İhtiyar veteriner, pirelerin hayattaki bütün görevini sırasıyla anlattı. Sonra sineklere, farelere, vızvızlara, kedilere geçti. Küçük buzağuları koşturmak için tabiat, burunlarının dokunamayacağı bir yere, mesela kuyruklarının dibine birtakım sinekler musallat ediyordu.

Aşağıdaki anlamlardan hangisi yukarıdaki parçada yer alan deyimlerden birine aittir?

- A) Çevrede olup bitenin farkında olmama
B) Yemesi, içmesi ve yaşaması düzenli olmak
C) Birini, bir başkasının başına bela etmek
D) Önemsiz bir olayı büyütme
E) Tedirgin olmak
8. **Aşağıdaki atasözleri konularına göre ayrıldığında hangisi dışta kalır?**
- A) Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur.
B) Zahmetsiz rahmet olmaz.
C) Alçak uçan yüce konar, yüce uçan alçak konar.
D) Ağacın meyvesi olunca, başını aşağı salar.
E) Tekkeyi bekleyen çorbayı içer.

9. İncili Kaftan'ın "Nasıl, nerede, niçin" bırakıldığını öğrenemedi. Tebriz Sarayı'ndaki serüven, tarihin karanlığına karıştı, sır oldu. Ama eski zengin Muhsin Çelebi; bu kaftan için girdiği borçları verip, çiftliğini, mandırasını, rehinden kurtarmadı. Elçilikten yadigar kalan atıyla değerli taşlarla süslü takımını satıp, Kuzguncuk'ta mini mini bir bahçe aldı. Onu ekip biçti. Çoluğunun çocuğunun ekmeğini çıkardı. Ölünceye kadar Üsküdar Pazarı'nda sebze sattı. Pek yoksul, pek acı, pek yoksun bir hayat geçirdi.

(Ömer Seyfettin)

Yukarıdaki parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen hangisidir?

- A) Kaybolmak
B) Bulunmamak
C) Unutulmak
D) Yitmek
E) Görünmez olmak

10. **Elsiz ayaksız kapıyı açar.**

Kapıyı açar, kapamadan kaçar.

Yukarıdaki bilmecelelerin cevabını içeren atasözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir yere uzun süre uğramamışken beklenmedik bir zamanda gelenlere sitem yollu söylenen bir söz
B) Bir durum veya düşüncenin konuyu aydınlatmasından yararlanarak, onu göz önünde tutarak anlamında kullanılan bir söz
C) Kurt ağacı nasıl içten içe kemirirse dert de insanı içten içe yer bitirir.
D) Ellere sağlık anlamında kullanılan bir iyi dilek sözü
E) Doğruyu bulmak için aklın izleyeceği bir tek yol vardır, bu yoldan gidenlerin hepsi aynı sonuca varır.

11. **Atasözleri anlamsal yapıdan bir buzdağına benzer, diyen bir öğretmen atasözlerinin hangi özelliğini vurgulamaktadır?**

- A) Kalıcı olmasını
B) Anonim olmasını
C) Kolay kolay yok olmayacağını
D) Çeşitli anlamlar içerdiğini
E) Sahip olduğu mesajlarla okuyanları uyardığını

12. I.	Acıkan doymam, susayan kanmam sanır.	Ağırbaşlı insan kimsenin oyuncağı olmaz, onu yıpratmaya kimsenin gücü yetmez.
II.	Akılsız başın cezasını (zahmetini) ayak çeker.	Önceden tasarlanan bir iş umulduğu gibi sonuçlanmaz, düşünüldüğü gibi olmaz.
III.	Dost ile ye, iç; alışveriş etme.	Akılsız kimse iyi niyetli olsa dahi yaptığı işin ne gibi kötü sonuçlar doğuracağını hesap edemediğinden dostuna bilmeyerek fenalık edebilir, akıllı düşmanın yapacağı kötülükse akıl yoluyla sezilir ve gereken tedbir alınabilir.
IV.	Evdeki hesap çarşıya uymaz.	Alışverişte iki taraf da kendi çıkarını düşündüğünden iki dost arasındaki alışveriş dostluğu bozabilir, bu nedenle de dostluklarını sürdürmek isteyenler birbirleriyle alışverişte bulunmamalıdır.
V.	Ağır taş yerinden oynamaz.	Bir şeyi uzun süre elde edemeyen kimse, daha sonra o şeyden ne kadar çok edinirse edinsin yine kendisine yetmeyeceği kanısında bulunur.

Yukarıdaki atasözleri anlamlarıyla eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. I. Özlemek
II. Yüreği burkulmak
III. Acıkma hissi duyma
IV. Sıkıntı içine girmek
V. Heyecan içine düşmek

Yukarıdakilerden hangisi “içi ezilmek” deyiminin anlamlarından birisi değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Özdeyiş: Bir düşünceyi en kısa, en özlü biçimde anlatan bir veya birkaç cümleden oluşan bilgece söz. Eş anlamlısı: vecize, veciz söz, öz söz, özlü söz; eski dilde cümle-i hikemiye, kalam-ı kibar.

Aşağıdaki özdeyişlerden hangisi diğerlerinden farklı bir alanda söylenmiştir?

- A) Herkes insanlığı değiştirmeyi düşünür ama hiç kimse önce kendini değiştirmeyi düşünmez.
(Tolstoy)
- B) Camdan evde oturanlar başkalarına taş atmalıdırlar.
(G. Nerbert)
- C) Kendine yapılmasını istemediğin bir şeyi başkasına yapma... Kendin ayağa kalkmak istiyorsan başkalarının da kalkmasına yardım et, kendin başarı kazanmayı arzuluyorsan başkalarının da başarıya ulaşmasına yardım et.
(Konfüçyüs)
- D) Sana nasıl davranılmasını istersen sen de başkalarına öyle davran fakat ilk iyi davranışı sen yap. David Hume
- E) Bilimle sanat bütün dünyanın malıdır, milletlerin sınırlarını tanımaz.
(Goethe)

15. Bazı deyimler benzetme edatı ile birlikte oluştuğunda farklı anlamlar kazanabilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi “sağlıklı olmak” anlamında kullanılmaktadır?

- A) Tazı gibi
B) Cıva gibi
C) Altın gibi
D) Bal gibi
E) Turp gibi

TEST
11

1. Yeni yurtlarına geldiği sıralarda, büyük bir köyün topluluğuna alınmaları için başvurdu. Gerekli evrakları düzenleyip ihtiyar heyetine verdi ve onlardan üyelik belgesini aldı. Kendisinin ve oğullarının işleme için beşer hissedenden yüz yirmi beş dönüm arazi emirlerine verildi.

Yukarıdaki parçada yer alan altı çizili söz grubunun anlamı hangisidir?

- A) Görev yapmak
B) Tahsis edilmek
C) Bir taşınmazın üstündeki mülkiyet hakkını gösteren belge
D) Kullandırmak
E) Yararlanması için ayırmak

2. Kimi atasözleri çok kısa bir öykü biçiminde söylenmiştir.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi öykü biçimindedir?

- A) Ak akçe kara gün içindir.
B) Aç tavuk kendini darı ambarında sanır.
C) El elin eşeğini türkü çağırarak arar.
D) Bir elin nesi var iki elin sesi var.
E) Yalancının evi yanmış, kimse inanmamış.

3. I. öğüt
II. sana
III. vereyim
IV. ununu
V. kendin
VI. bir
VII. öğüt
VIII. kendi

Yukarıdaki sözcüklerden anlamlı bir atasözü oluşturulduğunda sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I - III - II - IV - V - VI - VII - VIII
B) II - III - VI - I - VIII - IV - V - VII
C) II - I - III - IV - V - VI - VII - VIII
D) II - III - VI - I - VII - V - IV - VIII
E) I - III - II - IV - VI - V - VIII - VII

4. Mimarisi ve sanatıyla, yüksek seviyede bir anıtsal nitelik taşıyan Göbeklitepe'yi günde ortalama 1000 kişi ziyaret ediyor.

Yukarıdaki cümlede altı çizili söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kalıcı
B) Önemli bir konumu olan
C) Abidevi
D) Görünür olma
E) Uzun bir geçmişe sahip olması

5. Düşte ruhumuzun sürdüğü yaşam, gördüğü iş, kullandığı güç uyanık durumumuzdakinden hiç de aşağı kalmıyor. Kuşkusuz düşteki yaşam daha bulanık ama aradaki fark hiç de gecenin karanlığıyla gün ışığı arasındaki fark gibi değil; hayır, daha çok karanlıkla gölge arasındaki fark gibi: Ruh birinde uyur, ötekinde uyuklar. Her ikisinde de aslında karanlıklar içindeyiz ama birinde daha az, ötekinde daha çok. Bir uyanırken uykuda, bir uyurken uyanığız.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki söz gruplarından birinin anlamıdır?

- A) Rüya görmek
B) Ayrımı çözümlenmek
C) Tam görülür olmamak
D) Niteliği tam anlaşılacak
E) Herhangi bir nitelik bakımından geri olmamak

6.	I.	İyi insan sözünün üstüne gelir.	Bir kimse ne kadar usta olursa olsun gerekli araçları olmadan kusursuz iş yapamaz.
	II.	İşleyen demir ışıldar.	Önceden tasarlanan bir iş umulduğu gibi sonuçlanmaz, düşünüldüğü gibi olmaz.
	III.	Gülme komşuna gelir başına.	Yokluğunda kendisinden söz edilen kimse, konuşmanın üzerine gelirse o iyi insandır, denilir.
	IV.	Alet işler, el övünür.	Düşünülme, beklenilmeyen şeylerin de olabileceğini anlatan bir söz
	V.	Evdeki hesap çarşıya uymaz.	Birinin başına gelen kötü bir durum senin de başına gelebilir.

Yukarıdaki atasözlerinden hangisi yandaki anlamlardan birisi ile eşleştirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Düşünce ile dilin birbirini beslediği ve zenginleştirdiği su götürmez bir gerçektir. Düşünce ve dil arasındaki ilişki, Antik Çağ'dan günümüze pek çok düşünürün üzerinde durduğu ve tartıştığı bir konudur. İnsanın en eski alışkanlıklarından ve düşüncesinin üst ürünlerinden olan felsefe dille gerçekleşir. Dolayısıyla felsefenin varlığından söz etmek dilin varlığını koşulsuz olarak kabul etmek demektir.

Yukarıdaki metinde yer alan "su götürmez" sözü hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Çoğu kişi tarafından kabul gören
B) Başka bir yoruma elverişli olmayan, kesin
C) İlgi uyandıran, ilgi ve dikkat çekici olan
D) Gerçekte var olmayan, gerçek olmayan
E) Bireyin kişisel görüşünden bağımsız olan

8. "Şair yeni bir beğenisi olan adamdır." diyen Salâh Birsel şiirlerinde bu yeni beğeniyi sunması zor olmamıştı. "Edebiyatsız edebiyat yapmak" istediği için sıfatlardan, benzetmelerden uzak ama aynı zamanda zekâ ile kurgulanmış şiirlerinde duygu aktarmanın başka yollarını denemiş bir şairimizdir. Çok yönlü bir edebiyat ustasıdır. Şiirlerinin yanında düzyazılarında da dil ustalığını kullanır. Uzun okumaların/araştırmaların ürünü olan denemeleri, aynı zamanda çok az kullanılmış; onun "Anka kuşu" dediği yazı diline pek geçmemiş sesi, rengi güzel; sözcük ve deyimlerimizi taşıyan dili ışığı, kulağımızın pasını sildiği son derece kıvrak, neşeli, zekâ dolu yazılardır. Bu yoğun emek-zekâ-kültür ürünü yazılarıyla edebiyatımızın deneme alanındaki ustaları arasında yerini almıştır.

Yukarıdaki metinde geçen "edebiyatsız edebiyat yapmak" ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Edebî anlayışını eserlerine yansıtmamak
B) Toplum için sanat yapmak, toplumu aydınlatmak
C) Yazılarında dili iyi kullanmak, çok yönlü olmak
D) Söz oyunlarından uzak, sade bir anlatımı tercih etmek
E) Kendisine özgü yazılar yazmak, farklı olmak

9. Türkçe öyle zengin bir dildir ki yazar bu duruma şöyle değinir: Sofraya konmuş meyveler bile bu zenginliği anlatmaya yetiyor. Önemsiz bulduğumuz bir lafı, olayı, durumusözyle ifade ederiz. Bu olağanüstü sözü kim söylemiş, benzetmeyi nasıl kurmuş, dilde bu sözün genelleşmesi nasıl gerçekleşmiş? Bunun gibi sözler özel olarak araştırılmaya değer.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yarım elma gönül alma
B) Armudun sapı üzümün çöpü olmak
C) Cevizi çift görmeden taş atmamak
D) Devede kulak kalmak
E) İncir çekirdeği doldurmamak

10. Sözle özetlenmeye elverişli bütün şaheserler toz tutmaya mahkûmdurlar. Onları biz; istemeden, özlemekten, zahmet çekmeden kitaplıklar dışında buluruz; hava gibi, su gibi, ekmek gibi. Bilinen şeyleri yeniden bulmanın tadını çıkarmak herkesten beklenemez. Dahası var: Ölümsüz olmak tam anlamıyla ölmek demektir! Hesabı görülmüş şeylerden bize ne? Paris'te büyük adam heykellerinin önünden geçerken içimde tuhaf bir sıkıntı duyardım. Bir gün anladım ki bu sıkıntı bana o heykellerin mahkûm oldukları sonuz yalnızlıktan geliyordu. Ne günahları vardı ki onları köşe başlarında zorla seyredilmeye, görmeden bakılmaya, okumadan bilinmeye mahkûm ettiler! Ne mutlu bana ki en çok sevdiğim sanatçıların heykellerine hiçbir yerde rastlamadım.

Yukarıdaki metinde verilen altı çizili cümle ile anlatılmak istenen nedir?

- A) İnsanlar çok bilinen eserleri daha ilgi çekici bulur.
B) Herkes tarafından bilinen eserler ilgi çekmez.
C) Çok tanınmak, ünlü olmak eserlere olan merakı artırır.
D) Çok bilinen eserler zamana yenik düşer.
E) Bazı eserlerin içeriğini okumadan öğrenebiliriz.

11. Nitelikli çocuk kitaplarından bir kitaplık oluşturmak hayalim. Bu kitaplığın yeni yazarlara örnek olacağına inanıyorum. Bazen Don Kişot'un değirmenlerle olan savaşı gibi geliyor yaptığım iş ama mutluyum ve dirençliyim.

Yukarıdaki parçada altı çizili ifade ile yazar neyi anlatmak istemiştir?

- A) Başka yazarlara örnek olduğu
B) Kendini cesur ve korkusuz gördüğü
C) Kahraman olma duygusu ile yazdığı
D) Yapmak istediklerinin sonuçsuz kalacağı
E) Hayalleri için fedakârlıktan kaçmadığı

12. Başka bir şeyi incelediğim de oluyor ama onu da hemen kendime çekiyor, daha doğrusu, kendime mal ediyorum; daha az yararı olan öteki bilimlerde olduğu gibi, bu bilimde öğrendiklerimi başkalarına bildiriyorsam, bunda hiçbir kötülük görmüyorum. Şunu da söyleyeyim ki öğrendiklerimle hiç de yetinmiyorum. İnsanın kendini anlatmasından daha zor ve daha yararlı hiçbir şey yoktur. Üstelik, meydana çıkmak için insanın süslenmesi, kendine çekidüzen vermesi gerekiyor. Ben durmadan kendimi düzenliyorum çünkü durmadan anlatıyorum.

Yukarıdaki parçada yer alan altı çizili ifade ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Bir değer karşılığında satın almak
- B) Eseri, buluşu gibi benimsemek veya saymak
- C) Yüklenmek
- D) Sahipsiz bırakmak
- E) Kabullenmek

13. İnsan, doğanın kontrol edilemeyen işleyişine karşı, kusursuz ahengin peşine düştü. Ölümlü yaradılışına bir teselli, hislerine ise tercüman aradı. Bu çabanın sonucunda, sanatın huzur veren büyüdü dünyasına sığındı. Güzelliğine hayran Narkissos gibi kendi yansımaya kapılıp beyhude bir aşka düştü. Kutsal suretini yansıtan her yüzeyi mükemmel bir şekilde işledi ve kendini geleceğe taşıdı. Sanat ve teknolojiyi aynı potada eriterek; ışık, harmoni ve estetikle zenginleştirdiği sinemayı yarattı.

Yukarıdaki parçada geçen “aynı potada eritmek” ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Sanat ve teknolojiye uzaklaşmak
- B) Teknolojiyi sanat alanında kullanmak
- C) Sanatı teknolojiye ayrı tutmak
- D) Benzer alanları aynı konu ile zenginleştirmek
- E) Benzer konuları birlikte değerlendirmek

14. Kaç yıl oldu mezun olalı saymadım. Bir sonbahar akşamında arkadaşlarla tekrar bir araya geldik. Eski günleri yad ettik. Ara ara birbirimizin bam teline bastığımız da olmadı değil. Özlediğimiz günler gözümüzün önünden bir film şeridi gibi geçti, kendimizi bir an o filmin içinde bulduk Okul bahçesinde bir aşağı bir yukarı koşuşturuyorduk yine.

Yukarıdaki parçada geçen “bam teline basmak” ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Acı, üzüntü veren, dayanılmaz, sıkıntılı duruma düşmek
- B) Birinin çok kızacağı şeyi yapmak veya sözü söylemek
- C) Acıyı, üzüntüyü hatırlatmak, tazelemek
- D) Kendi durumuna üzülme, dertlenme
- E) Eski günleri hatırlamak, özlem çekmek

15. Sait Faik, eserlerini insan üzerine kuran bir yazardır. Onun eserlerinde ön plana çıkan öge insandır. “Sevmek, bir insanı sevmekle başlar her şey.” diyen yazar, içinde duyduğu insan sevgisini eserlerine de aktarır. Onun insanları, genellikle orta sınıftan, fakir, sıradan, günlük hayatın içinden insanlardır. “İstanbul Hikâyecisi” olarak adlandırılan Sait Faik’in İstanbul’u; hamalların, balıkçıların, fabrika işçilerinin oturduğu semtlerdeki İstanbul’dur. Onun mekânı değerlendirilmesini Üsküdar’ı tasvir edişinde açık bir şekilde görmek mümkündür: Her hikâyesi, bir semtin, insanlarıyla birlikte rehberiydi sanki. İster Beyoğlu’nda olsun, ister Burgaz Adası’nda ezilen, hor görülen, esamesi okunmayan insanlar anlattı.

Yukarıdaki parçada geçen “esamesi okunmamak” ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) İnsanlar tarafından sömürülme, kullanılmama
- B) Toplumun alt tabakasında yaşamama
- C) Zor şartlar altında yaşamama, geçinmememe
- D) Başkaları tarafından dışlanma
- E) Kendisine değeri verilmeme, adı anılmama

TEST
12

1. Şöyle iki dişe dokunan, ciğere işleyen söz işitsem, şöyle tatlı, basit bir nağme duysam yok mu?

(Sait Faik Abasıyanık)

Yukarıdaki cümlede yer alan deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) İşe yarar olmak
- B) Önemli olmak
- C) Anlamlı olmak
- D) Liderlik edici olmak
- E) Yerinde olmak

2. Ben buna göz yumamam, aksi takdirde iliğimi kuruturlar. Bir yolunu bulup onlara günlerini göstermeliyim.

Aşağıdaki anlamlardan hangisi yukarıdaki deyimlerden herhangi biri ile eşlememektedir?

- A) Ümidini kaybetmemek
- B) Hoş görmek
- C) Canından bezdirecek kadar sıkıntı vermek
- D) Çözüm üretmek
- E) Tehdit yollu cezalandırmak

3. Atasözleri kalıplaşmış sözlerdir. Bu yüzden atasözünü oluşturan sözcükler yerine başka sözcükler getirilemez, sözcüklerin sıralanışında da değişiklik yapılamaz.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu kurala aykırı olarak değiştirilmiştir?

- A) Al benden de o kadar.
- B) Ağaç ne kadar uzasa göğe ermez.
- C) Arı gibi eri olanın dağ kadar yeri olur.
- D) Varlığa eksik olmaz.
- E) Tilki tilkiliğini anlatıncaya kadar post elden gider.

4. Her zaman bildiğini okudun. Sana dedim ki, yuvarlanan taş yosun tutmaz, beni hiç dinlemedin.

Yukarıda geçen atasözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hoşa gitmeyen herhangi bir nitelik yönünden bir-biriyle benzeşen iki kişi bir araya gelmiş.
- B) Sürekli olarak iş değiştiren bir kimse başarı kazanamaz.
- C) Hızlı bir biçimde toplumsal ve ekonomik durumu bozulmak
- D) Büyük sözü dinlemeyen başarılı olamaz.
- E) Bildiğini okuyan insanlar tekrar tekrar hata yapar.

5. Aşağıdaki cümlelerde yer alan ikilemelerin hangisinden “şöyle böyle” anlamı vardır?

- A) Emekli olduktan sonra yerleştiğim kasabada acı tatlı hatıralar biriktirdim.
- B) Bu konuyu enine boyuna düşündük yine de son kararı sana bıraktık.
- C) Bu hafta dükkanda tek tük müşteri var.
- D) Yeni aldığım oyuncuğu mırın kırın etmeden elimden aldı.
- E) Böyle eften püften sebepler yüzünden aramız açıldı.

6. Deyimlerin çoğu mastar eki ile biter. Örneğin: Göz atmak.

Az bir kısmı ise cümle hâlinde yazılır. Örneğin: İsmi var cismi yok.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki genellemelerin dışında yer alan deyimlerdendir?

- A) Kulak kesilmek
- B) Ayak atmak
- C) İleri gitmek
- D) Göz açıklığı
- E) Atı alan Üsküdar'ı geçti.

7. Doğup büyüdüğüm yerlerden, bize sığınaklık eden köşe bucaklardan çıkmak, içlerinde bir başka çeşit köşe bucaklar bulunan gemilerle seyahat etmek, sonunda da kendini birdenbire memleketten millerce uzakta, yabancı bir yerde bulmak tuhaf bir şey. Bu yeni vardığım memlekette uçsuz bucaksız çam, kayın ormanları vardı. Ağaçların etrafa yaydıkları keskin koku burnumun direğini kırıyordu.

Yukarıda altı çizilen sözcüklerin yerine aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Melce
B) Zamansız
C) Geziye çıkmak
D) Her taraf
E) Sonsuz

8. Yalan söylemenin kötü sonuçlar vereceğini bildiren atasözleriyle birlikte doğru söylemenin kötü sonuçlar vereceğini bildiren atasözleri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki açıklamayı örneklememektedir?

- A) Baca eğri de olsa dumanı doğru çıkar.
B) Ardıcın közü olmaz, yalancının sözü olmaz.
C) Yalancının mumu yatıya kadar yanar.
D) Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.
E) Doğru söyleyenin tepesi delik olur.

9. Doğaya galebe çalması imkansızdır ama sabırla deneyerek, denizin suyuna giderek, bazen rüzgârın gücünü lehine kullanarak, kimi zaman da ondan sakınarak, biraz yol kat edip biraz bata çıka, yelkenine bir yol tutturur ve teknesini sakın bir limana ulaştırmayı başarır.

Yukarıdaki altı çizili söz grubuyla anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yenmek
B) Benzer davranmak
C) Uyum sağlamak
D) Engellemek
E) Telaş göstermemek

10. 1. Çorak ve sıcak bir yeri niteler.
2. *Mecaz* Şartların zor, imkânların kısıtlı olduğu durumlarda söylenen bir söz
3. *Mecaz* hiçbir yardım ve umut olmadığına kullanılan bir söz

Yukarıdaki üç anlama da sahip söz grubu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Issız kalmış köyüne döndüğünde her şeye yeniden başladı.
B) En çorak yaşlarım geride kaldı diye ümit ediyorum.
C) Gurbet elde çok sıkıntı çektik.
D) Çöle dönmüş topraklarda yaşamak için çaba sarf ettiler.
E) Burada âdeta yer demir gök bakırdır.

11. Uykuda gördüklerimiz pek o kadar aydınlık değildir ama uyanırken de her şeyi pek o kadar pırıl pırıl, apaçık görmeyiz. Evet, derin uykular bazen düşleri siler süpürür ama uyanırken de hiçbir zaman iyice uyanık değiliz, o zaman da nice hayallerimiz ki uyanık düşler ve düşlerden beterdir, kaybolur gider. Madem aklımız ve ruhumuz uykuda düşündüklerimize meydan veriyor, düşte gördüğümüz işleri uyanırken gördüğümüz işler gibi kabul ediyor, ne diye düşüncemizin, hayatımızın bir çeşit düş olmasını, uyanık halimizin bir çeşit uyku olmasını yadırgıyoruz bu kadar?

Aşağıdakilerden hangisi paragrafta altı çizili söz veya söz gruplarının cümlede kazandığı anlamlardan birisi değildir?

- A) Bir şeye isteyerek veya istemeyerek razı olmak
B) Kötü bir durumun gerçekleşmesi için imkân veya zaman bırakmak
C) Ne var ne yok hepsini alıp götürmek veya yok etmek
D) Çok belirgin
E) Çok parlak, çok ışıklı

12. **Deyim:** Ah vah etmek

Anlamı: Pişman olmak

Atasözü: Her kaşığın kısmeti bir olmaz.

Anlamı: Herkesin talihi, kazancı bir değildir.

Deyim: Hık mık etmek

Anlamı: Konuşmamak

Deyim: Punduna getirmek

Anlamı: Bir şeyi yapmak için uygun yeri ve zamanı seçmek

Deyim: Kasvet çökmek

Anlamı: Çok sıkılmak

Yukarıdaki sözlerden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

- A) Ah vah etmek
- B) Punduna getirmek
- C) Her kaşığın kısmeti bir olmaz.
- D) Hık mık etmek
- E) Kasvet çökmek

13. Benim sevdiğim konuşma, düpedüz, içten gelen, lezzetli, şiirli, sıkı ve kısa kesen bir konuşmadır. Güç olsun, zararı yok ama sıkıcı olmasın; süsten, özen-tiden kaçsın düzensiz, gelişigüzel ve korkmadan yürüsün. Dinleyen, her yediği lokmayı tadararak yesin.

Aşağıdaki anlamlardan hangisi altı çizili söz veya söz gruplarından birisine ait değildir?

- A) Yalın, basit, süssüz, sade bir biçimde
- B) Bir şeyi yapmak için içten bir istek duymak
- C) Baştan savma
- D) Üstesinden gelebilmek
- E) Zor olmak

14. Bir yöntemden başka bir yönteme geçiş tehlikeli bir durum veya zamanda yapılmamalıdır.

İnsan önemli işleri akrabası, yakınları, yandaşlarından güç alarak daha kolay yapar.

Herkesin kendi yarattığı şey çirkin de olsa gözüne güzel görünür.

Bir yere uzun süre uğramamışken beklenmedik bir zamanda gelenlere sitem yollu söylenen bir söz

İş işten geçtikten sonra verilen öğüdün değeri yoktur.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi anlamlardan herhangi biri ile eşleştirilememektedir?

- A) Dereyi geçerken at değiştirilmez.
- B) Kuzguna yavrusu şahin görünür.
- C) Ağaç yaprağıyla gürler.
- D) Araba devrilince (kırıldıktan sonra, kırılınca) yol gösteren çok olur.
- E) Dağ ne kadar yüce olsa yol üstünden aşar.

15. Esenal'ın vitriinden ziyade gölgede kalmayı tercih ettiği, sert mizaca nazaran yumuşak huylu olduğu bir gerçektir. Muzaffer Uyguner'in ifade ettiği üzere, "İnsanlara sevecen bir yaklaşımı vardır. Eleştirirken, kötü yanlarını bile gösterirken bu sevecenliği bırakmaz." Yazarı sırf bu tabiatı itibarıyla ülke gündemine ilgisiz biri olarak nitelemek büyük haksızlık olur. Çünkü o, zamanın ruhuna kayıtsız değildir; sadece eleştirilerini ironi, mizah ve istihza üçgeninde yoğun olarak sakın ve bilgin bir edayla sunmayı tercih eder.

Yukarıdaki metinde altı çizili ifade ile yazarın hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Yazdıkları ile halkın ilgisini kazanmak
- B) Çağdaşı olduğu yazarların gerisinde kalmak
- C) Toplum tarafından beğenilmemek, az okunmak
- D) Daha az ön planda olmak, ünlü olmamak
- E) Yazdığı eserleri çok satılan yazar olmak

TEST
13

1. Sele kapılmak

Sele gitmek

Sel seli götürmek

Sel olup akmak

Sel gibi akmak

Sel götürmek

Yukarıdaki söz gruplarından kaç tanesi deyimdir?

- A) 6 B) 5 C) 4 D) 3 E) 2

2. Onun uzun zamandır bu semtteki insanlarla arası limoni.**Yukarıdaki cümlede yer alan altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Aradan zaman geçerek önemini yitirmek
-
- B) Geçinememek
-
- C) Hoşlanmamak
-
- D) Aralarında hafif bir kırgınlık olmak
-
- E) Aralarından su sızmamak

3.

I	II	III	IV	V	VI
yanan	sütten	yer	üfleyerek	ağzı	yoğurdu
söyler	dostuna	söyleme	dostuna	da	o
tepede	tarla	dere	harman	sel için	yel için
için	kuyu kazan	düşer	el	evvela	kendisi

Yukarıdaki atasözleri anlamlı bir şekilde sıralandığında aşağıdakilerden hangisi herhangi bir atasözünü karşılımaz?

- A) IV - I - II - V - VI - III
-
- B) II - III - V - I - VI - IV
-
- C) III - II - V - I - IV - VI
-
- D) III - IV - VI - V - I - II
-
- E) II - V - I - VI - IV - III

4. Gerçekten değerlendirdiğim üç hazinem var: Birincisi sevgi ve nezaket, ikincisi tasarruf, üçüncüsü ise alçak gönüllülüktür.

(Lao Tzu)

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi verilen özdeyiş ile aynı konuyu işlemektedir?

- A) Deveye burç gerek olursa boynunu uzatır.
-
- B) Say beni, sayayım seni.
-
- C) Davulun sesi uzaktan hoş gelir.
-
- D) Gözü tanede olan kuşun ayağı tuzaktan kurtulmaz.
-
- E) Boş başak dik durur.

5. Kendimi her zaman mutlu hissederim.

Neden biliyor musunuz?

Çünkü kimseden bir şey ummam, beklentiler daima yaralar.

Hayat kısadır, öyleyse hayatınızı sevin.

Mutlu olun ve gülümsemeye devam edin...

(William Shakespeare)

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi şiirde verilen öğütlerden birisi ile eşleştirilebilir?

- A) Zaman sana uymazsa sen zamana uy.
-
- B) Altın yerde paslanmaz, taş yağmurdan ıslanmaz.
-
- C) Tırnağın varsa başını kaşı.
-
- D) Sabır acıdır, meyvesi tatlıdır.
-
- E) Bal bal demekle ağız tatlanmaz.

6. Atasözleri konu olarak insan yaşamında yer alan her şeyden bahseder.

- Ak akçe kara gün içindir. (Tutumculuk)
- Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var. (Vefa)
- Ayağını yorganına göre uzat. (Sabır)
- Ateş düştüğü yeri yakar. (Dostluk)
- Yalnız taş duvar olmaz. (İş birliği)

Yukarıdaki konu - atasözü eşlemelerinden kaç tanesi yanlıştır?

- A) 5 B) 4 C) 3 D) 2 E) 1

7. Atasözlerinin birçoğunda mecazlı bir söyleyiş vardır. Bunun yanında çok az da olsa gerçek anlam taşıyan atasözleri de vardır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi gerçek anlam taşıyan bir atasözü değildir?

- A) Olmaz olmaz deme, olmaz olmaz.
B) Yuvarlanan taş yosun tutmaz.
C) Ucuz alan, pahalı alır.
D) Az söyle çok dinle.
E) Her çok azdan olur.

8. Bazı atasözlerimiz birden fazla cümle içerir.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yukarıdaki açıklamayı örneklemektedir?

- A) Arı bey olan kovana üşer.
B) Her yiğidin gönlünde bir aslan yatar.
C) Eken biçer, konan göçer.
D) Artık mal göz çıkarmaz.
E) Esrik devenin çulu eğri gerek.

9. Deyimler genellikle söz öbeği şeklindedir fakat cümle halinde kullanılan deyimler de bulunmaktadır.

Aşağıdaki deyimlerden hangisi cümle biçiminde kullanılan deyimlere örnek olabilir?

- A) Sakla samanı, gelir zamanı.
B) Atı alan Üsküdar'ı geçti.
C) Adam adama (gene, her zaman) gerek olur.
D) Adamak kolay, ödemek zordur.
E) Sınırlarını zorlamak

10. Ehl-i dillerde bu mesel anılır

Kim ki çok söyler ise çok yanılır

(Taşlıcalı Yahya)

Yukarıdaki şiirde Taşlıcalı Yahya'nın kastettiği atasözünün anlamıyla benzer olan özdeyiş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) En büyük mutluluk, mutsuzluğunuzun kaynağını bilmektir.

(Dostoyevski)

- B) Sevmek belki bir şeydir ama sevildiğini bilmek çok şeydir.

(Charles Bukowski)

- C) İnsanlığın büyük ve muhteşem eseri, bir amaçla yaşamayı bilmektir.

(Montaigne)

- D) Çok bilenler konuşmaz, çok konuşanlar bilmez.

(Lao-Tzu)

- E) Bir şeyi gerçekten bilmek, onu anlatmakla olur.

(Sokrates)

11. Öznellik şiirin en karakteristik ve vazgeçilmez unsuru ama aynı zamanda yumuşak karnıdır da. Kötü amaçlar için kullanılan silah gibi, şairin şahsiyetinden kaynaklanan zaafı veya poetik yanılsamalarla kötüye sevk edilmeye müsait bir doğaya sahip. Şiiri ifrazattan temizlemek için yapılacak en birinci iş, şahsiyet zaafına karşı korunaklı, ahlaki bir öznellik tasavvurunu poetik bilince ve / veya edime içselleştirmektir. Ne ki yanlış anlaşılmalı: Bununla belirli bir iyi-kötü, doğru-yanlış değerlerinin şiire dikte edilmesinden söz ediyor değiliz. Şair bu anlamda verili değerlerle kayıt altına alamayacak bir özgürlük içinde hareket etmeye mecburdur.

Yukarıdaki metinde yer alan "yumuşak karnı" ifadesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Önemsememek, ciddiye almamak
B) Benimsemek, sahip çıkmak
C) Konuşulmasından rahatsız olmak
D) Tek bir konuda yetkin olmak
E) Eksik olunan özellik, yetenek

12. Ütopyalar üreterek roman yazılmaz. Roman bilgiçlik bekler yazardan. Ben bilgiç yanımı denemeyle, incelemeyle vb. tatmin ediyorum şimdi...

Yukarıda yer alan altı çizili ifade ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Roman yazarken farklı üslup kullanmak
- B) Roman yazarken belli bir birikime sahip olmak
- C) Roman yazarken toplumu tanımak
- D) Roman yazarken özgün olmak, evrensel olmak
- E) Roman yazarken gerçeklikten uzaklaşmak

13. Yunus Emre'nin şiiri estetik düzeyi çok yüksek bir şiirdir. Sözün manasına uygun şekilde anlaşılması, ondan beklenen etkinin oluşması için emek harcamak gerekir. Bunu yaparken de amaç salt güzel söylemek değil asıl amaç "balı yağa katmak" şeklinde bir anlayıştır. Çünkü Yunus'un şiir söylemede bir gayesi vardır. Bu gaye, İslam iman ve idealini geniş halk topluluklarına duyurmaktır. Yunus'un şiirlerine dikkatli bir gözle bakıldığında onların lirizm değerinin yüksekliği yanında aynı zamanda didaktik bir taraf da görmemiz bu yüzdendir.

Yukarıdaki metinde geçen "balı yağa katmak" ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlatımı güzelleştirmek
- B) Öğreticiliği esas almak
- C) Sözün anlamını derinleştirmek
- D) Saf ve anlaşılır dil kullanmak
- E) İçinden geldiği gibi yazmak

14. Suya sabuna değmeden geçen bir ömrün ardından bakakaldım. Nasıl geçtiğini hiç mi hiç anlamadım. Sanki daha dün bir tepeye tırmanıyordum keçi sürülerini daha net görebilmek için. Sanki bir saat önce arabanın altına kaçan topumu çıkarmak için anemim kızdırmak pahasına çamurlu asfalta uzanıyor, bir ayağımla dengede kalmak diğeri ile de topa vurmaya çalışıyordum. Bir saniye önce gibi geliyor okumayı söktüğüm zaman aldığım aferin.

Yukarıdaki parçada yer alan "suya sabuna değmeyen" ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anı yaşayamamak
- B) Beklentilerinin ötesine geçen bir hayatı kaçırmak
- C) Davranışlarını kimseyi incitmeyecek biçimde ayarlamak
- D) Hiçbir düşünceyi açıkça dile getirmemek
- E) Hafızasında olumsuzluk belirmesine neden olmak

15. Bir işi de yalap şalap yapmadığı olmamıştır. Bir kez olsun şaşırtmamıştır bizi. Onun arkasını toplamak düştüyse de hissemize olsun varsın, canı sağ olsun.

Yukarıdaki metinde geçen "yalap şalap" söz grubu ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir kimseye örnek olmak
- B) Rastgele hareket etmek
- C) Üstünkörü davranmak
- D) İncelememek
- E) Araştırmadan başlamak

TEST
14

1. Ya Tutarsa

Nasreddin Hoca azığını heybesine koyup yola çıkmış. Öğlen vakti Akşehir Gölü kenarında, bir ağacın altında oturmuş. Ekmeğini, zeytinini ve bir çanak yoğurdunu gölgede keyifle yemiş. Yoğurt çanağını gölde çalkalarken birisi görüp sormuş.

– Ne yapıyorsun Hoca?

– Göle maya çalıyorum, demiş Hoca.

Adam üstelemiş:

– İlahi Hoca, göl maya tutar mı hiç?

– Ben de biliyorum tutmayacağını, ammaa ya tutarsa!...

Yukarıdaki Nasreddin Hoca fıkrasında kaç tane deyim yer almaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

2.

Davetsiz gelen döşeksiz oturur.	Abanın kadri yağmurda bilinir.
Kurt dumanlı havayı sever.	Yarım elma, gönül alma.
Acıklı başta akıl olmaz.	İyilik et denize at balık bilmezse Halik bilir.

Çağrılmadan bir yere giden kimse iyi bir ağır lanma beklememelidir.	Bir şeyin gerçek değeri, ancak ona çok ihtiyaç duyulduğu zaman iyi anlaşılır.
Küçük de olsa birtakım belirtilerin önemli olaylara işaret olduğunu anlatan bir söz.	Armağan küçük de olsa gönül almaya yeter.
Büyük sıkıntılar içinde bulunanlar mantık dışı işler yapabilirler.	Karşılık beklemeden iyilik yap.

Atasözleri ve anlamları aynı bölümlere göre eşleştirilmiştir.

Bu eşleştirmelerin kaç tanesinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

3. Biliyorum, çok su götürür bu sözler. Bir sırdır sanat dedikleri, güzellik dedikleri, bakarsınız, en ummadığımız yerde karşınıza çıkarılır.

Altı çizili söz grubuyla anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zamanla değişir olmak
B) Üzerine düşünölmek
C) Tartışılır olmak
D) İncelemek
E) Uzun süre savunulmak

4. I. Deyim: Ele avuca sığmamak

II. Anlamı: Söz dinlememek

III. Deyim: Acı gelmek

IV. Anlamı: Dokunmak

V. Deyim: Ağır gelmek

VI. Anlam: Taşınılmaz durumda olmak

Yukarıdaki deyimler ve anlamları sıralı olarak verilmiştir.

Buna göre hangi aşamada yanlışlık yapılmıştır?

- A) VI B) V C) IV D) III E) II

5. Bu telgrafı okur okumaz, geniş bir nefes aldım.

(Y. K. Karaosmanoğlu)

Yukarıda altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Havayı ciğerlerine çekmek, soluk almak
B) Dinlenmek
C) Ferahlamak
D) Mutlu bir biçimde yaşamak
E) Haberi olmak

6. Yunus Emre'nin derdinin şairlik değil, şiiriyle insanlara faydalı olma düşüncesi olduğu görülür. Tabii ki bu durum onun şairliğinde bir noksanlık meydana getirmemiştir. Çünkü neyi nasıl söyleme konusunda ortak değer olarak güzellik ve faydayı benimsemiş, her iki kavramı da ince söyleyişleriyle kaynaştırıp birleştirerek hem bir "deha" hem bir "gönül" şiiri ortaya koymuştur. Yine sözün "cihan cehennemini cennete çevirmesi" ifadesi de bu anlamla birlikte Yunus'un çağına özgü, onun sorunlarını bilen bir insan sıfatıyla nasıl bir şiir söylenmesi gerektiği konusundaki yaklaşımını da izah etmektedir. Çünkü çağ, acıların, zulümlerin ve kötülüklerin çağıdır. Yunus Emre şiirleriyle yaralara merhem, dertlere derman olmak istemiştir. Yunus, şiirini böyle bir bilinçle kurmuş, muhatap olan insanlarda böyle bir etki meydana getirmek istemiş ve bunu başarmıştır.

Yukarıdaki metinde geçen "cihan cehennemini cennete çevirmesi" ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirlerinde her zaman doğruyu söylemek
B) Şiirlerinde insanların dertlerini anlatmak
C) Şiirlerinde olumsuzlukları olumluya dönüştürmek
D) Şiirleriyle insanları teselli etmek
E) Şiirlerinde toplumsal sorunları ele almak

7. Çocuklar için yazmak zor eylemdir. Çünkü çocuk kitabında yapılan hata, mezara kadar etkisini sürdürür. Bu nedenle çocuk ve gençler için yazarken, taşınması zor bir sorumluluk altına giriliyor. Hep tetikte olmak gerekiyor. Başka bir deyişle çocuk ve gençlere yazarken, ayakları köstekli at gibi olunuyor. Şaha kalkmak, aklına geldiği gibi yazmak bize göre değil. Her konuyu, sözü, tümceyi akıl ve beğeni süzgecinden geçirmek zorundayız. Ben çocuklara, gençlere yazmayı, zor olmasına karşın çok seviyorum. Beni hep canlı ve uyanık tutuyor.

Yukarıdaki parçada geçen altı çizili ifade ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İçinden geldiği gibi yazmak
B) Yazarken kurallara bağlı kalmamak
C) Düşünmeden yazmak
D) Hata yapmayı engellemek
E) Yazılarına özen göstermek

8. İnsan dört başı mamur olduğunu düşünse de hep bir yerlerde bir şeyleri gözden geçiriyor. Kimse eksiksiz değil hepimizin noksan olduğu yerler var. Ne demiş atalarımız: Kusursuz dost arayan dostsuz kalır.

Yukarıda yer alan altı çizili söz grubu hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Birçok kişiden saygı ve sevgi gören
B) Birçok alanda yeteneği olan, üretken
C) Elindeki ile yetinmeyi bilen, kanaatkâr olan
D) Gösterişsiz, sade yaşamaktan yana olan
E) Her bakımdan istenildiği gibi olan

9. Edebiyatımızda hakkı tam olarak verilememiş isimlerin başında gelir Memduh Şevket Esenal. Hâlbuki **renkli ve velut bir kalemdir**. Milletvekilliği, büyükelçilik gibi önemli görevlerde bulunmasına karşın her zaman edebî kimliğini öncelemesiyle ve yazıya olan tutkusunu her fırsatta dile getirmesiyle bilinir.

Yukarıdaki parçada koyu yazılmış söz grubu ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Değeri bilinmeyen, tanınmayan
B) Çok eser ortaya koyan, üretken
C) Herkesten farklı, özgün
D) Her konuyu ele alan, araştıran
E) Topluma yön veren, aydınlatıcı

10. Öte yandan, incelik gösterip kitabımı övenlere de teşekkür etmek isterim. Emeğin takdir edilmesi şüphesiz mutlu kılıyor. Dilerim sularda bir çakıl taşı değildir.

Yukarıdaki metinde yazar altı çizili ifade ile eser hakkında hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Kolay ulaşılabilen, temin edilebilen
B) Okuması ve yorumlaması kolay olan
C) Sade bir üslupla kaleme alınan
D) Özgün olmayan, benzeri çok fazla olan
E) Değeri zamanla azalan, değer görmeyen

11. Günlük yaşantıda karşılaştığımız nice eylem var ki basite indirgenmekte, bu eylemlere şikâyetlenenlere de “adam sende”cilik yapılmaktadır. Kadim bir coğrafyanın kadim bir milleti olarak bu topraklara olan ödevimiz, yerdeki çöpü alıp çöp kutusuna atmaktan başlar. “Ama o çöpü ben atmadım.” demek, “biz” olmayı istememektir. Biz sözcüğünün içinde “iz” vardır. Yaşadığımız topluma insanlığımızla iz bırakmak için küçük ayrıntılara ihtiyacımız var. Bıraktığımız iz, dünyaca ünlenmemizi sağlamayacak belki ama musalla taşında “Helal olsun!” cümlesinin içten söylenmesini sağlayacak.

Yukarıdaki parçada geçen “adam sendecilik” ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Önemsemeyen, vurdumduymaz davranışlar içinde olmak
B) Davranışları veya sözleriyle kötü bir sonuca yol açmak
C) Özveri ile bağlanarak bütün isteklerini yerine getirmeye hazır olmak
D) Bir kimseye gereğinden fazla değer vermek, saygı duymak
E) İnsanlar arasında ayırım yaparak ayrıcalık göstermek

12. Salâh Birsal, “...biz denemelere Kaşıkçı Elması gözüyle bakıyoruz.” sözleriyle denemeye verdiği değeri vurgular. “Ben denemeyi şiir yazar gibi yazıyorum” diyen yazarımız şöyle sürdürür cümlelerini: “Ona artık hiçbir söz eklemem. Hiçbir yerini de eksik gedik bırakmam. İlk okurlara bir selam sarkıtır, sonra konuya girer, onu geliştirip yayınca da paydos zilleri çalmaya başlarım. Aralıkta yazımı soluklandırmak için çizgiler, parantezler açarım. Çokluk da bu önemsedğim şeyleri bu iki parantez, iki çizgi arasına yerleştiririm. Gelin görün ki istediğim açıklamayı yazıya katamam. Diyeceğim, denemenin bir mantığı vardır. Çokluk bu mantığın tutsağı olursunuz. Romanda romanın, şiirde şiirin mantığına tutsak olduğunuz gibi.” Bir yazarın, denemesinde okuyucusunun dikkatini uyanık tutma gereğini de vurgular Salâh Birsal: “Bir yazar kimi zaman hiç gereği olmadan da bir açıklama yaparak hem kendi aklını hem de okurlarının aklını zarpadak ikiye ayırmalıdır. Öyle ki, az biraz vakitte bunlar yine bir araya gelip birbirlerine yapışırlarsa ortaya kanatsız bir kuş çıksın.”

Yukarıdaki parçada geçen “kaşıkçı elması gözüyle bakmak” ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Denemelerden ekonomik gelir elde etmek
B) Denemeler sayesinde tanınmak, ün kazanmak
C) Denemeleri kimseyle paylaşmamak
D) Denemelerine çok değer vermek, önemsemek
E) Yazdıklarının en iyisi olduğunu anlatmak

13. ...Ben kendimi yazarlığa hazırlarken, yeteneğime önem veren, Türkçe - Edebiyat öğretmenlerimin yönlendirmesiyle, öylesine çok kitap okudum ki! Her çiçekten bal ala ala, yazar Gülten Dayıoğlu’nu oluşturdum. Hâlâ arılar gibi çiçekten çiçeğe konmayı sürdürüyorum. Bazen on sekiz yaşımıdayken okuduğum bir kitabın sayfalarına daldığım da oluyor yeniden. Yaşam boyu okuduğum kitapları, karşımda dağ gibi yığılan bir piramit gibi düşünüyorum. Bugüne kadar yazdığım 78 kitap ise, o piramidin tepe noktasında açan bir tutam çiçek gibi...

Yukarıdaki parçada yazarın altı çizili ifade ile anlatmak istediği hangi seçenekte verilmiştir?

- A) Üretken bir yazar olduğu
B) Her türlü konuda yazabildiği
C) Araştırmayı seven yazar olduğu
D) Her türde kitap yazabileceği
E) Farklı yazarların eserlerini okuduğu

14. • Memleket meseleleriyle, millî davalarla alakadar olmuş ve bu konuda kalem oynatmıştır.
• Çiçeklerle hemhâl olmuş, güya yumuşayarak çadırlar gibi yamru yumru kalmış duvarlar.
• Yazdıklarını hiçbir zaman beğenmedi, söyledikleriyle beni daima alaşağı etti.
• Bundan sonraki hayatımda ressamlığı bırakarak fırçayı kenara atıp kalemin ucunu sivirlettim.

Aşağıdaki açıklamalardan hangisi yukarıdaki cümlelerde geçen söz veya söz gruplarıyla eşleşmez?

- A) Kötülemek, değersiz hissettirmek
B) Bütünleşmek, birliktelik göstermek
C) Yazı yazmak, yazıyı düzeltmek
D) Üstün nitelikte yazı yazmak
E) Ulusal meselelerle ilgili

15. Onun ayna tuttuğu insan yüzleri arasında mankurtlaşanlar da vardı. Gördüler ve bütün insan manzarasının kimliklerini, kişiliklerini Ömer Seyfettin sayesinde tanıdılar. Ona çok şey borçluyuz.

Verilen parçada geçen altı çizili kelime hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Bakış açısı dar olmak
B) Millî değerlere uzak olmak
C) Doğruluktan yana olmamak
D) Hiçbir amacı olmamak
E) Evrensel değerlere

TEST
15

1. Atasözlerinin birçoğunda mecazlı bir söyleyiş vardır. Bunun yanında çok az da olsa gerçek anlam taşıyan atasözleri de vardır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi gerçek anlamlı bir atasözüdür?

- A) İki karpuz bir koltuğa sığmaz.
B) Alçak yerde tepcecik kendisini dağ sanır.
C) Kişi arkadaşından bellidir.
D) Lafla peynir gemisi yürümez.
E) Ağacı kurt, insanı dert yer.

2. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi kısa öykü biçimde söylenen atasözlerine örnek olarak gösterilemez?

- A) Kazma elin kuyusunu, kazarlar kuyunu.
B) Yalancının evi yanmış, kimse inanmamış.
C) Terziye göç demişler, iğnem başımda demiş.
D) Kurda neden boynun kalın demişler, işimi kendim görürüm de ondan demiş.
E) Eşeği düğüne çağırmışlar; ya odun eksik, ya su demiş.

3. Kirpikleri uzundur yârin hayâle sığmaz
Meşhur bir meseldir mızrak çuvala sığmaz

(Hevâî)

Yukarıdaki şiirde Hevai'nin kastettiği atasözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişte kalmak, hatıra olmak anlamında kullanılan söz
B) İçinde bulunulan yere veya çevredeki insanlara uymak anlamında kullanılan söz
C) Gizli tutulması imkânsız durumlar karşısında söylenen bir söz
D) Söylenenlere inanmadığını belirtmek için kullanılan bir söz
E) Bir aile sorunu veya ailece gizli tutulan bir şey, çocukların rastgele söyledikleri bir sözle açığa çıktığında söylenen bir söz

4. İnsanın kendini anlatmasından daha zor ve daha yararlı hiçbir şey yoktur. Üstelik, meydana çıkmak için insanın süslenmesi, kendine çekidüzen vermesi gerekiyor. Ben durmadan kendimi düzenliyorum, çünkü durmadan anlatıyorum.

Yukarıdaki parçada altı çizilen deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir iş yapmak için kendini ortaya atmak
B) Oluşturmak
C) Görünmek
D) Belli etmek
E) Açıklığa kavuşturmak

5. Ayrılık! Her vakit can yakar, ağlatır.

(A. Rasim)

Altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Acımak
B) Candan
C) Üzmek
D) Rahatsız olmak
E) İçi ezilmek

6. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi diğerlerinden farklı bir anlama sahiptir?

- A) Yol bilen kervana katılmaz.
B) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
C) Birlikten kuvvet doğar.
D) Yalnız taş duvar olmaz.
E) Bir el bir eli yıkar, iki el bir yüzü yıkar.

7. Hayatımı kazandığım mesleğimi ustama borçluyum.

Bu cümledeki altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçim sağlamak üzere çalışmaya başlamak
- B) Hayatının en güzel dönemini yaşıyor olmak
- C) Her şeyden elini ayağını çekip yalnız başına yaşamak
- D) Geçimini sağlamak
- E) Uygulanır duruma getirmek

8. Her atasözü, belli bir kalıp içinde, belli sözcüklerle söylenmiş olan donmuş bir biçimdir. Sözcükler değiştirilip yerlerine aynı anlamda da olsa başka sözcükler konulamayacağı gibi söz diziminin biçimi de bozulamaz.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin söz diziminde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Acele işe, şeytan karışır.
- B) Allah'ın bildiği kuldan saklanmaz.
- C) Doğru söyleyenin bir ayağı üzengide gerek.
- D) Cahile söz anlatmaktansa, deveye hendek atlatmak iyidir.
- E) Aç ayı yavrusunu yer.

9. Gözdağı vermek

Göz hapsine almak

Göz atmak

Gözü ağrıtmak

Gözü büyümek

Göze çarpmak

Göze girmek

Gözü olmak

Yukarıda göz ile ilgili yazılan söz gruplarından kaç tanesi deyim değildir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

10. Sen bilirsin

Tebdil gezmek

Sen dede ben dede, bu atı kim tımar ede

Seksen kapının ipini çekmek

Sen sağ, ben selamet

Kol gezmek

Akıp gitmek

Bülbülün çektiği dili belası

“Aradığım malzemeyi bulabilmek için gitmedik dükân bırakmadım.” cümlesini kuran bir kişinin durumuna yukarıdaki deyim ve atasözlerinden kaç tanesi uygun düşmektedir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

11. Cinas: Yazılışları ve söylenişleri aynı, anlamları farklı olan sözcükleri bir arada kullanma sanatıdır.

Örnekler:

“Ey kimsesizler el veriniz kimsesizlere

Onlardır ancak el verecek kimse sizlere”

Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde yukarıdaki ile özdeş bir durum vardır?

- A) Acele ile menzil alınmaz.
- B) Acı patlıcanı kırağı çalmaz.
- C) Dilim seni dilim dilim dileyim, başıma geleni senden bileyim.
- D) Cefayı çekmeyen sefanın kadrini bilmez.
- E) Üzüm üzüme baka baka kararır.

12. I. Gözü arkada kalmak: Kendisi ayrıldıktan sonra, bıraktığı şey veya kimse ile ilgili tedirginliği sürmek, merak etmek
"Köyden ayrılıyordu ama gözü de arkada kalmıştı."
- II. Gözü dalmak: Gözlerini bir noktaya dikerek dalgın dalgın bakmak
"Zavallı ihtiyar bir noktaya gözü dalmış öylece duruyordu."
- III. Gözü doymak: Çok istenen bir şeye kavuşup, artık istemez duruma gelmek
"Sanırım şimdi gözün doymuştur, daha istemezsiniz artık."
- IV. Gözü ısırmak: Öfkeden ne yapacağını bilememek.
"Onu gözüm bir yerlerden ısıriyordu."
- V. Gözü olmamak: Heves beslememek, fazla önem vermemek
"Giyinip kuşanmakta, gezip tozmakta gözüm yok."

Yukarıdaki deyimlerden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. I. Bir mermer parçası için heykeltıraş ne ise ruh için de eğitim odur.
(Thomas Edison)
- II. İnsan eğitimle doğmaz ama eğitimle yaşar.
(Cervantes)
- III. İnsan, hayatının dörtte üçünü yapamayacağı şeylerle geçirir.
(Diderot)
- IV. İnsan ne kadar çok okursa o kadar çok yükselbileceğini bilmelidir.
(O.J. Bangs)
- V. Öğretim sınıfta biter fakat eğitim ancak hayatla beraber sona erer.
(F.W. Robertson)

Yukarıdaki özdeyişler anlam doğrultusu bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Yazdıklarına bir şey söyleyebilmek bir hayal benim için. Kendisine tek bir söz söylenmesine müsaade etmiyor. Söylenmesini geçtim zihnimizden bile geçirse müdahale edecek diye korkmuyor değilim. İstiyor ki herkes onu balon gibi şişirsin. Önümde iki seçenek kalıyor bildiğimi, ilki gördüğümü söylemek; ikincisi onun istediği gibi davranmak ben yine birinci yolu tercih edeceğim ve bu tercihim onun iyiliği için.

Yukarıda yer alan "balon gibi şişirmek" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olduğundan daha yetenekli göstermek
B) Yazarları ve şairleri önemsizleştirmek
C) Yazarlar hakkında inandırıcı konuşmamak
D) Bir yazarı hak etmediği konuma getirmek
E) Çok fazla üne kavuşturmak, tanıtmak

15. Atasözleri; Türk halkının dünya görüşünü özetleyen sözlerdir. Bunların her biri bir söz arasında atalarımızın birinin ağzından çıkmıştır. Fakat toplumun arasına yayıldıktan sonra, ilk ağızdan çıktığı gibi kalmamış, yayıldıkları çağların, çevrelerin sosyal havasına uyarak bazıları tutulmuş, bazıları unutulmuş; bazıları da yeni ifadelere, yeni anlamlara bürünmüş, böylece az çok gelişip değişerek kalıbını, kıvamını bulmuştur. Bu bakımdan Ömer Asım Aksoy'un da derin bir görüşle yer yer belirttiği gibi, her ulusun atasözleri kendi varlığının, benliğinin aynasıdır. Ulusun düşünceleri, inanışları, yaşayışları, gelenekleri görülür.

Parçada altı çizilen deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yoğunluğa erişmek
B) Beğenilecek düzeyde olmak
C) Kalıcı olmak
D) Aslına ulaşmak
E) Gerekli ve istenilen şartlar yerine gelmek

TEST
16

1. Masrafsız ve emeksiz elde edilen şeyler insana hoş gelir.

Yukarıdaki açıklama aşağıdaki atasözlerinden hangisine aittir?

- A) Boş gezmekten bedava çalışmak yeğdir.
B) Bedava sirke baldan tatlıdır.
C) Arpa eken buğday biçmez.
D) Erken kalktım işime, şeker kattım aşıma.
E) Nerede hareket, orada bereket.

2. Bütün takımın gözü onun üstündeydi. Performansı taraftara üzüntü vermişti. Tadı tuzu olmayan oyunda tribünlerdeki homurdanmalara dönüp bakmaktan kendini alamıyordu. Motivasyonu yerle bir olan futbolcu varlık gösteremediği oyundan boynu bükük bir şekilde terk etti.

Aşağıdakilerden hangisi paragrafta yer alan söz gruplarından birinin anlamı değildir?

- A) İsteyerek veya istemeyerek uymak
B) Yavan
C) Kendinden beklenen görevi yerine getirmemek
D) Huzursuzluğa yol açmak
E) Dikkati bir yerde toplanmak

3. Gözleri siyah bir alev gibi parlıyordu.

(Ö. Seyfettin)

Yukarıdaki cümlede altı çizilen deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öfkelenmek
B) Belli olmak
C) Işıl ışıl olmak
D) Telaşlanmak
E) Heyecanlanmak

4. Atasözü: Rüzgâr eken fırtına biçer.

Anlamı: Herkesin zarar görmesine yol açacak işler yapan kimse, çok sert tepkilerle karşılaşır ve sonunda en büyük zarara kendisi uğrar.

Atasözü: Tekerlek kırıldıktan sonra yol gösteren çok olur.

Anlamı: Sonucu kötü çıktıktan sonra bir davranış üzerine akıl öğreten çok bulunur.

Deyim : Şekerleme yapmak

Anlamı: Şeker şerbetine, limon suyu veya limon tuzu katarak kaynatıp koyulaşmasını sağlamak

Atasözü: Nisan yağmuru; altın araba, gümüş tekerlek

Anlamı: Nisan da yağan yağmur ürünleri bereketli kılar, çiftçiyi zengin eder.

Deyim: Kesenize bereket

Anlamı: Maddi katkısı görülen bir kimseye "çok kazın, kazancın bol olsun" anlamında kullanılan bir iyi dilek sözü

Yukarıdaki deyim ve atasözlerinden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

- A) Rüzgâr eken fırtına biçer.
B) Tekerlek kırıldıktan sonra yol gösteren çok olur.
C) Nisan yağmuru; altın araba, gümüş tekerlek
D) Kesenize bereket
E) Şekerleme yapmak

5. Mecaz-ı Mürsel: Benzetme amacı olmadan bir sözün başka bir söz yerine kullanılmasıyla oluşturulan mecazlardır.

Örneğin: Eve haber verip hemen geleceğim.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi açıklamayı örneklemektedir?

- A) Ağlamak para etmez.
B) Bir selam bin hatır yapar.
C) Denizdeki balığın bini bir paraya.
D) Ağız yer, yüz utanır.
E) Buldum bilemedim, bildim bulamadım.

Atasözleri	Anlamları
Üzüm üzüm baka baka kararır.	Her zaman bir arada bulunan, arkadaşlık eden kimseler birbirlerine huy aşılır.
İşleyen demir ışıldar.	Tembel tembel oturan kimse hantallaşır, iş yapma yeteneğini yitirir, çalışan kimse gittikçe açılır, daha yararlı işler yapar.
Ufak at da civcivler yesin.	Kişi, karşılık beklediği işten istediğini alabilmek için gereken harcamaları yapmalıdır.
Toprağı işleyen, ekmeği dişler.	İşini yapması gerektiği biçimde yapan kişi, çalışmasının verimlerinden yararlanır.
Çağrılmayan yere çörekçiyle börekçi gider.	Çağrılmadığın yere sakın gitme.

Yukarıdaki atasözü- anlam eşleşmelerinden hangisinde bir yanlışlık vardır?

- A) Üzüm üzüm baka baka kararır.
- B) İşleyen demir ışıldar.
- C) Ufak at da civcivler yesin.
- D) Toprağı işleyen, ekmeği dişler.
- E) Çağrılmayan yere çörekçiyle börekçi gider.

7. Bazı deyimler benzetme edatıyla oluşmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi deyim değildir?

- A) Akarsu gibi
- B) Topaç gibi
- C) Tığ gibi
- D) Mal bulmuş Mağribî gibi
- E) Kof gibi

8. Cümle hâlinde bulunan deyimler de vardır.

Örneğin: Halebi orada ise arşın burada.

Aşağıdakilerden hangisi cümle hâlindeki deyim örnektir?

- A) Ağaran baş, ağlayan göz gizlenmez.
- B) Dostlar alışverişte görsün.
- C) Akıl para ile satılmaz.
- D) Açık yaraya tuz ekilmez.
- E) Bugün bana ise yarın sana

9. Servet, cesur ve atılgan insanların yüzüne güler.

(Vergilius)

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu özdeyiş ile zıt anlamlıdır?

- A) Atın dorusu, yiğidin delisi.
- B) Adam adama yük değil, can gövdeye mülk değil.
- C) Az veren candan, çok veren maldan.
- D) Cömert derler maldan ederler, yiğit derler candan ederler.
- E) Dünya malı dünyada kalır.

10. Yağma Hasan'ın böreği oldu iyice diye söylenen nene yine kıyamadığı torunlarına birer parça daha yaptığı gözlemlerden dağıttı. Bin kere de yesem doyamayacağım kadar güzel olan bu gözlemler olmadan gurbette ne yapacaktım. Sarıp sarıp koy-sam da çantama trenden indiğimi görmeden hepsini mideme indirmiş olurum. Daha gitmeden özledim, pamuk ellerinle yaptığın gözlemlerini...

Yukarıdaki parçada altı çizili söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öyle bir şey olmaz, öyle bir şey yapılmamalı anlamında kullanılan bir söz.
- B) Hakkı olan veya olmayan herkesin yararlandığı kaynak anlamında kullanılan bir söz
- C) Sahibinden izin almadan yemek
- D) Çok satılmak
- E) Herkes tarafından beğenilir durumda olmak

11. Birden Bursa'daki çocukluğunun geçtiği babaevini hatırladı; sofada rahat ve beyaz örtülü divanlar vardı. Odalar gayet temiz ve halı doluydu. Kubbe tarzında yapılmış nakışlı tavanda asılı yaldızlı kafesin içinde bir kanarya daima öter, merdiven başındaki ceviz ağacından eski ve guguklu saatle alaturka saat her saat başını haykırarak onun gürültüsünü keserdi. Babasının odası gözünün önüne geliyordu. Buraya selamlık da derlerdi. Alçak sedirli ve kalın halılarla döşeli olan bu geniş oda ağır vişne rengindeki perdeleriyle biraz karanlıktı. Şimdi sanki henüz bu gece görülmüş bir rüya gibi, daha on beş saniye önce görülmüş bir rüya gibi verdiği mutluluk unutulamayan ve aslında gürültülü ve hüsrancı bir rüya olan bu fani hayat içinde kötü olmayan tek şey çocukluk ve anıları...

(Ömer Seyfettin)

Yukarıdaki paragrafta kaç tane deyim yer almaktadır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

- 12.** Zaman kazanmak: Devam edip zamanı geçirmek
- Zamanı geçmek: O şey artık gerekli ve yerinde olmaktan çıkmak
- Gel zaman git zaman: Aradan oldukça uzun bir zaman geçtikten sonra anlamında kullanılan bir söz
- Zaman almak: Sürmek, devam edip zamanı geçirmek
- Zaman bırakmak: Bir iş için süre ayırmak
- Zaman ile yarışmak: Hızlı hareket etmek
- Zaman kollamak: Bir işin sırasını beklemek
- Zaman öldürmek: Boş şeylerle vakit geçirmek
- Zaman tanımak: Bitmeyen bir iş için süreyi uzatmak
- Zamanı avlamak: Uygun zamanı bulmak
- Yukarıda verilen zaman ile ilgili deyimlerden kaç tanesinin anlamında yanlışlık vardır?**
- A) 5 B) 4 C) 3 D) 2 E) 1

- 13.** “Duvar tarafına doğru bir adım atarak evet cevabını veren Orhan’ın gözleri gene kararıyordu.”
- (P. Safa)
- “Seni dünya gözüyle bir daha görmeyi nasip edene şükrolsun.”
- (Y. Kemal)
- “Doğru, hakları vardı, koskoca sandalyeyle da beraber gömemezdiler ama çok sevdiği, gözü gibi esirgediği ağırlarıyla gömebilirlerdi.”
- (S. F. Abasıyanık)
- “O, dükkânı sana vereyim, dedi, ben istemedim. Neme lazım, bin kişinin gözü üstünde kalacak.”
- (M. Ş. Esendal)

Aşağıdaki anlamlardan hangisine ait bir deyim cümlelerin herhangi birinde yer almamaktadır?

- A) Ölmeden önce görmek
- B) Hafif baygınlık geçirmek
- C) Malını mülkünü kaybetmek
- D) Kıskançlık sebebiyle herkesin ilgisini çekme
- E) Bir şeye aşırı ilgi göstermek

- 14.** Bir baba olarak, Türkiye’de çocuklarla ve ebeveynler ile ilgili çok gözlem yapacak fırsatım oluyor. Bu gözlemlerimi en sonunda toparlamak ve çocuklarımıza yaptığımız “iyilikleri” tartışalım istiyorum. Sizce çocuklarımız bu “iyilikleri” bizden istediler mi? Çok fazla “iyilik” yapınca kantarın topuzunu kaçırmış olabilir miyiz? Kızınız varsa hafta içinde 1 kez bale 1 kez piyano, hafta sonları bir gün yüzme ve bir gün voleybol gibi yoğun bir hayat temposuna ailece geçiliyor. Oğlunuz varsa hafta içinde 1 kez gitar 1 kez satranç, hafta sonları futbol ve yüzme olarak görülebiliyor. Tabi bu çalışmalar zaman içinde farklılaşıyor. Çünkü herkes aynı şeyleri yapmamalı! Hemen yeni aktiviteler geliyor; ata binmek, buz pateni, yan flüt ve neler varsa... Çocuğumuz hiçbir şeyden eksik kalmasın değil mi? Onlar biz değiliz! Onları rahat bırakalım ne olur...

Yukarıdaki metinde geçen “kantarın topuzunu kaçırmak” söz grubu hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Çok önemsemek
- B) Aşırı koruyucu olmak
- C) Yapılanlarda aşırıya kaçmak
- D) Tüm imkânları sunmak
- E) Yaptıklarımızla zarar vermek

- 15.** ...Zeynep Arkan’ın Buzdokuz dergisindeki “Alev Toplarıyla Dengelenme Teorisi”, kitaplarındaki tavrının süreğinde gelişen bir şiir. Var oluş sıkıntısını, “buzul çağ”ının nasıl derinleştirdiğini anlamaya/anlatmaya çalışıyor. Kişiye verilenlerle verilmeyenlerin çelişkisinde ilerleyen şiirde, verilen bir şey olarak merhametin ilişkilerden nasıl dışlandığı sergileniyor. İhanet de verilenler arasındadır ama o bile merhameti hatırlatır. Verilenler arasında, “kalbimizi çıkarıp yıkayacak adamlar” da vardır; şairler de o adamlardandır ve sözleriyle bir “dengeleme teorisi” geliştirmenin peşindedir.

Yukarıdaki parçada yer alan “kalbimizi çıkarıp yıkayacak adamlar” ifadesi ile şairler ile ilgili anlatılmak istenen nedir?

- A) İnsanları yeniden yaşama bağlamaları
- B) İnsanların içindeki duyguları yok etmeleri
- C) İnsanların içindekilerini yok etmeleri
- D) İnsanların güzel duygularını ortaya çıkarmaları
- E) İnsanın sahip olduğu hayalleri yok etmesi

TEST
17

1. Eski İstanbul şimdiye göre tam anlamıyla balık ve balıkçı şehriymiş. Tutulan balıkların satılması, Yemiş İskelesi ve Balık Pazarı'ndan başlayan ve bu merkezlerin etrafında mahalle mahalle büyüyen pazarlarda yapılmış. Balığın çok fazla çıktığı günlerde ise, Tophane'den Rumeli Kavağı'na ve Üsküdar'dan Anadolu Kavağı'na kadar her yere çeşitli vasıtalarla götürülüp satılmış. Fiyat kırmak isteyen ya da çok düşük fiyata almak isteyen müşterilerine de balıkçılar, "....." derlermiş.

Yukarıdaki parçada hikâyesi anlatılan söz grubu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Balık baştan kokar.
B) Balık kavağa çıkınca
C) Kaçan balık büyük olur.
D) Battı balık yan gider.
E) Cambaz ipte balık dipte gerek.

2. ...Sözün, modern kent kültürünün şekillendirdiği bir yaşamda, o kültüre ait unsurları taşıması gerektiğine ve herkese bu yaşam kültüründe bir hak olarak düştüğüne inananlar, sözü "yurdundan etmenin" eşliğine getirirken Sümer, "söz"ü aslına uygun yeniden inşa etmenin yolunu tutmaktadır. Çünkü imajlar, sürekli "görünüş" değiştiren unsurlardır. Tek bir gerçeklikten ziyade birden çok gerçeklik oluştururlar. Zihinlerde yer etmenin değil, yer etmeden yeni bir sıçrama yapmak istediklerinden modern kent yaşamının hız-haz döngüsünün bir parçasıdır. Dolayısıyla söz, imge ve imajların içerisinde kaldıkça sürekli yeni gerçeklikler üretirken iyice müphem bir hâl alır. İmaj ve imgeden yeterince arındırılmış söz ise sürekli aynı yolu takip ederek "hakikate" ulaşmanın peşindedir.

Verilen parçada geçen "söz yurdundan etmek" ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözü gerçek anlamından uzaklaştırmak
B) Sözün değerini kaybetmesine neden olmak
C) Sözün etkileyciliğini azaltmak
D) Sözü yabancı kelimelerle ifade etmek
E) Sözü birçok anlama gelecek şekilde ifade etmek

3. Yunus Emre evrensel temalar işlemiş bir dünya şairidir. Herkes onda bir şekilde kendini bulmaktadır. Bugün hemen herkesin zihninde bir Yunus portresi vardır. Bu portreler zaman zaman birbirlerinden bir hayli farklılıklar da arz edebilmektedir. Bazılarına göre o bir şairdir, bazılarına göre o bir derviştir, bazılarına göre de o bir hümanisttir. Herkes ona kendi penceresinden bakmış, aslında o pencereden gönül aynasındaki Yunus'u görmüştür. İnsanlığın sevgiye, barışa ve dostluğa her zamankinden daha çok ihtiyaç duyduğu bu karanlık çağda, Yunus'un gönül aynasından yansıyan uhrevi ışığa çok ihtiyacımız vardır. Zira o, karanlıkları aydınlatacak bir ışıktır. Onu gelecek çağlara taşımak hepimizin borcudur.

Yukarıdaki metinde geçen "kendi penceresinden bakmak" ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olayları görmek istediği gibi görmek
B) Olayları kendisine göre yorumlamak
C) Olaylara tarafsız bakmak
D) İçinden geldiği gibi davranmak
E) Herkesten farklı düşünmek

4. Benim bu yazıda size sözünü edeceğim deneme yazarı Oğuz Demiralp. Denemelerin hemen hepsi, büyük bir titizlikle işlenmiş bir dil işçiliğinin ürünü. Bence çok yetkin denemeler bunlar. Ama hep kolay okumayı seçenler hiç mi hiç yaklaşmasınlar bile yanına. Kolay okurların işi değil Oğuz Demiralp'in denemeleri. O yüzden atıştırmalarla beslenenlere çok şeyler ifade etmezler. Gurme olmak gerek Oğuz Demiralp'i okumak, anlamak için...

Parçada adı geçen "gurme olmak" ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok fazla kitap okumak
B) Bir alanda gelişmiş olmak
C) En iyi örnekleri vermek
D) Çok fazla yazı yazmak
E) Çok mantıklı davranmak

5. Her şey önemlidir ama olmazsa olmazım vardır: İnsan sevgisi benim için mihenk taşıdır.

Parçada geçen "mihenk taşı" hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Çaresiz olmak
B) Kıymetini bilememek
C) Ölçüt almak
D) Şart koşmak
E) Etkisi altına almak

6. Deneme bizde öteki türler gibi Tanzimat'tan sonra edebiyatımıza girmiştir, ilk örnekleri Edebiyatı Ceditinde'de görülür. Daha çok, okurla sohbet biçimindedir. Cumhuriyetten sonra başlı başına bir tür olarak gelişir. Ahmet Haşim, Yahya Kemal, Yakup Kadri, Falih Rıfkı gibi yazarlar başarılı deneme örnekleri verirler. Ancak "Türk deneme yazını" ilk büyük temsilcisine Nurullah Ataç ile kavuşur. Ataç ile birlikte Sadri Ertem, Sabahattin Eyuboğlu, Suut Kemal Yetkin, Ahmet Hamdi Tanpınar da deneme türünde örnekler vermişlerdir. Ne var ki denemeyi âdeta bir "disiplin" hâline getiren Ataç'tır. Denemeyi türsel bağımsızlığına, özgünlüğüne kavuşturmuştur. Nurullah Ataç deneme türünün dibini bulmuştur. Yani deneme denilince akla önce Ataç gelir.

Nurullah Ataç için söylenen "dibi bulmuştur" ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok eser vermek
B) En iyisi olmak
C) Örnek olmak
D) Farklı olmak
E) Zamanla unutulmak
7. Haklısınız tabii ki. İnsan dediğimiz varlık işte bu, yani biz buyuz. Kendi kendimizle baş etmeye çalışmaktan ve bunu başarmaktan başka ne yapabiliriz bu durumda, değil mi? Şöyle bir söz vardır, insanın dünya karşısındaki açlığını dile getirmek için söylenen: Dünyada istediği cennet! Bunu tespit edip söyleyen de bir insan tabii ki. Bize çizilen sınırlar, inanıyoruz ki bizim hayrımıza. Bu sınırları ihlal etme hakkımız var mı? Yok... İhlal ettiğimizde de -her ne kadar biz öyle sanmasak bile- elde edeceğimiz hiçbir şey yok.

Bu metinde geçen "Dünyada istediği cennet" sözüyle anlatılmak istenen nedir?

- A) İnsanın her zaman güzel olanı istemesi
B) İnsanın hep imkânsız olanın peşinde olması
C) İnsanların her şeye kolay ulaşmak istemesi
D) İnsanın dünyayı keyif ve eğlence yeri görmesi
E) İnsanların dünyada hep mutlu olmak istemesi
8. Doğru yol uğrunda kendimi ateşe atabilirim ama elden gelirse başkalarını yanmaktan korurum.

(Montaigne)

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi özdeyiş ile aynı doğrultudadır?

- A) Dost ağlatır, düşman güldürür.
B) Doğru söz yemin istemez.
C) Doğru bilinmeyince eğri bilinmez.
D) Doğru söyleyenin bir ayağı üzengide gerek.
E) Aslan postunda, gönül dostunda

9. Sabah, öğle, akşam gibi hani vakit saat aradıkları yok.

(B. Felek)

Yukarıdaki cümlede yer alan deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok yoğun çalıştığı için zaman ayıramamak
B) Zamanı yararsız, gereksiz işlerle veya iş yapmadan geçirmek
C) Zamana hiç aldırılmamak
D) Bir şeye ayrılan süreyi azaltmak
E) Oyalanmak, uğraşmak

10. Aşağıdakilerden hangisi cümle hâlindeki deyim örnektir?

- A) İğne atsan yere düşmez.
B) Göz görür, gönül katlanır.
C) Yiğit yarasına yiğit katlanır.
D) Yol bilen kervana katılmaz.
E) Sıcağa kar mı dayanır?

11. Nasreddin Hoca bir gün, ayağında yeni pabuçları ile dolaşırken, mahallenin şakacı afacanları, pabuçlarını saklamak ve Hoca'ya arattırmak için bir plan kurmuşlar. Hoca karşıdan gelirken, güya kendi aralarında bahse girmiş gibi davranarak, yüksek sesle konuşmuşlar. "Hoca şu ağaca çıkar çıkmaz..." diye çekişmişler. Hoca, çocukların yapmacık hâllerinden kuşkuya düşmüş; işin içinde bir biteniği sezmiş. Çocuklar, aralarında bahse tutuştuklarını söylemiş, Hoca'ya ağaca çıkıp çıkamayacağını sormuşlar. "Çıkarım elbet." demiş Hoca ve yeni pabuçlarını koynuna soktuğu gibi başlamış ağaca tırmanmaya. Çocuklar hep bir ağızdan, "Hoca'm, pabuçlarını yerde bırak, ağacın üstünde onları ne yapacaksın?" deyince işi anlayan Hoca, cevabı yapıştırmış: "Belki ağaçtan öteye, karşıma bir yol çıkar."

Yukarıda hikâyesi verilen deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Davranışlarına engel olacak hiçbir takıntısı yok.
B) İnsana en yakını bile kötülük edebilir.
C) İnsan yapacağı işte başkalarına değil, kendine güvenmelidir.
D) Bilgili, hünerli, işinde başarılı olan kimselere genellikle sataşılır.
E) İnsana en yakını bile kötülük edebilir.

12.

I.	Acı acıyı keser, su sancıyı.	Bir güçlüğü yenmek için başka bir güç yola başvurulmalıdır.
II.	Doğru söyleyenin tepesi delik olur.	Yaradılıştan iyi ve doğru olan kimse, ne denli elverişsiz ortam içinde bulunursa bulunsun niteliğini yitirmez.
III.	Esirgenen (sakınan) göze çöp batar.	Üzerine çok düşülen şeyler genellikle kazaya veya zarara uğrar.
IV.	Esrik devenin çulu eğri gerek.	Kişi, durumuna uygun davranmalıdır.
V.	Kuru gayret çarık eskidir.	Bir iş rastgele bir çabayla değil amaca doğru planlı bir biçimde yürümeyle başarılıdır.

Yukarıdaki atasözü - anlam eşleşmelerinden hangisinde yanlışlık vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Kar suyundan süzen çeşme gül olmaz

Gül dikende biter dikensiz gül olmaz

Vız vız eden her sineğin balı olmaz

Peteksiz arının balı yalandır

(Aşık Veysel)

Aşağıdakilerden hangisi şiirde yer alan atasözünün anlamıdır?

- A) Dosta düşmana karşı küçük düşmemek için çaba gösterme
 B) İyi veya güzel olan her şeyin az çok sıkıntı veren bir yanı da bulunur.
 C) Kişi kendi işini kendisi yapmalıdır.
 D) İnsan sevdiği kimse veya sevdiği iş yüzünden gelecek sıkıntılara katlanır.
 E) Gönül alıcı, okşayıcı sözlerle karşımızdakinin inadı yenilebilir.

14.

Atasözü

Bir kimse başkasına ne yaparsa kendisi de aynı şeyle karşılaşır.

.....

Atasözü

Herkesin tuttuğu yoldan sen de git.

.....

Atasözü

Herkesin kendine göre büyük bir emeli vardır.

.....

Atasözü

Bir iş için yapılacak hazırlık, gereksinim ölçüsünde olmalıdır.

Yukarıdaki boşluklara aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Herkesin hamuru ekmeğine göredir.
 B) Herkesin gönlünde bir aslan yatar.
 C) Herkesin geçtiği köprüden sen de geç.
 D) Herkesin ettiği yoluna gelir.
 E) Herkesin bir derdi var, değirmencinininki su.

15. Siz ne dersiniz deyin bu durum bize tuzluya mal oldu. İş iyice çatallandığı için bildiğimi okumaktan başka çare kalmadı bana. Sonuçta buralara gelmem kolay olmadı, sokaktan toplamadım hiçbir şeyi bir anda avuçlarımdan kayıp gitmesine izin veremem.

Aşağıdakilerden hangisi parçada altı çizilen deyimlerden herhangi birinin anlamı değildir?

- A) Herkes ne derse desin bildiği, istediği gibi davranmak
 B) Çok para vererek satın almak
 C) Bir işte güçlükle karşılaşmak
 D) Kolayca sağlamak, masrafsız ve zahmetsiz elde etmek
 E) Herhangi bir şeyi değerli ve önemli bulmak

TEST
18

1. Bu süreçte herkes gibi ben de çok yoruldu. Yazmak için inzivaya çekildiğim, biraz sakinlik aradığım, kafamı toparlamaya çalıştığım, ilham beklediğim doğrudur. En kısa zamanda güzel bir şiir yazıp arınıza dönmeyi düşünüyorum. Yoksa fildişi kuleye çekildiğim falan yok.

Yukarıdaki cümlede altı çizili söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkesi küçümseyip kendisine özgü dünyasına çekilmek
B) Zaman içinde kendi kendine yok olmak
C) Değerini kaybetmek, önemi azalmak
D) Baskı altında kalarak amacından vazgeçmek
E) Toplumdan kaçmak, insanlardan uzaklaşmak

2. Yunus Emre, konuşma dilinin Türkçe, yazı dilinin Arapça ve Farsça olduğu bir dönemde Türkçe şiirde çığır açmıştır. Bu çığır iki yüzyıl sonra yani on beşinci yüzyılda edebiyat dilinin Türkçe olmasının ilk adımı; Anadolu'da sonraki yüzyıllarda zenginleşip gelişecek halk edebiyatının, tekke ve tasavvuf şiirinin ve Türkçenin on üçüncü yüzyıldaki en gür kaynağıdır. Yunus'un Türkçesi Cemal Süreya'nın ifadesi ile "Türkçenin süt dişleridir." Yunus'un Türkçesi Anadolu'da kullanılan, içine henüz Farsça ve Arapçanın girmedığı bir dildir. Bu Türkçe ile Yunus gençliğini geçirdiğinde dili daha anlaşılırdır. Derviş olduğunda dili daha da ağırlaşır. Mürşit olduğunda artık Türkçeyi en olgun şekliyle kullanan şair Yunus'tur.

Yazar Cemal Süreya ifadesi ile Yunus Emre'nin dilinin hangi yönüne dikkat çekmiştir?

- A) Sade ve açık olması
B) Yeni oluşması ve gelişmesi
C) Anlaşılmasının zor olması
D) Yeni konuşulmaya başlandığı
E) Türkçenin ilk örneklerini verdiği

3. Ömer Seyfettin olmasaydı Türk edebiyatında neler olmazdı? 36 yıllık, kısacık bir ömür... Yirmi yılını çocukluk ve kendi yapacaklarına hazırlık dönemi sayınca geriye 16 yıl kalır. 16 yıllık gayretlerle dilin, edebiyatın ve daha geniş anlamıyla kültür hayatının yönünü değiştirmek... Bu kaç kişinin başarabileceği bir sınavdır? Ömer Seyfettin başarmıştır fakat o, yaptıklarını hiç mi hiç yeterli görmemiş, hep şikâyetçi olmuştur. Öncelikle o, üstün yazarlık içgüdüleriyle tarihin dönüm noktasında geldiğinin farkındadır.

Parçada Ömer Seyfettin ile ilgili söylenen 'tarihin dönüm noktasında' ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?

- A) Bir olayın yeni bir duruma geçme zamanı
B) Bir olayın en önemli anı
C) Kalıcı olma durumu
D) Değişime açık olma
E) Duygularıyla hareket etmeme

4. Dergilerin terbiye edici, eğitici, öğretici, kuşatıcı işlevleri vardı. Yazı ve yazı ahlakı dergilerin idarehanelerinde öğrenilirdi. Hepsinde olmasa bile bir anlamda tekkeye gidilip gelindiği gibi bir ilişki vardı edebiyat ortamlarında. Her yerde şöyle veya böyle benzer durumlar olmakla birlikte bu anlattıklarım belki daha çok da edebiyat dergisinde böyleydi. Hiçbir yetenek, takdir edersiniz ki örneğe, kılavuza ihtiyacı olmadığını söyleyemez. Kendi adıma edebiyatı, sanatı, düşünceyi öğrenirken bunlarla karşılaşmış olmamı büyük bir şans ve kazanım olarak görüyorum.

Yukarıdaki metinde geçen "tekkeye gidilip gelindiği gibi bir ilişki" ifadesiyle anlatılmak istenen nedir?

- A) Hataların öğrenilip kusurların giderilmesi
B) Değerli yazarlarla tanışma ortamı olması
C) Yeni şeyler öğrenilmesi, deneyim kazanılması
D) Toplumdan soyutlanıp içe dönülmesi
E) Diğer yazarların kitaplarına kolay ulaşılabilmesi

5. ...Müslüman toplumlarda tasavvuf kavramıyla tanımlanan ilkeler, inanç ve estetik değerler, hassasiyetler çok geniş ve çok derin bir yaşantı hâlinde hayatımızı etkilemiş ve biçimlendirmiştir. Hâlâ da etkilemeye, biçimlendirmeye devam ediyor. Tasavvuf, sadece bir kültür değil. Eğer onu sadece bir kültür olarak tanımlarsak eksik olur hatta içini boşaltmış oluruz. İnanç, estetik, edebiyat, sanat, mimari, musiki... gibi daha birçok özellikleri itibarıyla bir hayat bütünlüğü ister bizden tasavvuf ve sonuç olarak da böyle bir hayat bütünlüğü hâlinde tezahür eder.

Yukarıda geçen "içini boşaltmak" ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeniden şekillendirmek
B) Gerçek anlamını yitirmek
C) Olduğundan farklı yorumlamak
D) Farklı anlamlarda kullanmak
E) Kendimize yabancılaştırmak
6. O, insan ilişkilerinde ipleri kendi istediği gerginlikte tutmayı başaran biriydi.
Bu cümledeki altı çizili söz grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?
- A) Kendi bildiğini yapmaya çalışırdı hep.
B) İnsanların değer yargılarını sorgulamazdı.
C) Herkese karşı eşit mesafede duran biriydi.
D) O, şirketini kendi kriterlerine göre yönetiyordu.
E) Bir gün bile insanlara kötülük etmeyi düşünmezdi.
7. **Aşağıdakilerin hangisinde açıklaması yapılan atasözünün anlamı yanlış verilmiştir?**

	Atasözü	Anlam
A)	Abdala malum olur.	Bir şeyin olacağını önceden sezen kimseler için söylenen söz.
B)	Aç aslandan tok domuz yeğdir.	Soysuz olup para kazanan, soylu olup da para kazanmayan üstündür.
C)	Adam adamdır olmasa da pulu, eşek eşektir atlastan olsa çulu.	Bir kimsenin yeni başladığı işte usta olup olamayacağı ilk davranışlarından anlaşılır.
D)	Adamakla mal tükenmez.	Yardım sözle değil, gerçekten fedakârlık yapılarak gerçekleştirilir.
E)	Ağası güçlü olanın kulu asi olur.	Dişli birine dayanan, güvenen kişi herkese kafa tutar, kabadayıca davranır.

8. Bir zorluğu çözümlerken, bir engeli ortadan kaldırmaya çalışırken bazen hiç beklenmedik sürpriz olaylar çıkar ve daha büyük engeller karşınıza dikilir. Böyle durumlarda bu deyim kullanılır. Deyimin öyküsü Osmanlı tarihine dayanır. Yavuz Sultan Selim'in Yemen'i Osmanlı topraklarına katmasından bir süre sonra Yemen'de isyan çıkmış, uzun uğraşmalar sonunda Yemen Fatihisi Sinan Paşa duruma hakim olmuş; Yemen bundan sonra 400 yıl Osmanlı egemenliğinde kalmıştı.

Söylentiye göre Sinan Paşa'nın askerleri bir gün çölde konaklamış. Yemek pişirmek üzere hasır torbalar içindeki mısır pirinçlerini yere serdikleri büyük bir çadırın üstüne dökmüş ve taşlarını ayıklamaya başlamışlar. Bu sırada bir fırtına çıkmış ve rüzgarın savurduğu bir kum bulutu pirinçlerin üstüne inerek ufak bir tümsek hâlinde yığılmış. Kumların altında kalan pirinçlere bakakalan yeniçeriler arasından şakacı bir asker, arkadaşlarına:

-Biz Allah'ın nimetini taşlı diye beğenmiyorduk, bizim gibi günahkâr kullara üç beş taş az bile gelir. Asıl şimdi ayıklayın bakalım pirincin taşını. Ulu Tanrımız, Kabe'ye hücum eden fil sahiplerinin başına eabil kuşlarından taş yağdırmıştı. Bizim başımıza da daha büyük taş yağdırmadan hemen tövbe edelim, diyerek arkadaşlarını güldürmüştü.

Yukarıdaki metinde anlatılmak istenen deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir işin, bir olayın beklenmedik, şaşılacak bir durum alması karşısında kullanılan bir söz
B) Bir şeyin acısını derinden duymak, kötü bir şey olacağını düşünerek önceden üzülmek
C) İnsan, tedbirsizliği yüzünden bir felakete uğradıktan ve iş işten geçtikten sonra neden şöyle yapmadım, neden böyle yapmadım diye üzülür, anlamında bir söz
D) İş işten geçtikten, olan olduktan sonra gösterilen ilginin yararlı olmayacağını belirten bir söz
E) Bir işin pek karışık ve içinden çıkılmaz durumda olduğunu anlatmak için kullanılan bir söz
9. **Atatürk'e ait aşağıdaki özdeyişlerden hangisinin konusu diğerlerinden farklıdır?**
- A) Tehdide dayanan ahlak, bir erdemlilik olmadığından başka, güvenilmeye de layık değildir.
B) Bugün vatanımızda bir milli kudret varsa, o cereyan, felaketlerden ders alan ulusun kalp ve dimağından doğmuştur.
C) Medeniyetin esası, ilerlemesi ve kuvvetin temeli, aile hayatındadır. Bu hayattaki fenalık mutlaka toplumsal, ekonomik ve politik beceriksizliği doğurur.
D) Bir millet, zenginliğiyle değil, ahlak değeriyle ölçülür.
E) Bir milletin ahlak değeri, o milletin yükselmesini sağlar.

10. Koz ceviz manasına gelir. Eskiden Kastamonu'nun iki köyü arasında ortak olarak kullanılan bir cevizlik vardı. Ceviz toplama mevsimi gelince bir gün belirlenir ve iki köy halkı cevizlikte buluşur, cevizleri paylaşırlardı. Ancak her seferinde haksızlık olduğu ileri sürülerek kavga çıkardı. Hatta olay öyle bir seviyeye geldi ki köylerde kavgaya müsait eli sopa tutan delikanlılar koz paylaşma gününden önce günlerce hazırlık yaparlardı. Bir ana oğlunun büyüdüğünü anlatmak için "Benim oğlan, kozunu paylaşacak çağa geldi." derdi.

Bu metindeki altı çizili "kozunu paylaşmak" deyiminin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aralarındaki anlaşmazlığı zora başvurarak çözümlenmek, sona erdirmek
- B) Elinde bulunan son imkânı kullanmak
- C) Akla sığmayacak işler yapmak
- D) En son noktaya kadar çaba göstermek
- E) Bir işin yapılması için her türlü baskıya başvurmak
11. Dilimizde "aç" kelimesinin geçtiği birçok atasözü bulunmaktadır. Örneğin; "Karı koca yoksul olursa bunların çocukları da yoksul olur." anlamında "Aç aç ile yatınca arada dilenci doğar." atasözü, "İş gördürdünüz kimselerin haklarını tam olarak vermezseniz kendilerinden yararlanamazsınız." anlamında "Aç at yol almaz, aç it av almaz." atasözü, "Aç insan elde ettiğinden çoğunu ister, varlıklı insan ise daha fazlasını ister." anlamında "Aç doymam, tok acıkmam sanır." atasözü, "Aç insan, geçimini sağlamak için kendisini her türlü tehlikeye atar." anlamında "Aç gezmektense tok ölmek yeğdir." atasözü, "Yaptığın işlerde uyanık davranmazsan çok kötü durumlarla karşılaşır, gözünü dört açmak zorunda kalırsın." anlamında "Aç gözünü, açarlar gözünü." atasözünü kullanırız.

Yukarıdaki parçada açıklaması yanlış verilen deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aç aç ile yatınca arada dilenci doğar.
- B) Aç at yol almaz, aç it av almaz.
- C) Aç doymam, tok acıkmam sanır.
- D) Aç gezmektense tok ölmek yeğdir.
- E) Aç gözünü, açarlar gözünü.
12. I. Tekkeyi bekleyen çorbayı içer.
II. Baba oğluna bir bağ bağışlamış; oğul babaya bir salkım üzüm vermemiş.
III. Zahmetsiz rahmet olmaz.
IV. Besledik büyüttük danayı, şimdi tanımaz oldu anayı.
V. Besle kargayı oysun gözünü.

Yukarıda numaralandırılmış atasözleri, anlam bakımından ikiye eşleştirildiğinde hangisi boşta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, anlama uygun kullanılmamıştır?

- A) Yüksek Seçim Kurulu Başkanı ve Başkan Vekili ad çekmeye girmezler.
- B) Böyle bir şey yazmaya kalkarsam adım deliye çıkacak.
- C) O, ortamdaki kimseye itibar etmez; araziye uyardı.
- D) Ağzımın içi yangın yerine dönüp yine de ağırlar kesilmeyince çok sıkıntılı bir vaziyete düştüm.
- E) Aklı bir şeye takılmış gibiydi komiserin, konuşuyor boyuna.

14. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde tezat sanatı yer almaktadır?

- A) Altının kıymetini sarraf bilir.
- B) İki kaptan bir gemiyi batırır.
- C) Laf lafı açar, laf da tabakayı açar.
- D) Oğlan atadan öğrenir sofrayı, kız anadan öğrenir biçki biçmeyi.
- E) Zengin arabasını dağdan aşırır, züğürt düz ova da yolunu şaşırır.

15. Temizlik; çevremizin, vücudumuzun ve giysilerimizin temiz yani her türlü kirden arındırma uygulamasına denir. Toplum içindeki her bireyin temiz olması çok önemlidir. Çöplerimizi çevremize değil de geri dönüşüm kutularına veya çöp kovalarına atsak yaşadığımız çevremizin sağlıklı bir ortam olmasına katkı sağlayabiliriz.

Her birimiz çevremizin bir kısmını temizlesek sağlıklı ve ferah bir ortamda yaşama hakkına sahip oluruz. Bizlerin temiz ve sağlıklı bir ortamda yaşama hakkı vardır fakat bu hakkımızı kazanabilmek için önce çevremizi temiz tutma sorumluluğumuzu yerine getirmeliyiz. Bu toplum içerisindeki her bireyin görevidir. Bununla ilgili şöyle bir sözümüz vardır: "....."

Bu parçayı en iyi tamamlayan söz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkes kendi evinin önünü süpürürse bütün şehir temiz olur.
- B) Aslan yattığı yerden belli olur.
- C) Vücudunu kirden, ağızını küfürden, kalbini kibirden koru.
- D) Temiz elleri olan insanların da kirli düşünceleri vardır.
- E) Evini temiz tut, misafir gelebilir; kendini temiz tut, Azrail gelebilir.

TEST
19

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

- A) Yazarlarımızın çoğu yalnızca kendi ürünlerinin ne amaçla üretildiğini sayıp dökerek bir anlamda abesle iştigal ediyorlar.
- B) O kadar korktular, o kadar pistılar ki arkalarına bile bakmadan kaçımaya başladılar.
- C) Halep'ten İstanbul'a döndüğü gün ayağının tozu ile devrin padişahını görmeye gitmişti.
- D) Benimki bir yapı meselesi, ben böyleyim; aldırımıyorum, hoşgörümü kullanıyorum.
- E) Üç dört kişi birden besmele çekmişlerdi ve hepsi birden okumaya başlamışlardı.

2. Mutluluk ve gülmek uzaktan her ne kadar kardeş çocukları gibi görünüyorsa da aslında hiç de öyle değildir. İnsanın gülebilmesi, güler yüzlü olması için mutlu olması değil, içinin aydınlık ve berrak olması gerekir. Mutlu olunca güleceğiz diyenler beklemesinler çünkü mutluluk diye ayrı bir duygu yok. Mutluluk, insanın duyularındaki ve hayata bakış tarzındaki iyimserlikte gizlidir. İyimser olan insanların iç dünyaları dengelidir, dolayısıyla yüzleri güler. Gülmek de mutluluk yolundaki en etkili silahtır. Bir bakarsınız, gücün kuvvetin yapamadığını yapar; kilitli kapıları açar. Dengeli bir hayat yaşamak istiyorsanız her şeyden memnun olmaya çalışın. Yüzünüzün ifadesini daima kontrol altında bulundurun. Nazik, terbiyeli, sıcak bir gülümseyiş, yüzünüzün gerçek güzelliğidir. Bunu alışkanlık haline getirirseniz birçok şey kazanacak; sonunda, mutlu olduğunuzu hissedeceksiniz. Özetle; mutlu olduğumuz için gülmek yerine mutlu olmak için gülmeliyiz.

Bu metinde verilmek istenen mesajı en iyi açıklayan özdeyiş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gülmek için mutlu olmayı beklemeyin.
- B) Bedeli ölçülemeyecek ama en maliyetsiz eylem, gülmektir.
- C) Gülmek, dünyanın her yerinde aynı anlamı temsil eder.
- D) Hayata meydan okumanın en önemli silahıdır gülmek.
- E) Dünyanın tüm ödülleri sadece güler yüzlü insanlara aittir.

3. I. Etle tırnak gibi: Birbirlerine candan bağlı, sıkı ilişkili
II. Gözleri dönmek: Ağlayacak kadar duygulanmak
III. Husumet beslemek: Düşman olmak
IV. İkilime düşmek: Karar verememek
V. İleri geri etmemek: Uzun boylu tartışmamak, sorgu sual etmemek

Yukarıdaki deyimlerden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Geçmişe mazi, yenmişe kuzu derler,
Akıntıya kürek çekiyorsun
Bir açığı bulmak için
Saman altından su yürütüyorsun.
Sen söyleyip sen dinliyorsun
Yangına körükle gidiyorsun,
Benim o taraklarda bezim yok
Günahımı alıyorsun.

Bu şiirde kaç tane deyim kullanılmıştır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

5. Yaz, olanca sıcaklığıyla hükmünü sürüyor. Odamın yüksek penceresinin bir kanadı, gün boyu açık duruyor. Pencerenin hemen önünde komşum, meşe ağacı, var. Palamutları büyümeye başladı. Geçen yıl onunla tanıştığımızda yine temmuz ayının bugünlerinde, biraz sancılıydı. Arada da âdeta bir insan gibi inlediğini duyar gibi olurdum. Eski komşusu onunla pek ilgilenmemiş, hatrını sormamıştı herhâlde hiç. Bir zaman sonra kollarından birinin, pencerenin ahşap gölgeğinin demiriyle duvar arasında sıkışmış olduğunu gördüm. Bunu kendisi yapmış olamazdı. Göz göre göre ve bile bile kendi kolunu buraya uzatması ve kendisine büyük bir acı veren bu duruma razı olması mümkün değildi. Böyle olsaydı kolu böylesine ters dönmüş olmazdı.

Aşağıdaki açıklamalardan hangisi bu parçada altı çizili söz gruplarından birine ait değildir?

- A) Etki, hız vb. sürmek, devam etmek
- B) Bir kimseye 'nasılsınız, ne durumdasınız' anlamında nezaket sorusu yönelmek
- C) Kendisine yapılan bir öneriyi seve seve ve hemen kabul etmek
- D) Olacağı bilindiği hâlde önlem alınmadan.
- E) Uygun bulmak, beğenmek, benimsemek, istemek, kabul etmek

6. * Acemilik çekmek
* Adı bile okunmamak
* Affını dilemek
* Ağzı dili tutulmak
* Aksiliği tutmak

Aşağıdaki açıklamalardan hangisi yukarıdaki deyimlerden herhangi biri ile eşleşmemektedir?

- A) Her şey ters gitmek
B) Alışamadığı bir işte zorluk çekmek
C) Birine veya bir şeye hiç önem verilmemek
D) Bir iş veya görevi yerine getiremeyeceğini neza-
ketle bildirmek
E) Beklenmedik bir durum karşısında heyecanlan-
mak, hayranlık duymak

7. **Aşağıdaki özdeyişlerden hangisinin ana düşün-
cesi diğerlerinden farklıdır?**

- A) Kabiliyet olmadıkça sanatçı olunamaz ama çalış-
madıkça kabiliyet hiçbir işe yaramaz.
B) Yetenekler ortaktır, herkes onlara sahiptir ama
önemli olan ilham değil, terdir.
C) Yetenekli bir insanın arkasında, her zaman azim,
çaba ve emek vardır.
D) Bir insanın değeri, büyük yeteneklerine göre de-
ğil; onları nasıl kullandığına bakarak ölçülmelidir.
E) Yetenek yükselmek için bir araçtır ancak hiçbir
yetenek çalışmanın gücünü geçemez.

8. I. Zahirenin ambarı sabanın ucundadır
II. Azı karar, çoğu zarar.
III. İşten artmaz, diştten artar.
IV. Bol bol yiyen, bel bel bakar.
V. Dost ağlatır, düşman güldürür.

**Aşağıdaki konulardan hangisi yukarıdaki atasöz-
lerinin herhangi birinde yer almamaktadır?**

- A) Alay etmek
B) Çalışmak
C) Tokgözlü olmak
D) Tutumlu olmak
E) Savurganlık

9. **Aşağıdaki metinlerin hangisinde diğerlerinden
daha fazla deyim yer verilmiştir?**

- A) Ustaca muhabbet etmeyi bilen kişilerin en kritik
anlarında açmış olduğu kartlarıdır kısa özlü söz-
ler. Ruhun derinliklerine işler çoğu zaman. Söyle-
nen kişinin karşı tarafı değerli olarak gördüğünün
ise en büyük kanıtıdır bu sözler. Zaten değerli
görülme konusuna bile gerek görülmez o ki-
şilerle.
B) Yüzyıllardır kendisini karşısındaki insana anlat-
ma çabası gösteren insanın en büyük yardımcısı
olarak atfedilmiştir kısa özlü sözler. Hem konu-
şan kişiyi yormadan hem de dinleyen kişiyi sık-
madan, ayarında verilir bu sözler. Anlatılmayan
ne varsa bu kısa özlü sözler anlatır kişinin yerine.
C) Sizin hata etmenizi istemez sevdiğiniz. Bu
yüzden her yaptığınız işin önünde ve sonunda
sizlerin bir şeyler öğrenmesini hedef güder. Bu
yüzden genellikle büyükler tarafından söylenen
öğretici özlü sözler, ayaklarımızın üstünde dur-
mamızı sağlamak amaçlıdır çoğu zaman.
D) Geçmişteki tecrübelerini şimdiki nesle aktarmak
isteyen kişiler, aynı hataları onlar da tekrarlama-
sın diye nasihatlerini hep bir öğretici sözle beze-
mişlerdir. Hangi muhabbet olursa olsun sonunda
öğretici bir özlü söze rastlamak mümkündür bir
büyükle konuşurken.
E) Bazen uzun cümlelerin açıklayamadığı şeyleri
iki kelimelik cümleler açıklar insana. Derin özlü
sözler de karşısındaki kişiyi kırmadan ona anla-
tılmak istenilen en saf duyguları açıklamaya ça-
lışır kendinde. Kimi zaman sevgiliye söylenir bu
sözler kimi zamansa en yakın dosta.

10. Bir varmış bir yokmuş evvel zamanların birinde ada-
mın birinin bir keçisiyle bir de eşiği varmış. Keçi:
"Ona benden daha iyi bakıyorlar! Onu benden daha
iyi yediyorlar!" diye eşiği kıskanmış. Bir kurnazlık
düşünmüş, eşiğe demiş ki: "Ne olacak senin bu du-
rumun? Bir değirmen taşına koşarlar, onu çevirirsin,
bir arkana yük vururlar, onu taşırsın! Bir gün rahat
ettiğin yok... Ben senin yerinde olsam ne yaparım,
bilir misin? Bir hendeğin yanından geçerken kendimi
hendeğin içine yuvarlayıveririm, belki birkaç gün bu
şekilde dinlenirim!" Keçi işte böyle demiş, eşek de
inanmış onun sözüne, hendeğin yanından geçerken
kendini atıvermiş. Bütün vücudu yara bere içinde
kalmış. Efendisi hemen bir baytar getirmiş, ondan
ilaç sormuş. Baytar, eşiğin ötesine berisine bakmış,
en sonunda: "Bir keçi ciğeri bulup kaynatacaksın,
suyunu bu hayvana içireceksin; iyileştirmenin başka
yolu yok." demiş. Adamcağız da eşiği iyileşsin diye
keçiyi gözden çıkarmış, kesivermiş.

**Yukarıdaki masalda geçen olayı en iyi açıklayan
atasözü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Kazma elin kuyusunu, kazarlar kuyunu.
B) Bir deli kuyuya bir taş atar, kırk akıllı çıkaramaz-
mış.
C) El yarası onulur, dil yarası onulmaz.
D) El yumruğu yemeyen kendi yumruğunu değir-
men taşı sanır.
E) El için kuyu kazan, evvela kendisi düşer.

11. Aşağıdaki deyimlerden hangisinin kalıbı bozularak anlatım bozukluğu meydana gelmiştir?

- A) Dost yüzünden, düşman yüzüğünden belli olur.
- B) Dost ile ye, iç; alışveriş etme.
- C) Dostluk başka, alışveriş başka.
- D) Dostluk kantarla, hesap miskalle.
- E) Dostun attığı taş baş yarmaz.

12. Adamın biri kötü yoldan para elde eder ve bir inek alır. Daha sonra bundan çok pişman olur ve bunu iyi bir şeye çevirmek için bu ineği Hacı Bektaşî Veli'nin dergâhına bağışlamayı düşünür. Dergâhlar o zamanlar aşevi şeklinde de kullanılan yerlerdi. Adam Hacı Bektaşî Veli'nin dergâhına gider ve olanları anlatır. İneği dergâha bağışlamak istediğini söyler. Hacı Bektaşî Veli helal olmadığını söyleyerek kurbanı istemez. Bunu duyan adam ineğini alır ve Mevlevî dergâhına gider. Aynı şeyleri Mevlana'ya da anlatır. Mevlana ise büyük bir hoşgörü ile ineği kabul eder. Adam durumu Hacı Bektaşî Veli'ye de anlattığını fakat onun ineği kabul etmediğini söyler. Bunun üzerine Mevlana şöyle yanıt verir.

– Biz karga isek Hacı Bektaşî Veli şahindir. Bizim konduğumuz leşe o konmaz. Bu nedenle de biz bu hediyeyi kabul etsek de o kabul etmez.

Adam bunun üzerine tekrar Hacı Bektaşî Veli'nin dergahına gider. Durumu anlatır. Kendisinin kabul etmediği ineği Mevlana'nın kabul ettiğini söyler. Hacı Bektaşî Veli ise şöyle yanıt verir:

– Bizim gönlümüz su birikintisi iken Mevlana'nınki bir okyanustur. Bu sebeple bir damla ile bizim gönlümüz kirlenir fakat onun gönlü kirlenmez. Bu sebeple Mevlana senin hediyeni kabul etti, der.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi verilen metni özetler?

- A) Balta değmedik ağaç olmaz.
- B) Ağaç meyvesi olunca başını aşağı salar.
- C) Her ağaçtan kaşık olmaz.
- D) Meyve veren ağaç taşlanır.
- E) Ağaç ucuna yel değer, güzel kişiye söz değer.

13. Ben de o yerleri diyar diyar dolaştım, ziyaret ettim.

Yukarıdaki altı çizili ikilemenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çabukluk
- B) Kesinlik
- C) Pekiştirme
- D) Çokluk
- E) Yaklaşıklık

14. “Sen sabahlar ve şafaklar kadar güzelsin

Sen ülkemin yaz geceleri gibisin

Saadetten haber getiren atlı kapını çaldığında

Beni unutma

Ah! saklı gülüm

Sen hem zor hem güzelsin

Şiirlerimin ılıklığında açılmalısın

Sana burada veriyorum hayata ayrılan buseyi

Sen memleketim kadar güzelsin

Ve güzel kal”

Aşağıdaki deyimlerden hangisinin anlamı bu şiirin teması ile aynıdır?

- A) Kulaklarına kadar kızarmak
- B) Göz göz olmak
- C) El kapısına düşmek
- D) Burnundan düşen bin parça olmak
- E) Gurbet çekmek

15. Aşağıdaki atasözü ikililerinden hangisi anlam ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Akan suya inanma, el oğluna güvenme./ İnsan oğlu çiğ süt emmiştir.
- B) İyilik yap denize at. / Merhametten maraz doğar.
- C) Aç ayı oynamaz. / Aç bırakma hırsız edersin, çok söyleme arsız (yüzsüz) edersin.
- D) Ağır yongayı yel kaldırmaz./ Ağır kazan geç kaynar.
- E) Birlikten kuvvet doğar. / Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.

TEST
20

1. 1. Göndermek, yollamak: Dün yine ona mektup attım.
2. Sıkıntı dolayısıyla giyilen bir şeyi çıkarmak: Sıcak basınca sırtındaki ceketi attı.
3. Bilmeden, kestireerek söylemek: Bilgi yarışmasında attı ama tutturamadı.
4. İstenilmeyen bir şeyi kendi malı olmaktan çıkarmak: Bu lüzumsuz eşyayı attı.
5. Geri bırakmak, ertelemek: Bu konunun tartışılmasını gelecek haftaya attılar.

Yukarıdaki kaç numaralı anlam bölümünün örneğinde "atmak" sözcüğü bir deyim içinde kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

2. Günümüzde çocuklar neredeyse hiç sokağa çıkıp oyun oynamamaktadır. Sadece sokakta değil evde dahi oyun oynamamaktadırlar. Bunun bazı sakıncaları vardır. Nitekim oyun, çocukların bedensel ve ruhsal eğitiminde önemli bir yer tutar. Oyunlardan ve oyuncaklardan mahrum kalmış bazı çocukların ileride asık yüzlü, sinirli, problemler karşısında çözüm üretmeyen ve sosyalleşemeyen bireyler oldukları görülmüştür. Oyunlar aşırı olmadığı sürece, çocuklar için vazgeçilmez bir eğlence kaynağıdır. Aksi takdirde gelecekte bunun sıkıntılarını çekmek zorunda kalacaktır çocuklar.

Bu metindeki altı çizili söz grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir kimseye ihtiyacı olan bir şeyi vermemek
B) Sahip olunan bir şeyi kaybetmek, kullanamamak
C) Bir durum, içinden çıkılmaz bir hâle gelmek
D) Eldeki olanakların tamamını kullanamamak
E) Az bulunan bir nesneye sahip olmak

3. **Aşağıdaki deyimlerden hangisi diğerlerinden farklı bir durumu açıklar?**

- A) Küplere binmek
B) Sinir kesilmek
C) Dumani tepesinden çıkmak
D) Tepesi atmak
E) Kafası kızmak

4. Divan şiiri, uzun süre yüksek zümreye hizmet ettiği, halka hitap etmediği ve halk kültüründen, halk düşüncesinden uzak olduğu söylenerek eleştirilmiştir. Ancak divan şiiri her ne kadar toplum hayatını yansıtmadığı söylenerek eleştirilmişse de bu toplum yaşamından bütünüyle uzak değildir. Divan şairleri de diğer sanatçılar gibi eserlerinde halk kültürü öğelerinden, halka ait kimi âdet, inanç ve geleneklerden, halk arasında yaygın olarak kullanılan atasözü ve deyimlerden yararlanmışlardır. Son zamanlarda yapılan divan şiiriyle ilgili araştırma ve inceleme çalışmalarında bu konuyla ilgili değerlendirmelere rastlamak mümkündür. Artık araştırmacıların çoğu bu eleştirileri haksız bulduğuna, divan şiirinin günlük yaşamdan sanıldığı kadar kopuk ve uzak olmadığı fikrine dikkat çekmektedir.

Böylece divan şairlerini halk kültürü açısından değerlendiren çalışmalar aracılığıyla sanıldığı ya da söylendiğinin aksine divan şairlerinin şiirlerinde çeşitli halk kültürü öğelerinden yararlandıkları açıkça ortaya çıkacaktır.

Bu parçada numaralandırılmış altı çizili söz gruplarından hangisi deyim değildir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

5. **Aşağıdaki özdeyişlerden hangisi "İnsanlar haklı olduklarını düşündükleri ve normal yollarla haklarını alamayacaklarını anladıkları zaman kaba kuvvete başvurabilirler. Böyle bir durumun ortaya çıkmaması için adalet mekanizmasının çok iyi işleyip silahları susturması gerekir." anlamını taşımaktadır?**

- A) Adalet, haksız olana haksızlık gibi gelir. Çünkü her insan kendi gözünde suçsuzdur.
(Daniel Defoe)
- B) Bir yerdeki haksızlık, adalet için her yerde tehlikedir.
(Martin Luther King)

- C) Adalet dünyadan kalkarsa, insan hayatına değer verecek bir şey kalmaz.
(Kant)

- D) Adaletin egemen olduğu yerde, silahın yeri yoktur.
(Amyot)

- E) Hükümdar haksız olarak bir köylüden yumurta alırsa, adamları köylünün bütün tavuklarını alır.
(Sadi)

6. Aşağıdaki cümlelerde geçen ikilemelerden hangisi oluşumu bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Güçlü kuvvetli bir babası, onu seven bir annesi vardı.
- B) Onlar da o günden sonra mutlu mesut yaşadılar.
- C) Benim gizlim saklım yoktur, deyip sözlerini noktaladı.
- D) Hafta sonları cümbür cemaat pikniğe giderdik.
- E) Düşününe hısım akraba herkesi çağırmıştı.

7. Yolda giderken bir cüzdani bulduğunuzu düşünün. İçinin tam da sizi rahat ettirecek miktarda para dolu olduğunu da düşünün. Şimdi ne yapacaksınız? Cüzdanı alıp eve götürüp ihtiyaçlarınızı karşılayabilirsiniz. Ancak içinizden bir ses siz cüzdanı alırken birinin görüp görmediğini sorgulayıp duruyor. Ve siz sırf bu yüzden cüzdanı polise götürebilirsiniz. Peki bu davranışlardan hangisi daha ahlaki? Eve gidip ihtiyaçlarınızı karşılamak mı, korkuyla cüzdanı polise teslim etmek mi? Rahat olun, işte size Kant'ın cevabı: "İkisi de ahlaki değil." Çünkü hiçbirinde o cüzdanın sahibine teslim edilmesinin göreviniz olduğunu düşünmediniz.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu metni en iyi özetler?

- A) Doğruluk minarede kalmış.
- B) Adalet ile zulüm bir yerde barınmaz.
- C) Hak durunca akan sular durur.
- D) Doğru söz yemin istemez.
- E) Emanete hıyanet olmaz.

8. Bilgi, insan hayatına can veren en faydalı ışıktır. İş-ğa egemen olmak için bilgisizliği ortadan kaldırmak gerekir. Bunun için çok sayıda faydalı eser okumalıyız. Eser, çalışarak meydana getirilir. El emeğinden, alın terinden, göz nurundan payını almamış bir eser düşünülemez. Çalışma, insanı verimli yapar. Çalışmanın zevkiyle varmayan insan, can sıkıntısından kurtulamaz. Övünülecek bilgi, çalışarak, gözlem ve deney yaparak öğrendiğimiz bilgidir. Bilgiyi sağlam ve köklü şekilde öğrenenler ona egemen olurlar. Bilgiye hakim olmanın yolu, çalışkanlığın çetin fakat huzur getiren köprüsünden geçer. Gençken bilgi ağacını dikip büyütmezsek, ihtiyarladığımız zaman gölgesinde barınacağımız bir ağacımız olmayacaktır. Bilgimizi, çalışmamızla olumlu anlamda değerlendirmek zorundayız.

Aşağıdaki sözlerden hangisi bu metinde anlatılmak düşüncesi en iyi açıklar?

- A) Bilgi sonsuza dek cehaleti yönetecektir.
- B) Gerçek mutluluk mal mülkte değil, bilgide saklıdır.
- C) Bilginin efendisi olmak için çalışmanın uşağı olmak şarttır.
- D) Hiçbir acı cehaletten daha fazla hezimet verici değildir.
- E) Bütün sahip olduğumuz bilginin tecrübe ile başladığına şüphe yoktur.

9. Özellikle çıkarlarını düşünen insanların çoğaldığı, fedakârlığın azaldığı yerlerde yalan dolan, hile, ah-lâksızlık artar ve insanlar iki yüzlü olurlar. Böyle bir ortamda doğru sözlü olan, sözünü esirgemeyen ve sakınmadan herkesi eleştiren kişiyi kimse sevmez. Herkes onu kınar, yanından ve yöresinden uzaklaştırmaya çalışır. Çünkü bu kişi doğru sözleriyle ahlâksızlık üzerine bina edilmiş menfaat düzenini bozma-ya çalışır ve çok kimseyi rahatsız eder. Dolayısıyla çıkarları zedelenen, kusurları yüzüne söylenen, iki-yüzlülükleri yüzlerine çarpılan insanlar tarafından hor görülürler.

Bu durumu aşağıdaki atasözlerinden hangisi en iyi özetler?

- A) Doğru söyleyenin tepesi delik olur.
- B) Doğrunun yardımcısı Allah'tır.
- C) Doğru söz katarından belli olur.
- D) Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.
- E) Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.

10. Barış Bardakçı hayalet bir sanatçı. Röportaj vermiyor. Sosyal medyada yer almıyor. Okurların karşısına kanlı canlı bir adam olarak çıkmıyor. Yalnızca adı ve sözcükleri var. Bir filmi izlemeye başladığımızı varsayalım. Başlangıçta yaşamdan sıyrılır ve kendimizi filmin yarattığı kurgu dünyasına teslim ederiz. İçine girdiğimiz dünyanın kurgu olduğunu bilsek de kendimizi yaşamdan soyutlamak için bunu yaparız. Ancak filmdeki karakterlerden biri kameraya baksa, göz kırpsa bu dünyadan koparız. Barış Bardakçı da yazar olarak kamerayı yadsıyor. Sözcüklerle yarattığı kurgu dünyasının kendi görüntüsüyle inandırıcılığını yitireceğinin bilincinde. Aslında kendisi yokmuş, sadece sözcükleri varmış gibi davranıyor ve kendisini yaşarken öldürüyor.

Bu parçada sözü edilen kişi için, en uygun deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kabuğunu çatlatmak
- B) Kabuğuna çekilmek
- C) Kabuksuz yumurtlamak
- D) Kabuk bağlamak
- E) Kabuk tutmak

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklayıcısıyla birlikte verilmiştir?

- A) Mahalle bir anda cadı kazanı gibi kaynamaya başladı.
- B) Bırak o silahı elinden, eceline mi susadın sen?
- C) Senin bu tuhaf şakaların da kabak tadı verdi artık.
- D) Toplantıda söylediği sözler abes kaçtı, ortama hiç uygun değildi.
- E) Planlar suya düştü, yine istediğimiz sonuçtan çok uzağız.

12. Kuzey Atlantik'teki kasırgalar ekseri olarak haziran-dan ekime kadar olur. Bu müddet zarfında deniz yüzeyinde sıcak ve rutubet en fazla hâldedir. Mayıs ve kasım aylarında daha az, diğer aylarda ise pek seyrek meydana gelir. Kuzey Atlantik bölgesinde yılda meydana gelen ortalama tropik siklon miktarı sekizdir. Bunun beşi ise kasırga tipindedir. Eylül ayında Atlantik Okyanusu'nun güneyindeki büyük subtropikal anti-siklon bölgesinde tropik fırtınalar eser. Antisiklon bölgesinin güneyinde esen doğu rüzgârları tarafından tahrik edilerek birkaç günlüğüne batı istikametine kayar. Fırtınaların çoğu antisiklon bölgesinin batı ucundan kıvrılarak bazıları Amerika'yı kasıp kavurur. Diğerleri ise kıyıdan geçer. Diğer fırtınalar kıvrılmadan batı istikametinde doğruca eserek Meksika Körfezi'ni veya Orta Amerika'yı etkisi altına alır. Mevsimin başında ve sonunda patlak veren kasırgalar meydana geldikten sonra kuzey istikametinde eserler. Fırtınaların hızı ortalama 80-240 km'yi bulur.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözlerden birinin anlamını karşılamaz?

- A) Genelde, çoğunlukla
- B) Bir işi yapmaya zorlamak
- C) Olmak, oluşmak, ortaya çıkmak
- D) Çok zarar vermek, mahvetmek
- E) Beklenmedik bir olay ansızın ortaya çıkmak

13. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi hem gerçek hem mecaz anlamını düşündürecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.
- B) Ateş düştüğü yeri yakar.
- C) Ağaç yaşken eğilir.
- D) Çivi çıkar ama yeri kalır.
- E) Hamama giren terler.

14. Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nın ardından yeni bir savaşı başlattı; bu, Türk toplumunu her alanda değiştirme, çağdaştırma savaşıydı. Cumhuriyet ilan edildi, saltanat kaldırıldı, eğitim ve öğretimde birlik sağlandı; yargıda, giyim ve kuşamda yenilikler yapıldı. Uluslararası saat ve takvim benimsendi. Atatürk bu devrimlerle çağdaş ve ileri bir ulus yaratmayı amaçlıyordu. Yazı konusunda olduğu gibi, dil konusundaki tartışmalar da Tanzimat'la birlikte süregelmekteydi. Cumhuriyet'le birlikte güçlenen ulusçuluk, halkçılık gibi ilkeler dilde de bir devrimi gerektiriyordu. Atatürk'ün deyişiyle "dilimizi yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarmak" gerekiyordu. Harf devriminden sonra Atatürk, dil konusunu da ele aldı. 1 Eylül 1929'da okullardan Arapça ve Farsça dersleri kaldırıldı. Bu, dilimizin yabancı sözcüklerden arınmasında önemli bir adımdı.

Atatürk'ün aşağıdaki sözlerinden hangisi bu parça ile ilişkilendirilemez?

- A) Bir millet savaş alanlarında ne kadar zafer elde ederse etsin, o zaferin sürekli sonuçlar vermesi ancak kültür ordusu ile mümkündür.
- B) Türk Milletinin istidadı ve kesin kararı medeniyet yolunda, durmadan, yılmadan ilerlemektir.
- C) Hürriyet olmayan bir memlekette ölüm ve çöküş vardır. Her ilerleyişin ve kurtuluşun anası hürriyettir.
- D) Medeni olmayan milletler, medeni olanların ayakları altında kalmaya mahkumdur.
- E) Asla şüphem yoktur ki, Türklüğün unutulmuş büyük medeni özelliği ve büyük medeni kabiliyeti bundan sonraki gelişmesi ile geleceğin yüksek medeniyet ufkunda yeni bir güneş gibi doğacaktır.

15. Kültürün dinamik bir sistem olduğu bilinmektedir. Bu dinamizm, kuşkusuz en çok söz ile nesilden nesile aktarılan anonim karakterli ürünler için söz konusudur. Yani, sözlü kültür geleneği içinde oluşturulan ürünler, o günün şartlarına en iyi bir biçimde ayak uydurabilme evsafına sahiptirler. Bu açıdan bakıldığında üzerinde durduğumuz atasözlerinin söz konusu ettiğimiz vasıfları taşıdığını görebilmek mümkündür. Bu hâliyle kültürün en önemli özelliklerinden olan "dinamik olma özelliği"ni üzerinde belki de en iyi taşıyan atasözlerini "donmuş kalıplar" olarak nitelendirmek ne derece doğrudur? Bu noktada biz, atasözlerinin çoğunun kalıp ifadeler olduğunu kabul etmekle birlikte onları donmuş ürünler olarak nitelendirmenin tartışmaya açık olduğunu belirtmek istiyoruz.

Bu açıklamadan yola çıkılarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamayız?

- A) Yazar, atasözlerinin kalıplaşmış ifadeler olması hususunu tartışmaya açmak istemiştir.
- B) Yazar, atasözlerinin kendini yenileyebilen bir yapıda olduğunu savunmuştur.
- C) Yazar, kültürün hareketli bir yapıya sahip olduğunu belirtmiştir.
- D) Yazar, atasözlerinin nesilden nesile aktarıldıkça özünden uzaklaştığını belirtmiştir.
- E) Yazar, atasözlerinin genel olarak kalıp olma özelliğine sahip olduğunu söylemiştir.

TEST
21

1. Gün gelir Nasreddin Hoca yumurtacılığa başlar. Fakat çevredekiler, hocanın bu işteki sisteminde bir farklılık sezer. 10 paraya alıp 9 paraya sattığı yumurtalardan ötürü neredeyse iflas edecek olan hocanın bu durumuna dostları dayanamaz: “Hoca, sen ne yapıyorsun? Fazla paraya alıp eksik paraya satıyorsun” Hoca hemen atılır: “Sağ olun, dostlarım sağ olun. Ben ne yaptığımı iyi bilirim,

Bu metin, anlam akışına göre aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanmalıdır?

- A) Dost ağılatır, düşman güldürür
B) Dost başa, düşman ayağa bakar
C) Dost kara günde belli olur
D) Parayla dost bulunmaz
E) Dostlar alışverişte görsün
2. Ünlü İslam komutanı Tarık bin Ziyad, komutasındaki ordusu ile birlikte gemilerle bugün adına Cebeli Tarık dediğimiz boğazdan İspanya'ya geçmiş. Tarık bin Ziyad ve askerleri karaya ayak bastıklarında, İspanya kralının yüz bin kişilik bir ordu hazırladığı ve saldırıya geçeceği söylentisi ordu içinde yayılmaya başlamış. Tarık bin Ziyad, askerlerinin endişe duymaya başladığını fark eder. Bütün askerlerin yüksekçe bir tepeye çıkmasını emreder ve sahilde bıraktığı birkaç askere ise gemilerin yakılmasını söyler. Tarık bin Ziyad, askerleri ile birlikte bulunduğu tepeden gemilerin alev alev yanışını izlemiştir. Durum karşısında ne yapacaklarını şaşırarak askerlere dönüp, tarihe iz bırakan şu konuşmayı yapmıştır:

“Gördüğünüz gibi artık geriye dönüşümüzün bir yolu yok. Gemileri yaktık... Ya gelen İspanya ordusuyla savaşır ilerleriz, ya da ölürüz. Ona göre savaşın!”

İslam ordusu, İspanya kralının ordusuyla çarpışıp galip gelir. Böylece Endülüslü Emevi Devleti'nin temelleri atılmış olur.

Bu metinde yer alan “gemileri yakmak” sözüyle aşağıdakilerden hangisi kastedilmemiştir?

- A) Geri dönüşü olmayan kararlar vermek, her şeyi göze almak
B) Verdiği karardan geri dönmesini sağlayacak sebepleri yine kendisi yok etmek
C) Geriye dönmesi olanaksız bir davranışta bulunmak
D) Başkalarının görüşlerini dinlemeyip yok saymak
E) Hedefe ulaşmak için en az sayıda olasılığa kilitlenmek

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer alan ikileme cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?

- A) İçeri girer girmez çocuklarına sarıldı.
B) Yine olur olmaz işlerle uğraşmaya başladı.
C) Kedi atlar atlamaz güvercin de uçuverdi.
D) Dosyaya bakar bakmaz seni arayacağım.
E) Köşeyi döner dönmez köpeklerle rastlaştı.

4. I. Ayağını yorganına göre uzat.
II. Mum dibine ışık vermez.
III. Minareyi çalan kılıfını hazırlar.
IV. Bal tutan parmağını yalar.
V. Deniz kenarında dalga eksik olmaz.

Numaralandırılmış atasözlerinden hangisi yalnızca mecaz anlama sahiptir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdaki atasözleri, anlam bakımından ikişerli gruba ayrıldığında hangisi dışarıda kalır?

- A) Sabreyle işine, hayır gelsin başına.
B) Açık ağız aç kalmaz.
C) Boş gezmekten bedava çalışmak yeğdir.
D) Er olan ekmeğini taştan çıkarır.
E) İşleyen demir ışıldar.

6. Dilimizde “kemik” kelimesi ile ilgili birçok deyim yer almaktadır. Örneğin “birini küçük bir çıkarla susturmak” anlamında “ağızına bir kemik atmak” deyimini, “iyice, en son sınıra dek” anlamında “kemiğine kadar” deyimini, “karşı gelerek bağırıp çağıran birini susturmak için ona bir çıkar sağlamak” anlamında “köpeğin ağızına kemik atmak” deyimini, “çok zayıf olmak” anlamında “kemik gibi” deyimini, “çok zayıflamak” anlamında “kemikleri sayılmak” deyimini bunlardan bazılarıdır.

Metinde geçen deyimlerden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) Ağızına bir kemik atmak
B) Kemiğine kadar
C) Köpeğin ağızına kemik atmak
D) Kemik gibi
E) Kemikleri sayılmak

7. “Dedikodudan hoşlanmam, kedilerden hiç hoşlanmam.” Yazarın denemelerinin çoğu böyle tümcelerle başlıyor. Bu yaratıcı olmayan yazarın işidir. Usta bir denemeci yazısına böyle başlamış. O da öyle başlarsam başarıya ulaşırım, diye düşünmüş. Be hey yazar! Niçin kendi kafanın içindekileri boşaltmazsın da başkalarının kafa ürünlerine el atarsın? Kendi duygu ve düşüncelerinin bir değeri yoksa bile yine de kendi yağınla kavrulmaya bakmalısın. Hiç değilse senin için şöyle derler: “Eh, o da kendi hâlinde bir yazardı, ortaya usta işi ürünler koymadı ama kendi bahçesini eşelemiş, başkasının bahçesinden yasak meyveler toplamamıştır.

Bu metinde geçen “kendi yağıyla kavrulmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendi üzerinde bulundurmak, kendi varlığı içinde yer almasını sağlamak
- B) Uğraştığı işi sadece kendisi için yapmak
- C) Çok korkak olmak, bir sakınca söz konusu olmayan işlere girişmekten bile korkmak
- D) Yalnız başına, istediği gibi davranmak
- E) Elinde bulunanla geçinip kimseye muhtaç olmamak
8. Kimisi, önemi büyük birkaç işi bir arada yapmaya kalkışır. Bu ise çok zor ve sakıncalıdır. Çünkü gücü ve dikkati dağıtır. Buna aldırmayanlar çocuklukta yapmaya kalkıştıkları işleri sekteye uğrattılar.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu metnin ana düşüncesini en iyi açıklar?

- A) İki at bir kazığa bağlanmaz.
- B) İki cambaz bir ipte oynamaz.
- C) İki karpuz bir koltuğa sığmaz.
- D) İki baş bir kazanda kaynamaz.
- E) İki emini bir yemin aralar.
9. **Aşağıdaki deyimlerden hangisi “ölmek” kavramı ile ilgili değildir?**
- A) Öbür dünyayı boylamak
- B) Kefeni boynunda olmak
- C) Dünyaya gözlerini yummak
- D) Dünyaya yuf borusu öttürmek
- E) Hakk’a yürümek

10. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?**

- A) Çiftçiye yağmur, yolcuya kurak; cümlenin muradını verecek Hakk.
Çiftçi, geçimini toprağı ekerek sağlamaya çalışan kimsedir. Bu bakımdan toprağı zamanında ve iyi sürmeli, tohumunu zamanında ekmelidir. Eğer bu işlerini zamanında ve lâyıkıyla yapmazsa, iyi verim alıp ambarlarını dolduramaz; başkasına muhtaç olup kapı çalar hâle gelir. Hemen her işte durum aynıdır. İyi sonuç almak isteyen kişi, işini zamanında ve iyi yapmalıdır.
- B) Çocuğun yediğı helâl, giydiğı haram.
Çocuğun sağlıklı, dinç ve güçlü olması için iyi beslenmeye ihtiyacı vardır. İyi beslenmeyen çocuk kimi hastalıkların pençesine kolayca düşebilir ve sağlıklı bir gelişim gösteremez. Bu bakımdan onun gelişip büyümesi, iyi beslenmesi için ne kadar para harcansa yerindedir. Ancak giyim için yapılan hesapsız harcamalar doğru değildir. Çocuk giydiğı elbisenin kıymetini bilemez, hor kullanır, kirletir ve paralar. Ayrıca gittikçe büyüdüğü için bugün kullandığını yarın da kullanamaz. Bu sebeple gerekli olan dışında çocuğı pek pahalı giysilerle donatmak yanlıştır.
- C) Çocuk düşe kalka büyür.
Hemen her çocuk emeklemeye, yürümeye başladığı zamanda sık sık düşüp şurasını ya da burasını incitebilir. Bu durum son derece doğaldır. Anne baba bunun için kaygı duymamalıdır.
- D) Çok bilen çok yanılır.
Bir insan çok bilgi sahibi olabilir. Ama bu demek değildir ki her şeyin mahiyetini biliyor. Onun da bilmediğı, inceliğini kavramadığı pek çok şey vardır. Bu bakımdan bilgisi sebebiyle bir insan kendisine güvenip öyle olur olmaz şeylere karışmamalıdır. Yoksa yaptığı bir hareket, söylediğı bir söz, fark etmediğı bir durum onu yanılgıya düşürüp zor durumda bırakabilir.
- E) Çok havlayan köpek ısırmaz.
Bilinen şu ki, bağırıp çağırarak, yapacağı kötülüğü açıkça söyleyen, sözleriyle karşısındakini korkutmaya çalışan kimse, saldırıda bulunamaz; istese de bunu yapamaz. Bunun aksine, sesini çıkarmayıp sinsi hareket edenler tehlikelidirler. Onlar yapacaklarını yapıp gösterirler.

11. I. Yatan aslandan gezen tilki yeğdir. (Çalışma)
 II. Ağaç ne kadar uzasa göğe ermez. (Alçak gönüllük)
 III. Aslan yer, tilki bakar. (Fakirlik)
 IV. Aba vakti yaba, yaba vakti aba. (Ucuza elde etme)
 V. Zahmetsiz rahmet olmaz. (Emek verme)

Yukarıdaki açıklamalardan hangisi ayraç içindeki özellikle uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Ahlak, bir toplumda yaşayan bireylerin uymak zorunda oldukları kurallar bütünü olarak tanımlanabilir. İnsan toplumsal bir varlıktır. Hayatını tek başına idame etmesi mümkün olmadığı için diğer insanlarla beraber yaşar. Başka insanlarla bir arada yaşamak ise bazı toplumsal kurallara uymayı gerektirir. Bu kurallara tüm insanlar riayet ettiği sürece toplum huzur ve refah içinde yaşamını sürdürmeye devam edebilir. Ahlakı sadece yazılı kurallar oluşturamaz. Bir toplumun dinî inancı, örf, âdet ve gelenekleri de ahlaki davranışların ortaya çıkmasında fazlası ile etkilidir. Güzel ahlak, bir insanda bulunabilecek en güzel erdemdir. Ahlaklı insan çevresi tarafından hem sevilir hem de saygı görür. Güzel bir ahlaka sahip olmayan, bir diğer deyişle ahlaksız insanın ise toplum içinde yer edinmesi mümkün değildir. İnsanlar içinde yerimizi belirleyecek en önemli değerlerden biri güzel ahlak iken, elbette bizler de güzel ahlaka sahip olan bir birey olmalıyız. Çocuklarımıza, gelecek kuşaklara örnek olmak için öncelikle kendimiz ahlaklı olmalı, içinde yaşadığımız toplumun ahlaki kurallarına riayet etmeliyiz.

Aşağıdaki özdeyişlerden hangisi bu metnin ana düşüncesi ile anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Ahlak, cemiyetin temelidir.
 B) Ahlak duygumuz, ihtiraslarımızı kontrol eder.
 C) Üstünlüğün en büyüğü, güzel ahlaktır.
 D) Güzel ahlak, dostluğu sağlamlaştırır.
 E) Ahlak, insanla beraber ve onun içinde doğar.

13. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi diğerlerinden farklı bir durumu ifade eder?**

- A) Üzüm üzümüne baka baka kararır.
 B) Baca eğri de olsa dumanı doğru çıkar.
 C) Körle yatan şaşı kalkar.
 D) Topalla gezen aksamayı öğrenir.
 E) İsin yanına varan is, misin yanına var mis kokar.

14. Paranın değerinin düşeceğini bilmiyordum, gafil avlandım.

Bu cümledeki altı çizili söz ile anlatılmak istenen yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Görünüşünü kurtarmaya yönelik birtakım yetersiz çarelere başvurarak kötü bilinen bir yere onur kazandırmaya çalışmak
 B) Bir işi gereği gibi değil, yapıyor dedirtmek için üstünkörü yapmak
 C) Uygun zamanı bulamamak
 D) Dalgın, dikkatsiz, uyuşuk olmak
 E) Bir kimseyi hazırlıksız ve habersiz bir anında yakalamak, güç duruma düşürmek, güç durumundan yararlanmak

15. Dünyadaki her canlı gibi at da ölümlüdür. Günü gelince o da bu dünyadan ayrılır. Ama onun koştuğu, gezdiği meydan onunla gitmez; kendisinden sonrakilere kalır ve onu hatırlatır. İnsan için de durum atinkinden farklı değildir. O da ölümlüdür. Doğacak, yaşayacak ve ölecektir. Ne var ki, bu dünyadan ayrılırken bıraktığı izler sürüp gidecektir. İnsanlar bu dünyada bu izleriyle anılacaklardır. Önemli olan dünya hayatında iyi bir iz (nam) bırakmak ve rahmetle anılmaktır. Bu bakımdan kişi daha yaşarken adını yaşatacak iyi işler yapmalıdır. Unutulmamalıdır ki, yaşarken iyi işler yapan, iyi eserler bırakan kişiler öldükten sonra da unutulmazlar; onları tanıtan eserleriyle de gelecek kuşaklara taşınırlar.

Yukarıda açıklaması yapılan atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) At ölür, itlere bayram olur.
 B) At binenin (iş bilenin), kılıç kuşananın.
 C) At ölür meydan kalır, yiğit ölür şan kalır.
 D) At olur, meydan bulunmaz, meydan bulunur, at bulunmaz.
 E) Ata binersen Allah'ı, attan inersen atı unutma.

TEST
22

1. Yazarlara sık sık sorulur: "Niçin yazıyorsunuz?" Bu soru geçenlerde bir açık oturumda da soruldu. Oturuma katılan bir yazar arkadaşım: "Bilmem ki... Ben zaten doğduğumdan bu yana yazıp duruyorum." diye karşılık verdi. Arkadaşım, herhâlde, "Kendimi bildiğimden beri yazıyorum." demek istedi; "Kendimin bilincinde olduğumdan beri..." Bense yazarın kendi bilincine varmasının, içindeki yara berelerin bilincine varmak olduğunu düşünüyorum.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu parçadaki altı çizili söz grubu ile aynı anlama gelen bir ifade yer verilmiştir?

- A) Neredeyse her gün işe gidip gelmekten yorulmazdı hiç.
B) Tarihi çok eskilere dayanan bu camide huzur buluyorum.
C) Ben böyle alengirli işleri oldum olası sevmemişimdir.
D) Yıllardır onun yanında çalışıyor, ekmek parasını kazanıyordu.
E) Nicedir böyle güzel bir kitap okumamıştım, diye içinden geçirdi.
2. Başarıları kendimizin kabul ederiz, başarısızlıkları ise dış unsurların üzerine atarız. Bu durum, psikolojide "kendine hizmet eden ön yargı" olarak adlandırılır. Adlandırma sizin için yeni olsa bile kendine hizmet eden ön yargıyı okul hayatınızdan bilirsiniz. Eminim, derslerden yüksek notları siz almıştınız, parlak başarılar sizin gerçek bilginizin ve yeteneklerinizin göstergesiydi ama ya bir dersten kalıp başarısız olduğunuzda!.. O zaman öğretmeniniz, size takmıştı, öyle değil mi? Böyle konuştuğum için bana kızmayın! Ben de kendine hizmet eden ön yargıdan günlük hayatımda fazlasıyla yararlanıyorum. Romanım çok satanlar listesine yükselirse kendi sırtımı sıvazlıyorum, tabii ne de olsa şimdiye kadar yazdığım en iyi kitap! Tam tersi bir durumda, yani kitabım yeni çıkan kitap kalabalığının içinde kaybolup gittiğinde ise bunun için de mantıklı sebeplerim var: Ya kıskanç eleştirmenler kitabımı yerden yere vuruyor ya da okur edebiyattan anlamıyor.

Bu parçadaki altı çizili söz ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ön yargıları bir türlü yıkamamak
B) Kendine yasa dışı menfaat sağlamak
C) Öz eleştiri yapamamak
D) Empati kuramamak
E) Peşin hükümlülük suretiyle çıkarıcılık yapmak

3. "Kısa ve özlü, nükteli, güldürücü hikâyecik" olarak tanımlayabileceğimiz fıkra, halk edebiyatının önemli ürünlerinden biridir. Sözlü kültür ortamından doğan ve ağızdan ağıza dolaşarak yayılan fıkralar, yarattığı dönemin ve toplumun kültürel deneyimlerini içinde barındırdığı için aynı zamanda bir sözlü tarih malzemesi olarak görev alır.

Bu parçada kaç tane deyim kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Atasözleri kalıplaşmış sözlerdir. Her atasözü, belli bir kalıp içinde, belli sözcüklerle söylenmiş olan bir biçimdir. Sözcükler değiştirilip yerlerine aynı anlamda da olsa başka sözcükler konulamayacağı gibi atasözlerin biçimi de bozulamaz.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerin hangisinde değişikliğe uğramış bir atasözü vardır?

- A) Bugünkü horoz yarınki kazdan iyidir.
B) Cahilin dostluğundan arifin düşmanlığı yeğdir.
C) Abanın kadri yağmurda bilinir.
D) Hazıra dağlar dayanmaz.
E) Her damardan kan alınmaz.

5. Var olalı beri insan, insanın yardımına ihtiyaç duymuştur. Bu bakımdan ihtiyaç sahibine yardımda bulunmak bir insanlık görevi hâline gelmiştir. Kimi yoksul kimseler birilerine yardım ya da armağan olarak bir şey verirlerse (küçük de olsa) bu onlar için bir fedakârlıktır. Çünkü verdikleri şeyden kendilerinde de yok denecek kadar az bulunmaktadır. Dolayısıyla yardımları ya da armağanları yürekten, içten ve candandır. Bunun yanında zengin olanın yapacağı yardım, fakirin yaptığı yardımdan daha fazla olabilir. Ancak bu onun için fedakârlık sayılmaz. Çünkü ihtiyacından fazla olan malından vermiştir. Dolayısıyla verdiği malın yoksulluğunu çekmiyordur o.

Bu parçada anlatılmak istenen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Az tamah çok ziyan getirir.
B) Azıcık aşım kaygısız başım.
C) Aza kanaat etmeyen çoğu hiç bulamaz.
D) Az veren candan, çok veren maldan
E) Az el aş kotarır, çok el iş kotarır.

6. İzleyici olarak, edebiyat dilinden sinema diline aktarılmış dil karşısında yeterince hassas değiliz. Ortalama izleyici, roman ve hikâyeden uyarlanmış filmleri izlerken metnin diliyle ilgilenmez. Ne izlediği filme ne de bu filmin temel alındığı roman veya hikâyeye dönük karşılaştırmalı bir değerlendirmesi vardır onun. Gerçi günümüzdeki çoğu yapımda, metnin dilinden herhangi bir iz bulmaya çalışmak da sonuçsuz bir çaba olacaktır. "İzleyiciyi ilgilendiren, seyrettiği film-dir." diye düşünenler elbette olabilir; bu durumda, dayandığı roman veya hikâyeyi bize unutturan filmi sorgulama hakkımız doğar.

Bu parçada altı çizili ifade ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Görsel medyaya indirgenmiş
B) Sinemanın büyüdü dünyasına aktarılmış
C) Yazın alanından ekranlara uyarlanmış
D) Edebiyat dünyasından çıkarılmış
E) Kitaplardan daha etkili olmuş

7. • Aşka düşmek
• Basireti bağlanmak
• Gözünü sevda bürümek
• El bağlamak
• Ağzı dili bağlanmak
• Aşka gelmek
• Bel bağlamak
• Sevda çekmek

Yukarıdaki deyimlerden kaçında "aşık olmak" anlamı vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

8. **Mevlana'ya ait aşağıdaki özdeyişlerden hangisi konu bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Aklın, insanlara ayak kösteği olunca o akıl, akıl değildir; yılan ve akreptir.
B) Hevâ ve heves uğrunda o bilgi yükünü taşıma ki, kendi içindeki ilim ambarını göresin.
C) Güzellerin nasıl birbirlerinden farkları, üstünlükleri varsa insanların akıllarında da fark vardır.
D) İmana mensup akıl âdil bir bekçiye benzer, gönül şehrinin koruyucusudur, hâkimidir.
E) Bu aklın ileri görüşü, mezara kadardır fakat gönül sahibinin aklı, sur üfürülünceye dek olacak şeyleri görür!

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikilemenin oluşumu diğerlerinden farklıdır?**

- A) Eski püskü bir kıyafetle yanımıza geldi.
B) Bütün işlerini yarım yamalak yapardı.
C) Sokaktaki çer çöp her yeri kaplamıştı.
D) Karşımda öyle eğri büğrü oturma.
E) Kendine yeni kılık kıyafetler aldı.

10. 1. Dur bakalım daha hele, o yaptıklarının acısı bir bir çıkacak ortaya.
2. Kaçacağım, tövbeler olsun, bir fırsatını bulayım diye ağız yaptı.
3. Onunla yüz yüze gelmek, karşı karşıya olmak istemiyordu.
4. Bu ağza alınmaz söz üzerine karşıdakiler birden alevlendiler.
5. Olan olmuş, bizim teknenin bir yanı, pamuk şil-telere serilir gibi karaya oturmuş.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde deyim, açıklamasıyla birlikte verilmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

11. I. Balık kavağa çıkınca
II. Kırmızı kar yağınca
III. Arpacı kumrusu gibi
IV. Çıkmaz ayın son çarşambası
V. Ayın on dördü gibi

Numaralandırılmış deyimlerin hangisinde "hiçbir zaman" anlamı yoktur?

- A) I ve III
B) II ve IV
C) III ve IV
D) III ve V
E) I ve V

12. Yaşamak güzel şey doğrusu

üstelik hava da güzelse

hele gücün kuvvetin yerindeyse

elin ekmek tutmuşsa bir de

hele tertemizse gönlün

hele kar gibiye alnın

yani kendinden korkmuyorsan

kimseden korkmuyorsan dünyada

iyi günler bekliyorsan hele

iyi günlere inanıyorsan

üstelik hava da güzelse

Yaşamak güzel şey,

Çok güzel şey doğrusu!

Bu şiirde kaç tane deyim yer almaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

13. Bir iş günü gününe yapılmalıdır. İşi yarına bırakmak kimi olumsuzlukları da beraberinde getirir. Yarın daha önemli bir işin çıkmayacağını nereden bilebiliriz? Diyelim ki çıktı, o zaman ne yapacağız? Kuşkusuz bugünkü işten önce onu yapacağız, bugünkü iş de kalacak. Dolayısıyla işler birikmeye başlayacak, çıkmaza girecek. Ayrıca bugün yapılması gereken işin sonraki güne bırakılmasıyla önemini yitirmesi, istenen sonucu vermemesi de söz konusu olabilir.

Bu parçada hangi anlama gelen bir söz yoktur?

- A) Güç şartlar altında, kimseden yardım umudunun kalmadığı bir durumda bulunmak
B) Tam vaktinde, her gün, gününde, tam gününde
C) Bir iş çözümlenemeyecek, içinden çıkılmayacak bir duruma düşmek
D) Değerini kaybetmek
E) Üzerinde konuşulmak, bahis konusu olmak, bahis mevzusu olmak

14. Yıllardır süregelen bu büyük sorun, yetkililere yine soruldu.

Bu cümlede boş bırakılan yere “gizlice” anlamı oluşması için aşağıdaki deyimlerden hangisi gelmelidir?

- A) göz ardı edilerek
B) infiale kapılarak
C) iki arada bir derede
D) gürültüye getirilerek
E) el altından

15. Aşağıdakilerden hangisi “rast gelmek” deyiminin anlamlarından biri değildir?

- A) Hedefi bulmak
B) Balık yakalamak
C) Bulmak
D) Düşünmediği veya düşünülmediği hâlde payına düşmek
E) Düşünmediği, beklemediği bir anda biriyle karşılaşmak

TEST
23

1. Temeli çok eskiye dayanan ve devam eden dostluklar sağlamdır. Kolay kolay bozulmaz. Çünkü dostluğu yaşatabilmeyi başaran eski dostlar pek çok sıkıntılı, acı ve tatlı günleri birlikte paylaşmışlar; birbirlerine duydukları güveni içinde oldukları zamana kadar taşıyabilmişlerdir. Bu bakımdan kimi ufak tefek meseleler yüzünden birbirlerine düşman olamazlar. Öte yandan yeni dostlar arasında ise böyle bir dostluktan söz edilemez. Çünkü birbirlerini yeterince denememişler, sıkıntılara ve acılara birlikte göğüs gerip tavırlarını tam olarak ortaya koyamamışlardır. Dolayısıyla dostluğu oluşturacak güven bağı henüz oluşmamıştır.

Bu parçada açıklaması verilen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Domuz derisi post olmaz, eski düşman dost olmaz.
B) Açma sırrını dostuna, dostunun dostu vardır o da söyler dostuna.
C) Eski dost düşman olmaz, yenisinden vefa gelmez.
D) Eski dost düşman olmaz, olsa da dürüst olmaz.
E) Şeytanın dostluğu darağacına kadardır.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “önce söylediğini başka türlü anlatmak” anlamında bir deyim kullanılmıştır?**

- A) Gazeteye yansıyan haber ağızdan ağıza geçerken açıklığını hemen hemen tamamen kaybetmiştir.
B) Kolonya dökmekten, şeker tutmaktan iyi gözükeceğim diye ağız etmekten yoruldu.
C) Tenha köşelerde ağız ağıza konuşurken yanlarına biri gelecek olursa hemen susuyorlardı.
D) Gelgelelim Akif, Berlin'e gidip de oradaki kahveleri gördüğü vakit ağız değiştirmek zorunda kalır.
E) Ben nasıl ağız kullanıyorsam sen de o yolda konuş.

3. I. Uygar yaşamlarında ekmek elden su göldendi.
II. Çok iyi arabadır; ekmek istemez, su istemez.
III. İşi var, eli ekmek tutuyor, iyi çocuktur.
IV. Bu hamlesi bizim ekmeğimize yağ sürdü.
V. Şu dünyada her birimiz alınımızın teriyle ekmeğimizi çıkarmak zorundayız.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde “ekmek” kelimesi deyim içinde kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Eleştirinin Anatomisi'nin ilk denemesi, Tarihsel Eleştiri ile ilgilidir. Frye, Tarihsel Eleştiri'yi Kipler Teorisi şeklinde ele alarak bu eleştiri türünün edebiyatın kurmaca yapısıyla ilgilendiğini anımsatır. Kurmaca kipler; trajik, komik ve tematik olmak üzere üç kipten oluşur. Yazar, bu kiplerden söz etmeden önce genel anlamda kurmaca üzerinde durur. Aristoteles'in Poetika'sından yola çıkarak kurmaca kavramının genel çerçevesini çizer. Poetika'ya göre edebî kurmacayı belirleyen kahramanın eylemleridir. Bu eylemler göz önünde bulundurulursa kurmaca beş kategoride ele alınabilir. Edebî kurmacada, kahraman tür noktasından insanlardan üstünse ilahi bir varlıktır ve hikâye bir mit ekseninde gerçekleşir. Eğer kahraman, derece bakımından insanlardan üstünse bir romans kahramanıdır ama yine de insandır ve olağanüstü davranışlarda bulunur. Eğer kurmaca kahraman, diğer insanlardan üstün ve doğal güçlerle donanmamışsa o bir liderdir.

Bu parçadaki altı çizili söz ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazın dünyasının tasarlanmış kısmı
B) Edebiyatın gerçek ürünleri
C) Düzyazının büyümlü dünyası
D) Hayal âleminin derinlikleri
E) Edebî ürünlerin ilginç noktaları

5. • Onun sınımsız sohbetlerini özledim.
• Çocuk düşe kalka yürümeyi öğrenir.
• İçeri birden pata küte daldı.
• Onun dediklerini sorgusuz sualsiz kabul etti.
• Bitmek tükenmek bilmeyen bir enerjisi vardı.
• Rüzgâr her yeri darmadağın etti.
• Odunlar çıtır çıtır yanıyordu.
• İçeriden artık ses seda gelmiyordu.

Yukarıda yer alan cümlelerin kaçında ikilemeye yer verilmiştir?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

6. Dilimizde “kürek” kelimesi ile ilgili birçok deyim yer almaktadır. Örneğin; “olmayacak bir iş uğruna boşuna çabalamak” anlamında “akıntıya kürek çekmek”, “bir şeyi kilitli yere koyarak saklamak” anlamında “kilit kürek altına almak”, “eksik hazırlıkla bir işe kalkışmak” anlamında “tek kürekle mehtaba çıkmak”, “aceleyle, telaşla” anlamında “yel yeperek yelken kürek”, “etkili ve ikna edici sözler söylemek” anlamında “kürek kadar dili olmak” deyimleri bunlardan bazılarıdır.

Yukarıda parçada hangi deyim açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) Akıntıya kürek çekmek
B) Kilit kürek altına almak
C) Kürek kadar dili olmak
D) Tek kürekle mehtaba çıkmak
E) Yel yeperek yelken kürek

7. Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

A) **Gün doğmadan kimliği söylenmez:**

Bir iş iyice belli olmadan sonucu hakkında yargı yürütülemez, yarın ne gibi durumlar veya olaylar çıkacağını kimse bilmez.

B) **Hile ile iş gören mihnet ile can verir:**

İşlerini aldatmaca ile yapan kişilerin kazançları helal olmaz.

C) **Gün olur yılı besler, yıl olur günü beslemez:**

Öyle zaman olur ki bir aylık kazanç insanı bir yıl geçindirir, öyle zaman da olur ki bir yıllık kazanç bir ay geçindirmeye yetmez.

D) **Hacı hacı olmaz gitmekle Mekke'ye, dede dede olmaz gitmekle tekkeye:**

Bir işi görünüşte ve biçimsel olarak yapmakla o iş gerçekten yapılmış ve sonuç elde edilmiş olmaz.

E) **Hasta ol benim için, öleyim senin için:**

Kişi kendisi için bir fedakârlıkta bulunan kimseye karşı sırası geldiğinde daha büyük fedakârlıkta bulunur.

8. Aşağıdaki hangisinde deyim cümlelerin anlamına uygun düşmemektedir?

- A) Bugün çok iyiyim, iç güveyisinden halliceyim.
B) Feleğin sillesini yedi de bu hâle geldi gariban.
C) Bir aralık, büyük bir devlet adamı olmak hevesine düştüm.
D) Bana karşı konulunca ifrit kesildiğimi pek iyi bildiğinden ses çıkarmadı.
E) İki üç ders içinde ilgisini çeken bir öğrenci olmuştum.

9. Aşağıdaki deyim ikililerinden hangisi eş anlamlı değildir?

- A) Deliye dönmek – Küplere binmek
B) Etekleri zil çalmak - Ağzı kulaklarına varmak
C) Can ciğer kuzu sarması- Yedikleri içtikleri ayrı gitmemek
D) Gözü gibi sakınmak - Göz kulak olmak
E) Mevlasına kavuşmak - Vadesi dolmak

10. Hoşlanılmayan bir davranışın en küçüküğünü, başkalarından önce kendimizde deneyip etkiyi görmeli; ondan sonra bunun daha büyüğünü başkalarına uygulamanın ne denli uygun olup olmayacağına karar vermeliyiz. Yani

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdaki atasözlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) Bıçağı kestiren kendi suyu, insanı sevdiren kendi huyu.
B) El yumruğunu yemeyen, kendi yumruğunu bozdoğan armudu sanır.
C) Herkes ne ederse kendine eder.
D) Sana vereyim bir öğüt, kendi ununu kendin öğüt.
E) İğneyi kendimize, çuvaldızı başkasına batırmalıyız.

11. Çocuğun sağlıklı, dinç ve güçlü olması için iyi beslenmeye ihtiyacı vardır. İyi beslenmeyen çocuk kimi hastalıkların pençesine düşebilir ve sağlıklı bir gelişim gösteremez. Bu bakımdan onun gelişip büyümesi, iyi beslenmesi için ne kadar para harcansa yerindedir. Ancak giyim için yapılan hesapsız harcamalar doğru değildir. Çocuk giydiği elbisenin kıymetini bilemez, hor kullanır, kirletir ve paralar. Ayrıca gittikçe büyüdüğü için bugün kullandığını yarın da kullanamaz. Bu sebeple gerekli olan dışında çocuğu pek pahalı giysilerle donatmak yanlıştır.

Aşağıdaki açıklamalardan hangisi bu parçada yer alan sözlerden birinin açıklaması değildir?

- A) Kötü bir duruma yakalanmak
- B) Planlı harcama yapmak
- C) Önemini, değerini bilmek
- D) Dikkat etmeyerek hoyratça kullanmak
- E) Yıpratıp eskitmek

12. Ben denemelerimi şiir gibi yazarım. Sürekli sözcüklerle, tümcelerle boğuşurum. Bir yerde yazının iplerini çekenin ben olmadığını, buna sözcüklerin karar verdiğini, buyruklar savurduğunu görürüm. Kimi zaman bir tümceye denememde yer vermek istediğim hâlde bunun üstesinden gelemem. Denemenin yapısı, denemedeki öteki tümcelerin sıralanışı buna engel olur. Uzun denemelerimi de parça parça yazar, onları sonradan birbirine eklerim. Ne var ki bu parçalar kafamda önceden belirlenmiştir. Yalnızca kurguya yani o büyük yapıya geçerken parçaların yerlerini değiştirdiğim ya da onları böldüğüm, kırtığı olur. Kurguyu bitirdikten sonra da denemeyi baştan başlayarak yeniden yazmaya koyulurum.

Bu parçadaki altı çizili söz grubu ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kafasındaki düşünceleri bir araya getirememek
- B) Aklından geçenleri yazıya dökmemek
- C) Kelimelerin ifade ettiği anlamları idrak edememek
- D) Kaleme dökülen ifadelere yön verememek
- E) Kurguya kendinden bir şeyler katamamak

13. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde sözcüklerin yeri değiştirilerek kalıp bozulmuştur?

- A) Konan göçer, eken biçer.
- B) Terzi kendi söküğünü dikemez.
- C) Alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste.
- D) Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.
- E) Körün istediği bir göz, Allah verdi iki göz.

- 14. • Olay çıkarmak
- Sonu görülemeyecek denli geniş olan
- İstekte bulunmak
- Gözün görebileceği en uzak yerlere kadar
- Fakirlik ve yokluk içinde yaşamak

Aşağıdakilerin hangisinde yukarıda anlamı verilen bir söz kullanılmamıştır?

- A) Artık ne hacet dilese, ne murat etse oluyor.
- B) Bu göz alabildiğine düzlük, sinsî bir bataklık gibidir.
- C) Bu uçsuz bucaksız tarlalarda sadece ot biterdi.
- D) Gürültü etmeden, iz bırakmadan, hadise çıkarmadan çalışıyorlar, arılar gibi.
- E) Çöküşün ve çöküşten kaçışın, fil dişi kuleye çekilişin yarattığı isyanlar kitaplaşmamıştır.

15. Aşağıdaki özdeyişlerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Bir gün nasıl olsa ayrılacağız fakat yaşarken ayrılmayalım.
- B) Bir ulusun büyüklüğü, nüfusun çokluğu ile değil, akıllı ve erdemli kişilerin sayısı ile ölçülür.
- C) Bu dünyaya istediğimiz gibi gelmedik, bu dünyadan istediğimiz gibi gidemeyiz.
- D) Dünyada her şeye değer biçmek mümkündür fakat öğretmenin eserine asla değer biçilemez.
- E) Fenalıkların ilki ve en büyüğü, haksızlıkların cezasız kalmasıdır.

TEST
24

1. Ey sen ki kül ettin beni onmaz yakışınla,
Ey sen ki gönüller tutuşur her bakışınla!
Hançer gibi keskin ve çiçekler gibi ince
Çehren bana uğruna ölüm hazzı verince

Nihal Atsız

Yukarıdaki dörtlükte kaç deyim yer almaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

2. Dükkanın karşılaştığı bütün zararın acısını benden çıkardı. Ne varsa evde onu getirdi. Bir tane daha olsun ne olacak ki dedi. Ben ise bir şey diyemedim haklısın demekten öte. Haklıydı da ne olacak ki...

Yukarıda ilk cümlede altı çizilen deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zarara uğramak
B) Öfkelenmek
C) Acılığını yok etmek
D) Uğradığı maddi veya manevi zararı karşılayacak bir iş yapmak
E) Öç almak

3. Ayaklarım yere sağlam bassın derdi hep babam. Uyardı çokça. Oğlum dedi in şu yeryüzüne gerçeklerden kaç kaç nereye kadar? Ah babacığım ne de haklıymış, şimdi ayak basılmadık köşe mi bırakırdık o yanımda olsaydı. Köşe bucak gezerdim onunla ayağımız düze basarak.

Yukarıdaki parçada altı çizili söz ile anlatılmak istenen hangisidir?

- A) Hayal dünyasında gezmek
B) Güçlükleri yenerek ilerisinden korkmayacak bir duruma girmek
C) Başkasının yardımına ihtiyaç duymadan güçlü bir biçimde sorunları çözebilecek durumda olmak
D) Dinç olmak, canlı olmak
E) Gerçeklerin farkında olarak yaşamak

4. "Bir varmış, bir yokmuş." diye girse lafa en azından masal okuma derken ciddiye alınırdık. Çünkü her oturduğumuzda öyle şeyler anlatıyor ki söylediklerine kendisinin de inanmadığı her halinden belli oluyor. Biz de ise onun anlatırken inanmadıklarına inanan arkadaşlar da olmuyor değil. Sayesinde geçen uzun bir ikna çabası da cabası.

Yukarıdaki paragrafta yer alan altı çizili söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olmayacak biçimde aktarmak
B) Doğaüstü, gerçek dışı ancak masallarda rastlanabilecek
C) Avutucu ve eğlendirici nitelikli olmak
D) Bir olayın sözlü veya yazılı olarak anlatılması
E) İnanırdıcı olmayan, oyalayıcı sözlerle kandırma-ya çalışmak

5. **Atasözü:** Ağaca dayanma kurur, adama (insana) dayanma ölür.

Anlamı: İnsan yapacağı işte başkalarına değil, kendine güvenmelidir.

Atasözü: Ağacı kurt, insanı dert yer.

Anlamı: Kurt ağacı nasıl içten içe kemirirse dert de insanı içten içe yer bitirir.

Atasözü: Altın ateşte, insan mihnette belli olur.

Anlamı: Bir kimsenin, bir şeyin değerini ancak o konuda uzmanlığı olanlar bilir.

Atasözü: İnsan gönlünün artığını söyler.

Anlamı: İnsanlar şaka yaparken içlerinden geçeni yansıtırlar.

Atasözü: İnsan çeşit çeşit, yer damar damar.

Anlamı: Toprağın her kesimi ayrı ayrı nitelikler taşıdığı gibi insanlar da birbirlerinden farklı özelliklere sahiptirler.

Yukarıda verilen atasözü - anlam eşlemelerinden hangisinde bir yanlışlık vardır?

- A) Ağaca dayanma kurur, adama (insana) dayanma ölür.
B) Ağacı kurt, insanı dert yer.
C) Altın ateşte, insan mihnette belli olur.
D) İnsan çeşit çeşit, yer damar damar
E) İnsan gönlünün artığını söyler.

6. “Kelimelerin de ruhu olur mu?” denilebilir! Elbette bizimkine benzemeyecektir ama kelimelerin de bir ruhunun olduğunu düşünüyorum! Eğer bu sözle bir şeyin özü kastediliyorsa bünyesinde bulunan diğer anlamlardan öte, merkezinin en derinindeki anlamıdır kelimenin ruhu. İşte hırs kelimesi tam da bu içeriğe fazlasıyla sahip görünmektedir. Bir kelimenin en çarpıcı anlamı neyse, ruhu odur, bu yüzden kelimelerin diğer anlamlarını bir tarafa bırakıp ruhundaki anlamını korumak gerekir kanaatindeyim. Diyelim hırs yerine, sözlükteki; şiddetli arzu, aşırı tutku, bir şeye düşkünlük, sonu gelmeyen istek, aç gözlülük, sürekli kazanma arzusu anlamlarından birisi kullanılmış olsa, kelimenin içeriği tam anlamıyla ifade edilmiş olmayacaktır. Oysa hırs kelimesi, daha ilk söylendiği anda, herhangi bir açıklamaya gerek kalmadan, kelimenin içeriğindeki olumlu ya da olumsuz bütün manalarının ötesinde, arzu ettiği bir şeyi elde etmek ya da gerçekleştirmek için ortalığı yıkıp yıkabilecek, kasıp kavurabilecek, gözü dönmüş bir adam portresi insanın gözünde canlanmaktadır. Hırslı kişiler, hedeflerine, daha doğrusu kafalarına koydukları bir şeyi elde etmeyi, herkesten daha fazla kazanmayı hatta sürekli kazanmayı, bir makam elde ettiklerinde hemen arkasından o makamı atlayıp bir üst makama yükselmeyi şiddetle arzu ederler hatta arzu etmek de ne demek, var güçleriyle bunun için çalışırlar. Yenisini elde edene kadar da buldukları makam ve mevkii ne pahasına olursa olsun, en azından korumaya çalışmayı ihmal etmezler. Üstelik bunlar, istediklerini hak etmiyorlarsa, hak etmediklerini ya da hakkını veremeyeceklerini çoğunlukla bilirler, buna rağmen içlerindeki hevesi, yanan ateşe ha bire odun atar gibi alevlendirirler.

Yukarıdaki metnin ana fikri aşağıdaki atasözlerinden hangisi ile eşleşmemektedir?

- A) Horoz ölür, gözü çöplükte kalır.
- B) Deve boynuz ararken kulaktan olmuş.
- C) Aç doymam, tok acıkmam sanır.
- D) Aza kanaat etmeyen çoğu hiç bulamaz.
- E) Az tamah çok zarar getirir.

7. **Aşağıda verilen atasözü ve deyim eşleşmelerinden hangisi benzer anlamı karşılamamaktadır?**

- A) Yazın başı pişenin kışın aşı pişer. / Arı gibi olmak
- B) Öfkeyle kalkan zararlar oturur. / Küplere binmek
- C) Yalnız taş duvar olmaz. / Gönül birliği etmek
- D) Ağır kazan geç kaynar. / Ağırdan almak
- E) Koyunu güden, kurdu görür. / Elini taşın altına sokmak

8. Hiç kimse, bir başkasının yardımı ile yaşamaya niyet etmemelidir. Zira yabancılardan gelen yardımların devamlı olmadığı, bir müddet sonra bu yardımların kesilebileceğinin herkes tarafından bilinmesi gerekir. İnsan az da olsa kendi kazancından daha güzel bir geçim yolu bulamaz. Az kazanılması önemli değildir. Dışarıdan gelecek bir yardımla yaşamaya kalkışılmamalı, yerine göre vaktinde gelemecek olan bir yardıma özenilmemelidir.

Yukarıdaki açıklama hangi atasözü ile eşleşmektedir?

- A) Elden gelen azık olmaz;
O da vaktinde bulunmaz.
- B) Çok konuşma yalansız;
Çok para haramsız olmaz.
- C) Ye yağlıyı iç suyu; donarsa dunsun.
Ye tatlıyı içme suyu; yanarsa yansın.
- D) İtimadı lütuf sanıp borca sarılma.
Bir gün gelip istenecektir, sonra darılma.
- E) Çok söyleme arsız edersin.
Aç bırakma hırsız edersin.

9. **Söz:**

Anlamı: Hiçbir durum sürekli değildir, her iyi durumun bir sonu vardır.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisidir getirilmelidir?

- A) Dünya malı dünyada kalır.
- B) Dünya ölümlü, gün akşamı.
- C) Dünya yıkılsa umurunda değil.
- D) Etme bulma dünyası
- E) Dünya yüzü görmemek

10. Hiç beklemediğim anda el uzatan dostlarımı ölünceye kadar unutmam.

Yukarıda altı çizili söz grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendisini kabul ettirmiş olmak, hatırı sayılmak
- B) Yardım etmek
- C) Yanında olmak
- D) Sahip çıkılmak
- E) Gururlanmak

11. “Verilecek ücret ne kadar çok olursa olsun, her iş uzmanına yaptırılmalıdır.” anlamında kullanılan bir söz.

Yukarıdaki anlama sahip atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İşi üç nalla bir ata kaldı.
B) Ekmeği ekmeğe ver, bir ekmeğe de üste ver.
C) Bin bilsen de bir bilene danış.
D) Keseye danış, pazarlığa sonra giriş.
E) Adamın iyisi işbaşında (alışverişte) belli olur.

12. Eğer birinin tüm ihtiyaçlarını karşılayarak ona bakıyorsanız birine yardımcı olmanın ne kadar kutsal ve mutluluk verici olduğunu bilirsiniz. Sevdiğiniz yakınına ya da anne veya babanız bir şeye ihtiyaç duyduğunda onun yanında olmak paha biçilemez. Fakat bakıcı olmak, bir kişinin bakımının ve sağlığının sorumluluğunu omuzlamak sanıldığı kadar kolay değildir. İşte bu sebeple de yakınlarına bakmak durumunda kalan hasta yakınlarında sıklıkla yoğun stres hâli görülmektedir. Hasta yakını olmak hem fiziksel hem de ruhsal olarak yıpratıcı olabilir.

Yukarıdaki metin aşağıdaki atasözlerinden hangisi ile ifade edilebilir?

- A) Ana gibi yâr, Bağdat gibi diyar olmaz.
B) Hastaya döşek sorulmaz.
C) Hasta olmayan sağlığın kadrini bilmez.
D) Ne oldum dememeli, ne olacağım demeli.
E) Hastaya bakmaktan hasta olması yeğdir.

13. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi devrik cümle özelliği taşımaz?

- A) Besle kargayı oysun gözünü.
B) Var ne bilsin yok hâlden.
C) Kazma kuyumu, kazarlar kuyunu.
D) Açtırma kutuyu, söyletme kötüyü.
E) Gün doğmadan neler doğar.

14. Kazma kürek yaktırır -Gülme komşuna – Yemeye yüzün olsun -Gelir başına- Açtırma kutuyu – Gelin altın taht getirmiş-Söyletme kötüyü.-Bağa bak üzüm olsun -Mart kapıdan baktırır -Güvenme varlığa -Düşersin darlığa- Çıkılmış kendisi oturmuş

Yukarıdaki karışık olarak verilmiş cümlelerden kaç tane atasözü oluşturulur?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

15. Bir kedi yavrusunu göz ucuyla gördüm evin köşesinde. Yuvasına doğru bir iki adım attım. Bir anda derinlerden gelen bir hırlama sesi duydum. Yavaşça dönüp arkama baktığımda karşılaştığım öfke dolu bir çift göz oldu. Bana doğru geldi ve yanımdan yavaşça geçti gitti. Arkasından bakma gafletine düştüğümde onun da bana o an baktığını fark ettim. Tek bir bakışla tuşa getirdi beni. Ana yüreği bu işte diye hak verdim. Bir iki gün aklımdan çıkmadı o gözler. Sonra sonra verdiğim sütler ve ispat edebildiğim iyi niyetim sayesinde barışabildik.

Aşağıdakilerden hangisi altı çizili söz gruplarından birini anlamı değildir?

- A) Yenmek, mağlup etmek
B) Sürekli hatırlamak
C) Fark etmek
D) İncelemek
E) Gaflet içinde kalmak

TEST
25

1. Çoğu zaman, insanları dış görünüşlerine göre yargılarız ve onları tanımak için beklemeyiz. Bununla birlikte, bir kişi hakkında yaptığımız bu tür değerlendirmeler her zaman doğru olmaz. Görünüş, başkalarının bizi nasıl görüp algıladığıyla ilgilidir: giyinişimiz, konuşmamız, hareket tarzımız... Ama gerçekten ifade etmek istediğimiz her şeyi görünüşle yansıtamayız. Her şeyin bir dış görünüşü, bir de içyüzü vardır. Onun için yalnız dış görünüşe bakarak yargıya varmak insanı aldatılabilir. Dış görünüş her zaman insanı yanıltabilir, önemli olan iç güzelliştir, bunu hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamalıyız. Gelgelelim önemli olan, kişinin dış görünüşü değil sahip olduğu bilgisi, görgüsü, kültürü ve düşüncesidir.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi verilen metinde anlatılmak istenen ile örtüşmektedir?

- A) Aba altında er yatar.
B) Al elmaya taş atan çok olur.
C) Biz kırk kişiyiz, birbirimizi biliriz.
D) Aslan yattığı yerden belli olur.
E) At sahibine göre kişner.

2. Fabrikayı boşaltmaları için dışarıdan çağrı yapılırken kaçma arzusuyla yanıp tutuşanlar oldu.

(L. Tekin)

Yukarıdaki deyim cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşk ile sevmek
B) Bir şeyi elde etmek için güçlü bir istek duymak
C) Elde edemediği bir şey için büyük üzüntü duymak
D) Beklenti içine gitmek
E) Sezdirmeden istemek

3. Gayet şirin geldi dillerin dostum

Varıp yad ellere meyil verirsen

Kış ola bağlana yolların dostum

İlâhi onmaya yârdan ayıran

Bahçede bülbüller ötüyor uyan

Kula gölge olsa Allah'a ayan

Senden ayrıralı gülmedim dostum

(Pir Sultan Abdal)

Yukarıdaki şiirde kaç tane deyim yer almaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Bilgisayarın başına ne zaman geçsem ansızın dikiyor karşımda. Hadi derse diye söz çıkmasa da ağzından, gözlerinden okuyorum ne demek istediğini. Biliyorum hep iyiliğim için bu bakış atmalar. O bakışları olmasaydı göz numaralarım çok uzaklardan bakardım.

Yukarıdaki paragrafta aşağıdaki anlamlardan hangisine ait bir deyim bulunmamaktadır?

- A) Düşüncelerini bakışlarından sezme
B) Ortalıkta bir söylenti dolaşmak
C) Birinin karşısında durmak
D) Bir işi yapmaya başlamak
E) Kısa bir süre bakıp geçmek

5. Hiçbir zaman yok nedir bize göstermedi. Ne yaptı etti gerekirse gece gündüz çalıştı ne giyeceğimizden ne de yiyeceğimizden kıstı. Onun kadar.... birini görmedim. Sofrasına kim aç oturduysa hep tok kalktı. Ziyade olsunlar o göçüp gittikten sonra da eksilmedi, oğlu devam ettirdi geleneği.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre hangisi getirilmelidir?

- A) Gözü pek
B) Eli yatkın
C) Eli bol
D) Eli dar
E) Gözü tok

6. Aşağıdaki deyimlerden hangilerinin anlamı benzerdir?

- A) Yürek paralamak- Altın yürekli olmak
- B) Yüreğine kar yağmak- Yüreği yarılmak
- C) Yüzü kireç gibi olmak- Yürek paralamak
- D) Yüreği yarılmak -Yürek paralamak
- E) Yüz kızartmak- Yüz karası olmak

7. Akıllı uslu bir çocuğu. Birlikte iyi kötü günler geçirdik , hem güldük hem ağladık. İrili ufaklı problemler de yaşamadık dersem yalan olur. Bildiğim tek şey er geç kazanacak olanın dostluğun gücü olduğuydu ve kazandık. Zaman çarçabuk geçti. Aşağı yukarı on senedir birlikteyiz aynı mahalle, aynı lise, aynı üniversite... Daha önümüzde çok seneler var, aynıları arttırma zamanıdır zaman.

Yukarıdaki parçada altı çizili ikilemelerden birinin anlamı hangisinde yoktur?

- A) Tama yakın
- B) Önünde sonunda
- C) Büyük küçük karışık
- D) Çok başarılı
- E) Şöyle böyle

8. Huy, insanın çoğu kez yaradılışla getirdiği veya sonradan edindiği mizaç, karakter, tabiattır. Huyun oluşmasında en büyük etken genler olsa da çevresel faktörler de onun şekillenmesinde, gelişmesinde veya değişmesinde son derece etkili olmaktadır. Birisi mesela sen çok inatçısın dese asla kabullenmediğimiz zamanlar olur. Çünkü yıllar geçtikçe kişiliğimize yerleşen bu huyumuz bizim için o kadar normal olmuştur ki fark edemeyiz bile. Çünkü o huy biçimi, kişinin karakterinin ayrılmaz bir parçası olmuştur. Bunun için onu kolay kolay söküp atamaz. Çevremizdeki insanların özellikleri, yaşam biçimleri, bizim de özelliklerimizi belirleyebilir. Uzun süre gerçekleştirdiğimiz eylemler önce alışkanlığa, daha sonra huya dönüşürler. Alışkanlıkları terk etmek bile çok zor iken, huylarımızı terk etmek, onlara son vermek neredeyse imkânsızdır.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi metinde anlatılmak istenen ile aynı doğrultuda değildir?

- A) Huylu huyundan vazgeçmez.
- B) Demir ıslanmaz, deli uslanmaz.
- C) Can çıkar ama huy çıkmaz.
- D) Yedisinde ne ise yetmişinde de odur.
- E) Haydan gelen huya gider.

- 9. • Bağı ağlayanın yüzü güler.
- El eli yıkar, iki el yüzü yıkar.
- Üzümünü ye bağını sorma.
- Ağlayanın malı gülene hayır etmez.
- Biri yer biri bakar, kıyamet ondan kopar.
- İşleyen demir pas tutmaz.

Aşağıdaki anlamlardan hangisi atasözlerinden biri ile eşleşmemektedir?

- A) Herkesin yararlanabileceği şeyden bazıları yararlanırlar da başkalarına yararlanma fırsatı vermezlerse büyük kavga çıkar.
- B) Bir kişi başka bir kişiye yardım ederse o da bu işi için altında kalmaz, güçlenmiş olarak yardımlara koşar.
- C) İşini yapması gerektiği biçimde yapan kişi, çalışmasının verimlerinden yararlanır.
- D) Her zaman bir arada bulunan, arkadaşlık eden kimseler birbirlerine huy aşılır.
- E) Bir işe gereken özen gösterildiğinde olumlu sonuçlar alınır.

10. Her işin bir ehli, ustası ya da uzmanı vardır. Bir iş, ehline değil de yarım yamalak bir bilgiye sahip olan kişiye teslim edilirse, o işten iyi sonuç alınamaz. Hatta işin tamamen bozulduğu, kötü bir sonuç verdiği bile olur.

Yukarıdaki verilen açıklama aşağıdaki atasözlerinden hangisi ile eşleşmektedir?

- A) İşine hor bakan boynuna torba takar.
- B) İki karpuz bir koltuğa sığmaz.
- C) Yarım hekim candan eder, yarım hoca dinden eder.
- D) Yanlış hesap Bağdat'tan döner.
- E) Minareyi çalan kılıfını hazırlar.

11. "Sağ olup da bu hâli görseydi, o anda külçe mi kesilirdi acaba, yoksa oynatıverir miydi?"

(S. M. Alus)

Yukarıdaki cümledeki altı çizilen deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hareket ettirmek
- B) Yer değiştirmek
- C) Dermansız, güçsüz kalıp olduğu yere yığılmak
- D) Gördüğüne inanmamak
- E) Sorumlu davranmak

12. Ağlasam, sesimi duyar mısınız musralamıda
Dokunabilir misiniz,
Gözyaşlarıma, ellerinizle?
Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce.
Bir yer var, biliyorum;
Her şeyi söylemek mümkün;
Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum;
Anlatamıyorum.

(Orhan Veli Kanık)

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki şiirde geçen sözlerden birinin anlamı değildir?

- A) Muhtemel, olası
B) Yetersiz
C) Üzüntü
D) Oldukça, hayli
E) Bütünden ayrılmış olan

13. “Düş uykudan sonra gelir.” atasözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir işin temeli gerçekleşmedikçe ayrıntılarına sıra gelmez.
B) Rüya görmek için önce uyumak gereklidir.
C) Herkese birden gelen sıkıntı ve felakete katlanmak, yalnızca bir kişiye gelene katlanmaktan daha kolaydır.
D) Gerçekler hayallerden uyanmamızı sağlar.
E) Tehlikeli bir işe girişmektense o işin sağlayacağı kazançtan vazgeçmek daha iyidir.

14. Hiçbir zaman göz yummadı mahalle arasında top oynamamıza. Haksız da sayılmazdı. Kale hep onun evininin altındaki boş dükkanının kepenkleri olurdu. Kaleci iyiyse o gün pek sıkıntı yaşamazdık ama kalede ben varsam bir patırdı kopardı ki mahallede inanılmaz. Biz bilirdik o da bizi severdi kıyamazdı; yazın su dökerdi yukarıdan, bilirdi üşümez hasta olmazdık, kışın ise sadece kızardı. Hiç de gönül koymadı, gönülümüze taht kurdu.

Yukarıdaki paragrafta yer alan deyimlerden birinin anlamı değildir?

- A) Gücenmek
B) Birisi (veya herkes) tarafından çok sevilir, sayılır olmak
C) Kavga çıkmak
D) Tedirgin etmek
E) Görmezlikten gelmek

15. I. Zengin arabasını dağdan aşırır, züğürt ovada yolunu şaşırır.
II. Zenginin horozu bile yumurtlar.
III. Parayı veren düdüğü çalar.
IV. Al elmaya taş atan çok olur.
V. Varlığa darlık olmaz.

Yukarıda yer alan atasözlerinden hangisi anlamca diğerlerinden farklı doğrultudadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TEST
26

1. Ben usanmaz bir ozanım

Derdim vardır inilerim

Ben usanmaz bir ozanım

Derdim vardır inilerim

Yunus bunda gelen gülmez

Kişi muradına ermez

Yunus bunda gelen gülmez

Kişi muradına ermez

Bu fanide kimse kalmaz

Derdim vardır inilerim

Bu fanide kimse kalmaz

Derdim vardır inilerim

(Yunus Emre)

Yukarıdaki şiir anlam olarak aşağıdaki atasözlerinden hangisi ile aynı doğrultudadır?

- A) Ağacı kurt, insanı dert yer.
B) Derdini söylemeyen derman bulamaz.
C) Mart çıkmadıkça dert çıkmaz.
D) Dert gitmez, değişir.
E) Dert, çekene göredir.
2. Bir geldim ki ne göreyim evlere şenlik bir manzara. Ağlasam mı gülssem mi bilemedim. Bir köşeye çekilip sadece izlediğimde fark ettim o kadar yakından bakıp bakıp göremediğim mutluluğunuzu. En azından bir teselli buldum.

Yukarıda altı çizilen söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Belli günlerde yapılan, coşku veren eğlendirici gösterilerin tümü
B) "Nasıl davranırsan öyle karşılık görürsün" anlamında kullanılan bir söz
C) İnanılmayacak kadar kötü anlamında kullanılan bir söz
D) Beğenilmeyen, olumsuz karşılanan bir durum, bir davranış karşısında söylenen bir söz
E) Beklentilerin dışında, şaşırıp kalmasına neden olacak sevinç durumu

3. Hoşgörü, müsamaha, tahammül, katlanma, görmezden gelme veya göz yumma, başkalarını eylem ve yargılarında serbest bırakma, kendi görüşümüze ve çoğunluğun görüş biçimine aykırı düşen görüşlere sabırla, hem de yan tutmadan katlanma demektir. İzin verme, aldırmama, iyi karşılama anlamlarına da gelir. Sosyal ilişkilerde bir tarafın, bazen farkında olmadan, kasıtlı olmayarak, bazen de kasıtlı diğer tarafa (maddi/manevi) zarar verebilecek bir sahne yaratması durumunda, diğer tarafın bunu görmezden gelerek veya cevabından vazgeçerek ödün vermek tahammülünü (erdem) gösterebilmesidir. Bugün her zamankinden daha fazla hoşgörüye ihtiyacımız olduğu aşikârdır. Olumsuz birçok davranışın sebebi, yeterince hoşgörülü olamamaktır. Evde, trafikte, sokakta, okulda, işyerinde, kısaca insanın olduğu her yerde eğer hoşgörü yoksa orada bencillik, anlaşmazlık, güvensizlik, tartışma, kavga olumsuzluk adına her şeyi görebilmek mümkündür.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi hoşgörü kavramı ile ilgili değildir?

- A) Arpa samanıyla, kömür dumanıyla.
B) Ayıpsız dost isteyen, dostsuz kalır.
C) Bir pire için bir yorgan yakılmaz.
D) Kusursuz dost arayan dostsuz kalır.
E) Göz görmeyince gönül katlanır.
4. • Aynı sonuçtan kimi yarar görür, kimi zarar.
• Sen bana ne kadar değer verir, yakınlık gösterirsen benden de o ölçüde karşılığını alırsın.
• Bir topluluğa yeni katılan kimseyi çevresi hemen aralarına almaz, o yüzden bir süre yabancılık çeker, onlardan uzak durur.
• Kişi, kendi işi için zaten harcayacağı çabadan dolayı başkasından karşılık beklemez.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yukarıdaki anlamlardan biri ile eşleşmektedir?

- A) Kurunun yanında yaş da yanar.
B) Kuş kanadına kira istemez.
C) Kanatsız kuş uçmaz.
D) Hızlı sağanak tez geçer.
E) Çanağa ne doğarsan kaşığına o çıkar.

5. Aşağıda yer alan Abdürrahim Karakoç'a ait "Mihriban" şiirinin hangi dörtlüğünde en fazla deyim yer almaktadır?

- A) Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamışım çözülüyor Mihriban
Ayrılıktan zor belleme ölümü
Görmeyince sezilmiyor Mihriban
- B) Yâr deyince kalem elden düşüyor
Gözlerim görmüyor aklım şaşıyor
Lambada titreyen alev üşüyor
Aşk kağıda yazılmıyor Mihriban
- C) Tarife sığmıyor aşkın anlamı
Ancak çeken bilir bu derdi gamı
Bir kördüğüm baştan sona tamamı
Çözemedim çözülüyor Mihriban
- D) Tabiplerde ilaç yoktur yarama
Aşk deyince ötesini arama
Her nesnenin bir bitimi var ama
Aşka hudut çizilmiyor Mihriban
- E) Boşa bağlanmamış bülbül gülüne
Kar koysam köz olur aşkın külüne
Şaştım kara bahtın tahammülüne
Taşa çalsam ezilmiyor Mihriban

6. Hani o sırt sırta verdiğimiz günler. Unuttun mu? Böyle sormama kızma. İnsanoğlu unuttur. Her şey insan için. Arada sırada emek verdiğimiz o günleri sana hatırlatmama müsaade et.

Yukarıda altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güvenerek çalışmak
B) Zorluklara katlanmak
C) Dirayet göstermek
D) Beceriklilik sergilemek
E) İşbirliği yapmak

7. "Yapılan bir iş, bir davranış karşısında Allah senden razı olsun." anlamında bir söz.

Yukarıda yer alan anlamda kullanılan deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rahmet olsun canına
B) Allah selamet versin
C) Allah'a (bin) şükür
D) Babana rahmet
E) Allah ziyade etsin

8. "El elin eşeğini türkü çağırarak arar." demiş atalar. Ne de güzel söylemişler, haklılar da. Bir keresinde başıma öyle bir şey geldi ki anlamı olan biliyorum, şimdi rahatça kullanabildiğim atasözünü söyleyemiyorum, çok uğraştım ama yine de aklıma gelmedi.

Yukarıdaki paragrafın yazarının aklına gelmeyen anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Önemli bir iş, başkalarının yardımıyla başılamaz, iş her an yarıda kalabilir" anlamında kullanılan bir söz
B) "Bir kimsenin acısı, başkalarının umurunda değildir" anlamında kullanılan bir söz
C) "Kişi yalnızca kendi kazancına güvenmeli, başkasının yardımını beklememelidir" anlamında kullanılan bir söz
D) "İnsanın kendi sıkıntı ve sorunlarına başkaları gereken önemi vermez, gerektiği kadar ilgilenmez" anlamında kullanılan bir söz
E) "Kişi kendi işini kendisi yapmalıdır" anlamında kullanılan bir söz

9. Demir aldığım son liman... Mis kokulu domatesini, masmavi denizini, neşeli ve sımsıcak insanlarını çok özleyeceğim. Mayıs ayı geldiğinde elimde fidelerimle geleceğim tekrar. Birlikte çapalayacağız toprağı, birlikte sulayacağız yemyeşil çimenleri...

Yukarıdaki paragrafta altı çizilen söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ölmek
B) Gemi yola çıkmak için çıpasını denizden çekmek, gitmeye hazırlanmak
C) Bir yerden, bir kimseden, bir şeyden uzaklaşmak
D) Gitmek
E) Bir teknenin sahilden veya iskeleden ya da limandan açıkta beklemesi

10. Hayatım âdeta bir gemi yolculuğu ve ben gemimin hem kaptanı hem de tayfasıyım. Bu yolculukta kendi kendime söylediğim tek şey “Tam gaz ileri”.

Yukarıda altı çizilen söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok hızlı, süratli
- B) Korkusuzca
- C) Her şeyi unutmak
- D) Kimseyi umursamamak
- E) Sendelememek

11. Onun elle tutulur bir tarafı yok. Bu hâliyle bunları nasıl istiyor anlamış değilim. Kendini dev aynasında görüyor olsa gerek.

Yukarıda altı çizili bölümle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haksız olmak
- B) Gözündeki değerini yitirmek
- C) Savunulabilir yanı olmamak
- D) Söz söylenmek
- E) Kendisinden vazgeçilmiş olmak

12. “Ne olduğunu anlamak, sırrını çözmek” anlamına sahip deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akıl erdirmek
- B) Akıl almak
- C) Akla gelmemek
- D) Aklı yatmak
- E) Akıl havsala almamak

13. “Âşıkın olmaz mı çile çekmesi
Çilenin olmaz mı boyun bükmesi”

(Seyrani)

Aşağıdakilerden hangisi dizelerdeki deyimlerden birinin anlamıdır?

- A) Büyük sıkıntı ve üzüntü içinde yaşamak
- B) Zaman geçirmek
- C) İstmeden gerçekleştirmek
- D) Çekincesi olmak
- E) Canlılığını yitirmek

14. İnsan kimle, ne ile mücadele edeceğini bilmelidir. Karşı koyacağı şeyin gücü ne? Onunla ne kadar baş edebilir? Sonuç ne olabilir? Bütün bunları iyice tartmalıdır. Eğer kişi gücünün üstünde bir güce saldırırsa, onunla boy ölçüşmeye kalkışırsa, sonuç almaz; sonuç alamadığı gibi zararlı da çıkar, yıpranır.

Yukarıdaki açıklama hangi atasözü ile eşleşmektedir?

- A) Her zaman gemicinin istediği rüzgâr esmez.
- B) Rüzgârın önüne düşmeyen yorulur.
- C) Kişi ektiğini biçer.
- D) Rüzgâr esmeyince yaprak kıpırdamaz.
- E) Kötülük her kişinin kârı, iyilik er kişinin kârı.

15. Bu dünyada insanın hatır ve hayaline gelmeyen türlü türlü durumlar ortaya çıkar.

Yukarıdaki anlama sahip söz grubu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya bir, işi bin
- B) Baş sağlığı, dünya varlığı
- C) Etme bulma dünyası
- D) Kavanoz dipli dünya
- E) Dünyayı görmemek

TEST
27

1. “Fakat aynı zamanda, şeytana külahı ters giydirecek kadar açığöz ve kurnazdı.”

(R. N. Güntekin)

Yukarıdaki deyimın tam tersi anlama sahip cümle aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Arkadaşlarının arasından zekâsı ile sıyrılmıştı.
B) Bakışlarındaki öfkeyi görmemek imkansızdı.
C) Bizim içimizde en saf olanımızdı.
D) Büyük ümitlerle gittiği takımdan boynu bükük döndüm.
E) Samimiyetsiz gelen tavırlarından çok sıkılmıştık.

2. İyidir hoştur da alışverişe onunla çıkmak bitmez tükenmez bir maceradır. Niyeyse eve bir türlü dönmeyiz. Evdeki adam bir anda değişir Pazarda inanılmaz bir hale bürünür. Her şey için iki saat çekişe çekişe pazarlık yapar. İstedğini almadan bırakmaz.

Yukarıdaki altı çizili anlama sahip deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arapsaçına dönmek
B) Ne yapıp eder
C) Al aşağı vur yukarı
D) Al kiraz üstüne kar yağmış
E) Arasını bulmak

3. Ey sürüden arkaya kalmış yiğit
Arkadaşın gitti haydi sen de git
Bak ne diyor cediti şehidin işit
Haydi git evladım uğurlar ola
Haydi git evladım açıktır yolun
Zalimlere karşı bükülmez kolun
Bayrağı çek ön safa geçmiş bulun
Uğurun açık olsun uğurlar ola.

(Mehmet Akif Ersoy)

Yukarıdaki şiirde kaç farklı deyim yer almaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Bütün gün tarlada bağda bahçede çalıştık. Bir tas ayran bir yarım ekmek ile güneşin altında ekin topladık. Akşama doğru dayımlar “yeter” demese ben daha da çalışırdım ama gelgelelim kurt gibi acıktım. Keşke dedim çantamdaki gerekli gereksiz ne varsa bir kenara koysaydım da yanıma abur cubur bir şeyler alsaydım.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda altı çizilen söz gruplarından birini anlamı değildir?

- A) Yersiz bir biçimde
B) Yararı gözetilmeksizin rastgele yenilen şeyler
C) Ne var ki
D) İşini bilen, girişken
E) Çok acıkmış

5. Dinle sana bir nasihat edeyim
Hatırdan gönülden geçici olma
Yiğidin başına bir iş gelirse
Onu yad ellere açıcı olma

Mecliste arif ol kelamı dinle

El iki söylerse sen birin söyle

Elinden geldikçe iyilik eyle

Hatıra dokunup yıkıcı olma

(Karacaoğlan)

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen öğütlerden biri ile eşleşmemektedir?

- A) Gönül bir sırça saraydır, kırılırsa yapılmaz.
B) Sırrını açma dostuna, o da söyler dostuna.
C) Söz gümüşse sükût altındır.
D) İyiliğe iyilik her kişinin kârı, kötülüğe iyilik er kişinin kârı.
E) Akıl yaşta değil baştadır.

6. “Eskilerden bir kısım eşyaları yok pahasına elden çıkardı.”

Yukarıda altı çizili söz deyim anlamı hangisidir?

- A) Kâra geçmek
- B) Bir şekilde kurtulmak
- C) Satmak
- D) Bir şeyin sahipliğini başkasına geçirmek
- E) Biri tarafından yapıldığı belli olmak

7. **Aşağıdakilerden hangisi atasözlerinin özelliklerini yansıtmaz?**

- A) Halkın dilinde dolaşmak
- B) Az kelimeyle maksadı anlatmak
- C) Bir durumu mecazen ifade etmek
- D) Genel bir hüküm ifade etmek
- E) Halkın felsefesini ortaya koymak

8. Harun Reşid, Behlül'e sormuş:

- En çok sevdiğin insan kimdir?
- Karnımı doyuran kimsedir.
- Ben doyurursam beni sever misin?
- Veresiye muhabbet olmaz, sultanım.

Yukarıdaki metinde Behlül'ün cevabı hangi atasözü ile eşleşmektedir?

- A) Paranın yüzü sıcaktır.
- B) Para peşin, kırmızı meşin.
- C) Parayla değil sırayla
- D) Denizdeki balığın bini bir paraya
- E) Akıl para ile satılmaz.

9. Aklına koyduğunu yapan birisi olduğunu yakından tanıdığımda daha iyi anladım.

Yukarıdaki cümlede altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir şeyin çok istenmesi
- B) Hedefi olmak
- C) Amacını belirlerken mantık çerçevesinde davranmak
- D) Ne olursa olsun bir şeyin tamamlanması
- E) Bir şeyi yapmaya kesin olarak karar vermek

10. Allah esirgesin bir anda önüne çıkan otomobilin fren sesini ya duymasaydım. Ona seslenmesiydim , “hey” diyerek bir köşeye atlamasını sağlamasaydım altüst olurdum. İşte o an bilemedim ne yapacağımı bağırarak istedim, olmadı, sonra sonra avazım çıktığı kadar bağırabildim.

Yukarıdaki paragrafta altı çizili söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karmaşık hâle getirilmek
- B) Yıkılmak
- C) Birini çok üzme
- D) Etrafını dağıtmak
- E) Tedirgin etmek

11. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi diğerlerinden farklı anlam taşımaktadır?**

- A) Köpekle yatan pire ile kalkar.
- B) Körle yatan şaşkı kalkar.
- C) Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan
- D) Bal tutan parmağını yalar.
- E) Üzüm üzümeye baka baka kararır.

12. Aşağıdaki atasözü eşleştirmelerinden anlam ilişkisi bakımından farklıdır?

- A) Her koyun kendi bacağından asılır. / Kurunun yanında yaş da yanar.
- B) İyi insan lafının üstüne gelirmiş. / İti an çomağı hazırla.
- C) Taşıma suyla değirmen dönmez. / Damlaya damlaya göl olur.
- D) Zorla güzellik olmaz. / Zora dağ dayanmaz.
- E) Körle yatan şaşkı kalkar. / Üzüm üzüme baka baka kararır.

13. Al sana bir üzülme sebebi daha verdim diye bir bakış attı ki yerle yeksan oldum.

Altı çizili söz grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Böylece
- B) Sonuç olarak
- C) İşte
- D) Beklenmedik anda
- E) Zira

14. “Bir kitabı tenkit edebilmek için ilk şart, o kitabı başından sonuna kadar okumaktır.”

(Orhan Veli Kanık)

Yukarıdaki cümlede yer alan deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamamını bitirmek
- B) Koşul sunmak
- C) Eleştirmek
- D) Söylenmemiş olmak
- E) Anlamak

15. Kul Nesimi'nin Şifa İstemem Balından şiirinin hangi bölümünde deyim bulunmaktadır?

- A) Şifa istemem balından
Bırak beni bu halımdan
- B) Senin olsun hoş sohbetin
Yeter huzurum gitmesin
- C) Taşa değmesin ayağın
Lale sümbül açsın bağın
- D) İstemem methylediğin
Yeter arkamdan atmasın
- E) Gerekmez ilaç yardımın
Yeter yakamdan tutmasın

TEST
28

1. Bindüğümüz vapurun nereden bilecektim ki seninle son deniz yolculuğum olacağını. Ne mutluyduk garda beklerken treni. Kompartımanımızda o güler yüzün hiç eksilmedi. Çocuğuna kavuşacakmış gibi koşar adım gittin. Hiç unutmam yolculuk boyunca gözünü kırpmadan o uçsuz bucaksız bozkırları izlediğini.

Yukarıda altı çizilen söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hızlı adımlarla
B) Mutlu bir şekilde
C) İsteye isteye
D) Beklemeden
E) En önde

2. “Ne sandın sen bizi iskele babası mıyım?” diye gürlerdin. Gerekirse yine çalışırım derdin. “Elim hâlâ ekmek tutar benim.” diye söylene söylene ellerin cebinde çıkardın kapıdan. Art arda anlatırdın zamanında nasıl esnaf olduğunu.

Yukarıda altı çizili söz grubunun paragrafta kullanıldığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yanaşan gemileri bağlamak için rıhtıma konmuş dökme demir veya betondan silindir
B) Sorumsuz
C) Aidiyete sahip olmak
D) Alakasız
E) Belirli bir olay veya etkinliğe yakınlık duymak

3. Çay elimden düşmüyor, benim de mazotum bu. Gitmiyor elim kaleme. İlham perisi hiç uğramıyor demliğin uğultusunu duymadığında. Genelde dört veya beşinci bardaktan sonra ilham geliyor. Hep o dördüncü bardağı bekliyorum. O dolsun, lâl olsun dilim, kalem tutsun elim diye.

Yukarıdaki paragrafta altı çizili söz grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazmaya hazır hâle gelmek
B) Odaklanmak
C) Dili tutulmak
D) Güzel sözler söylemek
E) Birini konuşamaz duruma sokmak

4. Çırpınırdın Karadeniz
Bakıp Türk'ün bayrağına
Ah ölmeden bir görseydim
Düşebilsem toprağına
Sırmalar sarsam koluna
İnciler dizsem yoluna
Fırtınalar dursun yana
Yol ver Türk'ün bayrağına

(Ahmet Cevat)

Yukarıdaki şiirde kaç tane deyim yer almaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

5. “Yıllardır devam eden bağılılıkları, kendilerini bilenler için rikkat verici bir manzaraymış.”

(A. Ş. Hisar)

Yukarıdaki cümlede altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlginç
B) Takdir edilen
C) Duygulandırmak
D) Dudak bükülen
E) Göz kamaştırıcı

6. I. Hastane önünde incir ağacı
Doktor bulamadı bana ilacı
II. Baştabip geliyor zehirden acı
Garip kaldım yüreğime dert oldu
III. Ellerin vatani bana yurt oldu
Mezarımı kazın bayıra düze
IV. Yönünü çevirin sıladan yüze
Benden selam söylen sevdiğimize
V. Başını koysun karalar bağlasın
Gurbet elde kaldım diye ağlasın
(Nida Tüfekçi)

Yukarıdaki şiirde hangi bölümde deyim yer almaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. “Ben de el yordamıyla çıkacağım bu yolculukta, yanına neler alacağımı şöyle kaydettim.”
(Tomris Uyar)

Yukarıdaki cümlede altı çizili deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eksiksiz
B) Görmeden
C) Denemeden
D) Fazla bilgi olmadan
E) Yardımcı olarak

8. Derinden derine ırmaklar ağlar,
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi,
Ey suyun sesinden anlayan bağlar,
Ne söyler su dağa çoban çeşmesi.
(Faruk Nafiz Çamlıbel)

Yukarıdaki şiirde altı çizili ikilemenin kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüzünlü
B) Özlem duygusuyla
C) Gözü yaşlı
D) Uzaklardan
E) Sıkıntı içinde

9. Ne kadar ilgilensem de bana hiç yüz vermeyen bir bebektir. Ne çikolata kâr etti ne de aldığım bir oyuncak. Elimden tutup bir iki adım atmadı benimle. Teyzesi geldiğinde ise işin rengi değişti ortada ne bir çikolata vardı ne de oyuncak... Sahil boyunca el ele gezdiler. İş mi şimdi bu? Kışkırdım doğrusu.

Aşağıdakilerden hangisi paragrafta altı çizilen söz gruplarına ait bir anlam değildir?

- A) Yakınlık göstermemek
B) Yarar sağlamak
C) Yapılan bir şeyin beğenilmediğini, küçümsendiğini bildiren bir söz
D) Konu başka biçimde gelişmek
E) Yürümek için ayağını öne doğru uzatıp basmak

10. Çok söylendim arkasından bir el sallamadan geçip gitti hayatımdan. Vedaları sevmem derdi hep anlıyorum tabii ki fakat ben de böyleyim son bir kez sarılsak eski bir dosta doya doya baksam bir şiir yazıp eline tutuştursam... Bu dünyaya çile doldurmaya gelmişiz; biraz daha anı, veda da olsa fena olmazdı.

Yukarıdaki paragrafta altı çizilen söz grubunun anlamı hangisidir?

- A) Zaman geçirmek
B) İstenilen bir durumun gerçekleşmesini zamana bırakmak
C) Büyük sıkıntı ve üzüntü içinde yaşamak
D) Sıkıntılı bir işin veya bir durumun sona ermesini beklemek
E) Üzücü ve sıkıntılı bir durumdan kurtulmak

11. Bin cefâlar etsen almam üstüme

Gayet şirin geldi dillerin dostum

Varıp yad ellere meyil verirsen

Kış ola bağlana yolların dostum

İlâhi onmaya yârdan ayıran

Bahçede bülbüller ötüyor uyan

Kula gölge olsa Allah'a ayan

Senden ayrılalı gülmedim dostum

(Pir Sultan Abdal)

Bu şiirde altı çizili sözlerden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

- A) Yad: Yabancı
- B) Şirin: Sevimli
- C) Cefâ: Zulüm
- D) Yâr: Akraba
- E) Ayan: Belli

12. Ben giderim adım kalır

Dostlar beni hatırlasın.

Düğün olur bayram gelir

Dostlar beni hatırlasın

Can kafeste durmaz uçar

Dünya bir han, konan göçer

Ay dolanır, yıllar geçer

Dostlar beni hatırlasın

Can bedenden ayrılacak

Tütmez baca, yanmaz ocak

Selam olsun kucak kucak

Dostlar beni hatırlasın

(Aşık Veysel Şatıroğlu)

Yukarıdaki şiirde kaç tane deyim yer almaktadır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

13. **Ahmet:** Teyze ben geldim. Uzun zamandır görüşemedik.

Ünzile: Çok oldu tabii. Kırk yılda bir geliyorsun,ne yapalım yani.

Ünzile'nin boş yere atasözlerinden hangisini söylenmesi beklenebilir?

- A) Gözü yolda (yollarda) kalmak (olmak)
- B) Dört gözle beklemek (bakmak)
- C) Ayağına sıcak su mu, soğuk su mu dökelim?
- D) Ağaca dayanma kurur, adama (insana) dayanma ölür.
- E) Teyze, ana yarısıdır.

14. Arkadaşlarımla gezmeyi en çok sevdiğim yerler tarihî müzeler. İnanılmaz bir keyif alıyorum oraları gezerken. O anda buluyorum kendimi. Kimi zaman bir siperde, kimi zaman bir açılıştaki ünlü bir kimsenin hemen yanı başında. Tek problemim gittiğim yerlerden fotoğraf getirememem.

Yukarıdaki paragrafta kaç tane deyim yer almaktadır?

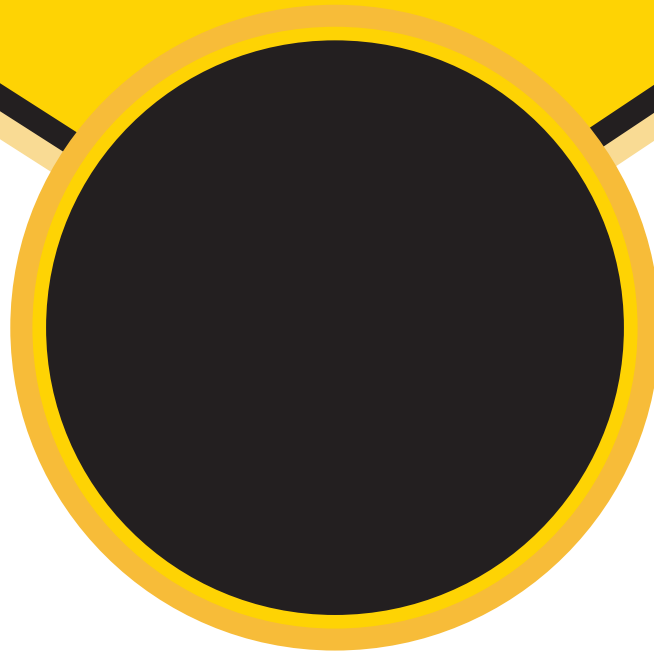
- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

15. Bunu düşündükçe gülümser, tatlı tatlı yüreği çarpar, ruhunda kopan bir hamleyle örsünün üzerinde milyarlarca kıvılcım tutuşturdu.

(Ö. Seyfettin)

Yukarıdaki cümlede yer alan deyim anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Endişe duymak
- B) Huzura kavuşmak
- C) Coşku sebebiyle kalp hızlı hızlı çarpmak
- D) İçi sıkıntı ile dolup derin soluk alma gereğini duyma
- E) Tedirgin olmak

CEVAP
ANAHTARI

CEVAP ANAHTARI

TEST - 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
C	E	D	A	C	B	D	E	B	A	D	C	B	A	E

TEST - 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
D	C	A	E	B	C	D	A	B	A	E	D	A	D	C

TEST - 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	B	B	D	E	D	C	B	A	B	C	B	A	B	D

TEST - 4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
C	D	B	E	A	A	E	A	A	D	E	E	D	B	C

TEST - 5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
E	B	C	B	E	D	A	C	A	E	D	B	E	C	

TEST - 6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
C	E	D	D	D	B	D	D	B	D	A	C	E	B	C	A

TEST - 7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
C	C	B	C	E	A	D	B	C	E	C	B	D	C	A

TEST - 8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
C	C	C	D	A	C	B	C	E	D	E	D	C	E	C

TEST - 9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B	D	A	D	E	B	A	B	D	D	D	B	A	A	D

TEST - 10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
D	E	E	B	C	C	C	A	C	A	D	B	A	E	E

TEST - 11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
E	E	B	C	E	B	B	D	E	B	D	B	E	B	E

TEST - 12

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
D	A	D	B	A	D	A	A	A	E	A	D	D	E	D

TEST - 13

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	D	B	B	C	D	B	C	B	D	C	E	A	C	C

TEST - 14

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B	A	C	A	C	C	D	E	B	E	A	D	E	D	B

TEST - 15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
C	A	C	C	C	A	D	E	B	B	C	D	C	A	E

TEST - 16

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B	A	C	E	D	C	E	B	D	B	A	E	C	C	D

TEST - 17

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B	A	B	B	C	B	B	D	C	A	A	B	B	E	E

TEST - 18

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	A	A	C	B	D	C	E	B	A	D	B	C	E	A

TEST - 19

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
D	A	B	E	C	A	D	A	C	E	A	B	D	E	B

TEST - 20

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	B	C	B	D	D	A	C	E	B	D	B	A	C	D

TEST - 21

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
E	D	B	C	A	D	E	C	B	A	B	A	B	E	C

TEST - 22

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
C	E	B	A	D	C	C	B	E	C	D	A	A	E	B

TEST - 23

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
C	D	B	A	D	C	B	A	D	E	B	D	A	E	C

TEST - 24

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B	D	B	E	C	A	C	A	B	B	B	E	E	D	D

TEST - 25

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	C	A	B	C	E	D	E	D	C	C	E	A	D	D

TEST - 26

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	D	E	B	B	E	D	D	B	A	C	A	A	B	A

TEST - 27

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
C	C	B	D	E	C	C	B	E	A	D	E	C	C	D

TEST - 28

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	B	C	B	C	A	D	D	E	D	D	B	C	A	C

